

Fra
Anders Fossesholm
Fossgata 35
3320 VESTFOSEN

Til
Statsforvalteren i Oslo og Viken

Dato
Vestfossen 3. juli 2023

INNSPILL I FORBINDELSE MED FORESLÅTT VERN AV VERDIFULL NATUR I KONGSBERG KOMMUNE

Viser til møtet som ble avholdt i Efteløt 15. juni i år. Jeg var selv tilstede og vil takke for et hyggelig og avklarende møte som ble holdt i en fin form.

Vi er eiere av skogteigene

gnr 74 bnr 20

gnr 74 bnr 29

gnr 74 bnr 8, 12

som alle går ned mot Djuptjern og Elgsjø.

Vår skog gnr 125 bnr 6 går også ned til Djuptjern i nord og videre nordover til og med det meste av det lille vannet kalt Mørjetjern. I dette området har jeg gått, fisket og observert i snart 70 år! Det forbauser meg at dette området ikke er foreslått vernet. Her har jeg i alle år observert et yrende fugleliv, spesielt mange store og små svømme- og vadefugler. Fiskeørn og andre store fugler er også ofte å se i området. Forskjellige amfibier, mye småfisk og diverse vannplanter og blomster gjør at det er mat nok. Området besøkes også ofte av elg, hjort og rådyr, da det er fine beiteområder langs myra/bekken og vannet. Bever har holdt til i vassdraget Elgsjø – Djuptjern – Mørjetjern – Flåtjern i årevis (de siste 40–50 årene?). Akkurat nå har de hiet sitt på nordøst siden av Elgsjø.

Vi er først og fremst veldig glad i dette området, og ønsker at det skal vernes for fremtidige generasjoner. Vi ser ikke for oss at dette området har noe som helst økonomisk betydning for oss, og tenker derfor ikke på at en eventuell verning skal utløse noen form for erstatning.

Til informasjon driver vi stadig og utvikler to setertun med gamle, delvis vernede og restaurerte hus i nærheten av det ovennevnte området. Her har vi allerede så vidt begynt å drive med litt utmarksaktivitet blant annet med å gjøre folk (spesielt unger/ungdom) kjent og «venner» med naturen. Spesielle, gjerne vernede områder som varsomt kan observeres og oppleves er noe av opplegget. Vi vil gjerne se det foreslåtte området samt vårt foreslåtte tilleggsområde i denne forbindelse.

Vi har tidligere sendt inn et forslag til skogvern for et område i nærheten av det ovennevnte. I den sammenheng vil det også være aktuelt med en erstatning. Dette vil være viktig for oss for å finansiere utmarksprosjektet vårt fremover.

Vi orienterer om dette fordi vi synes det er viktig at slike ting sees i en viss sammenheng. Den delen av skogen vi har foreslått for verning er av myndighetene funnet interessant og verneverdig, men vi har fått avslag grunnet mangel på midler og derfor hard prioritering. Vi håper at denne avgjørelsen vil bli endret.

Med vennlig hilsen

Anders Fossesholm og Randi Brendås

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325
1502 MOSS

Dato: 22.06.2023
Saksref: 202308690-3
Deres ref.: 2023/18622
Side: 1 / 1

Vår saksbehandler: Dag Terje Jenssen
Telefon:
Mobil: +4791656226
E-post: dag.terje.jenssen@banenor.no

Kongsberg, Flesberg og Rollag kommune - Varsel om oppstart av verneprosess

Vi viser til varsel om oppstart av planarbeid, datert 24.05.2023.

Rammebetingelsene for jernbanen er i endring, og det kan derfor være vanskelig å forutse hvilke behov som kan oppstå. I foreslåtte verneområde Stærnes-Vårvik, i Rollag kommune, er vernegrensen vist ca. 1 meter fra spormidte. Numedalsbanen her har i dag ikke trafikk, men Bane NOR må sikre muligheten for videre utvikling dersom banen blir tatt i bruk igjen. Dette innebærer at vi må kunne rydde og vedlikeholde jernbanearealet både med hensyn til sikt/sikkerhet og fremkommelighet uten å måtte forholde oss til vernestatus. Det er derfor viktig at grensen for verneområdet trekkes bort fra jernbanefyllingen, og legges i eiendomsgrensen mot jernbanen ca. 17 m fra spormidte.

Til de andre verneforslagene har Bane NOR ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
assisterende sjef Planforvaltning
Bane, Drift og teknologi

Dag T. Jenssen
arealplanlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Fra: Bent Ellingsen[bent.m.ellingsen@gmail.com]

Sendt: 09.07.2023 21:13:10

Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]

Tittel: INNSPILL TIL VERNEPLAN FOR VANN OG VÅTMARKER I KONGSBERG KOMMUNE

BirdLife Norge Øvre Eiker og omegn lokallag ser fram til kartlegging og vurdering av potensielle verneområder nevnt i brev av 24.5.23 (ref 2023/18622), samt i oppslag på statsforvalterens nettside publisert 25.5.23. Alle områdene er viktige for fuglelivet, men vi vil særlig framheve viktigheten av å verne to lokaliteter vi har lang erfaring med og mange registreringer fra. Dette gjelder kroksjøen Øyenlågen og Kvernaelva. Sistnevnte er registrert som lokalitet i Artsobservasjoner.no under navnet Hjarnesdeltaet.

ØYENLÅGEN: Her har medlemmer, lokale observatører og andre fugleinteresserte observert fuglelivet i mange tiår. Registreringene i Artsobservasjoner.no går tilbake til 1986. I skrivende stund er 122 arter registrert, hvorav 28 rødlistede arter. Det er stor rikdom av hekkende arter, og lokaliteten er også særdeles viktig som rasteplass under trekketidene. Vi har derfor lenge arbeidet for å få reist et observasjonstårn på egnet sted. En lokal arbeidsgruppe er nå klare til å reise tårnet, etter at avtaler med grunneiere er inngått, byggetillatelse er gitt fra Kongsberg kommune og varsom hogst i siktlinsen er godkjent av statsforvalteren. Sparebankstiftelsen DNB, Kongsberg kommune og andre har bidratt til finansieringen. Byggingen vil bli gjennomført delvis ved dugnad og av profesjonelt ansvarlig byggfirma. Det er håp om at tårnet kan åpnes høsten 2023. Grunneiere vil tilrettelegge både for enkel tilgang til tårnet fra bilvei, og med opparbeidelse av parkeringsplass ved veien. Tårnets utforming vil ta hensyn til at også bevegelsehemmede skal kunne benytte det. Tårnet er i tillegg til økt overvåking og registrering, også ment å gi allmennheten naturopplevelser og naturkunnskaper. Det vil bli benyttet av skoler, barnehager og andre organisasjoner. Beliggenheten er slik at fuglelivet i svært liten grad vil bli forstyrret. I synsfeltet fra tårnet er det inngått avtale med en tredje grunneier om installasjon av reirplasser for den truede sandsvalen. For bedre å sikre Øyenlågen som en særdeles viktig lokalitet også for fremtiden, og øke dens betydning som flomvern, bør det i tillegg til vern gjøres tiltak for å bedre gjennomstrømming av vann fra Numedalslågen. Vi er kjent med at miljørådgiver og ferskvannsekolog Finn Gregersen tidligere har tatt opp dette tema med statsforvalteren.

KVERNAELVA: Som nevnt innledningsvis er det registrert fugler i Artsobservasjoner her under lokalitetsnavnet Hjarnesdeltaet. Fra 2012 er 64 arter registrert, herav 10 rødlistede arter. Dette er et område med verdier vi håper vil få større oppmerksomhet og flere registreringer gjennom verneprosessen og et forhåpentlig endelig vern. I delområdet mot flomvollen holdt beitedyr tidligere vegetasjonen nede, og det ble observert hekking av enkeltbekkasin og vipe. Disse har gått tilbake i takt med gjengroingen etter opphør av beiting. Det er grunn til å anta at man ved å ta inn en målsetting om å gjenoppta beiting i forvaltningsplanen vil kunne berike et framtidig verneområde med ny økning av enkeltbekkasin, vipe og andre hekkende arter som krever åpnere landskap.

Vi ber om å bli holdt orientert om sakens videre gang, og om å bli oppført på adresselista for både denne saken og for framtidige saker som har betydning for natur og fugleliv i Kongsberg og Øvre Eiker med tilstøtende kommuner.

Med vennlig hilsen

Bent Ellingsen

BirdLife Norge Øvre Eiker og omegn lokallag

Mail: bent.m.ellingsen@gmail.com

Post: c/o Bent Ellingsen, Holstetajet 9, 3022 Drammen

Fra: Bjørn Michalsen[bm@timbeiendom.no]

Sendt: 07.07.2023 11:53:00

Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]

Tittel: Merknader til oppstart av arbeid med nye verneområder i Kongsberg kommune

Merknader til oppstart av arbeid med nye verneområder i Kongsberg kommune
Kvernaelva – Passebekk

Som berørt grunneier for foreslått vern av området Kvernaelva har jeg følgende merknader/innsspill.

- Store deler av det avmerkede området foreslått til vern ref. kart utsendt fra SF (også utdelt på infomøte) inkluderer områder med produktiv skog. Det er avsatt totalt 104,3 daa land areal.
- Områder ned mot Kvernaelva brukes i dag som beiteområdet, tilgang til vann er derfor viktig.
- Det er flere steder det i dag munner ut drenering fra dyrket mark, disse rørene må kunne vedlikeholdes og eller erstattes/skiftes ut i fremtiden.
- Uttak av vann for vanning av dyrket mark. Adkomst og plassering av pumper for uttak av vann må være mulig.
- Dersom det skulle forekomme veltede trær eller lignende i elveløpet nærme dyrket mark må dette kunne ryddes vekk slik at elveløpet ikke blokkeres og vannet finner nye veier/graver seg inn mot dyrket mark.
- Rydding/skjøtsel av åkerkanter må være mulig for å opprettholde lys/luft og hindre for mye vegetasjon nærme åkerkantene.

For øvrig er jeg ikke imot vern av natur det er viktig, men jeg mener bestemt at en normal drift av en landbrukseiendom med dyrket mark og skog normalt i seg selv bidrar til bevaring av natur og kulturlandskap.

Skog hogges og plantes på nytt, åkerkanter ryddes og jorda dyrkes slik det har vært gjort i generasjoner.

Vi er jo selv interessert i og opptatt av å ta vare på den naturen vi har.

Jeg vil påstå at med de lover og regler som alt finnes for blant annet krav til kantsoner mot vann, buffersoner, gresstriper osv. er naturen i utgangspunktet godt ivaretatt.

Belastingen av menneskelig aktivitet på de foreslåtte verneområdene som jeg kjenner til her på bygda er i utgangspunktet veldig liten. Dvs. disse områdene er som urørte å regne sammenlignet med områder i bynære strøk.

Jeg mener derfor ett vern av dette ikke vil utgjøre store forskjellen for naturen sin side, kun om mulig påføre oss grunneiere noen ekstra restriksjoner i vår drift av tilgrensende beiteområde og dyrket mark.

Vern av bynære områder vil derfor ha en mye større effekt for naturen enn vern her hvor det nesten ikke ferdes folk, men det er vel kanskje ikke selve naturen som er det viktige i denne prosessen.

Som tidligere nevnt er jeg ikke imot vern så lenge dette ikke begrenser eller vanskeliggjør vår drift eller vårt fremtidige behov for tilgang langs elva/evja, og at dette som informert på info møte kun gjelder vern av vann, ikke land areal.

Med vennlig hilsen
Bjørn Michalsen
Grunneier gnr. 38 bnr. 4

From: Bjørn Sending[bjorn.sending@hotmail.com]

Sent: 09.07.2023 17:07:54

To: Engen, Eldfrid[eldfrid.engen@statsforvalteren.no]

Subject: Øyenlågen

Område øyenlågen i Kongsberg kommune , her er jeg , Bjørn. Sending grunneier av Gnr 74. Bnr 22. som grenser ned mot øyenlågen , ca 190 langt. Dette er en lang høy skråning , med trær . Dette blir da ca 3.7 mål . Jeg er Ikke intressert i å verne dette område . Jeg har også en nedkjøring for traktor , for å kjøre vannings pumpe på traktor . Til vanning av kornåker. Dette er i nord/vest hjørne ned mot øyenlågen . Oppsummering av Mail er . Jeg som grunneier er i mot verving av denne skråning med trær , på 3.7 mål . Mvh Bjørn. Sending.
Sendt fra min iPhone

Merknader til oppstart Øyenlågen (Kongsberg) Gnr 74-14 og 71-05

Til utsendt materiale:

Kartet som følger med informasjonsbrevet ser ut til å være et 50-årsflomkart. Noen steder kan jeg telle i alle fall 3 høydekoter innenfor det markerte arealet – og da ser dette voldsomt ut. Så jeg synes det er litt tendensiøst å bruke det som grunnlag til saken.

Om gården og gårdsdriften på Hvamb

Gnr 71-05 hadde i 1850 206 daa innmark i dette området, men pga at Numedalslågen ikke var regulert, ble en del områder oversvømt av sommerflommer. Jordbruksarealet ble i ettertid (1945) redusert til 111 da, og resten ble benyttet til beite eller tilplantet med gran.

Husdyrhold ble avsluttet i slutten av 1960 tallet, og en del av beitearealet ned mot Øienlågen ble grøftet med åpne skogsgrøfter og tilplantet med gran (mot syd -vest). Evja mellom 74-14 og 71-5 m. flere ble kanalisert og eiendomsgrensene ble rettet opp rundt 1975 i forbindelse nydyrking og drenering av området. Kanalen skulle også gi mulighet til vanning av jordbruksareal samt være tilgjengelig vannkilde ved brann, da det er minimalt med vanntilførsel i Hvambsalelva i tørkeperioder. Kanalen var et statstøttet prosjekt som forutsatte vedlikehold som omfattet oppmudring og rens slik at grøtesystem fra innmark skal fungere. Deler av evja 74-14 ble tilplantet på slutten av 1960. Etter at evja ble kanalisert har vegetasjonen endret seg til et område med ufremkommelig krattskog trolig som et resultat av at vannstanden i området er senket. Kanalen måtte gjennom en større opprens etter at uværet FRIDA forårsaket at store mengder med løsmasser ble tatt med i elveløpet fra Elgsjø i 2013.

Skogsområdet på 71-5 har jordsmonn med høg bonitet som gir stor m³ pr daa (20-30).

Lågen er nå langt bedre regulert enn før og høgbonitetsarealet er egnet for gjenoppdyrking og planteproduksjon. Det har jeg søkt om tillatelse til i tre omganger fra 2014 av. I første omgang fikk jeg tillatelse til å nydyrke deler av arealet og det gjenstående arealet på den tillatelsen vil det bli søkt om fornyet tillatelse til å dyrke opp så snart kartgrunnlag blir rettet opp og blir riktig.

Den minste "mudderbank" armeen (ca 950 m²) på oppmerket kart er en del av drenerings/skogsgrøfting fra ca 1970, og det ble lagt ned en stikkrenne i forbindelse med en driftsvei. Denne har blitt tilsoppet slik at det kan danne seg at vannspeil på den innerste delen. Jordprøver viser at jordsmonnet i forsenkningen er det samme som det er i område som er dyrket. Høyden på forsenkningen er ca 1,5m over normalvannstand til Øyenlågen.

mvh B.Sæter

Direktoratet for mineralforvaltning

med Bergmesteren for Svalbard

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 MOSS

Dato: 07.07.2023
Vår ref: 23/03145-2
Deres ref: 2023/18622

Uttalelse til varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 24. mai 2023.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter naturmangfoldloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Statsforvalteren i Oslo og Viken har oversendt forslag på til sammen 16 verneområder i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommune. Alle verneområdene er foreslått vernet som naturreservat.

- Kongsberg kommune: Djuptjern-Elgsjø, Damtjernet, Spikertjern, Øyenlågen, Senningsvja, Sandsvær, Kvernaelva, Ånnestadevja, Fløa, Hvål.
- Flesberg og Rollag kommune: Meenga
- Rollag kommune: Stærnes Vårvik, Paddevikje, Oreholmen.

Planen omfatter mindre vann og våtmarksområder i og nært vassdrag, som for eksempel kalksjøer, kroksjøer. Flomdammer og evjer, mudderbanker og rike kantsoner. Dette er naturtyper som er lite og mangelfullt representert i det eksisterende vernet i Norge generelt.

Uttalelse fra DMF

DMF har gått igjennom alle områdene som foreslås vernet.

Meenga

Verneområdet Meenga ligger i Rollag og Flesberg kommune, og berører flere grusforekomster; Fossan¹ og Bakkerud² vurdert av NGU til å ha lokal betydning, og Rustad³, Evjumogen⁴ og Rebberud⁵ vurdert av NGU til å ha liten betydning. Verneområdet grenser til konsesjonsområdet til Fossan masseuttak, som ligger innenfor forekomst med samme navn og tidligere har rapportert uttak til DMF. Det er også drift i uttaket Nordre Bakkerud som ligger innenfor forekomsten Bakkerud. Det må vurderes om vernet vil påvirke mineralforekomstene og eksisterende drift i uttakene. Det bør også gjøres en vurdering av om vernegrensen skal endres dersom vernet er til hinder for nåværende og framtidig planlagt uttak. Vurdering av eventuelle konsekvenser for Fossan masseuttak og Nordre Bakkerud, samt de registrerte mineralske forekomstene må belyses når verneplanen blir sendt ut på høring.

Stærnes Vårvik

Verneområdet Stærnes Vårvik berører to pukkeforekomster; Kongsjordi⁶ og Veggli⁷ vurdert av NGU til å ha liten betydning. Begge disse forekomstene har ifølge uttaksregisteret til DMF uttak i drift; Gvammen masseuttak og Søndre Risteigen. Det bør i verneforslaget tas stilling til hvordan virkning vernet vil ha på forekomstene og uttakene. Dette bør komme fram i forslaget som sendes på høring.

Paddevikje

Verneområdet Paddevikje berører i likhet med verneområdet Stærnes Vårvik, grusforekomsten Veggeli, og grusforekomsten Prestmoen⁸ vurdert av NGU til å ha liten betydning. Vernets påvirkning på grusforekomstene bør vurderes i det videre arbeidet.

¹ Grusforekomsten Fossan:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46840

² Grusforekomsten Bakkerud:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46758

³ Grusforekomsten Rustad:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46792

⁴ Grusforekomsten Evjumogen:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46762

⁵ Grusforekomsten Rebberud:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46740

⁶ Grusforekomsten Kongsjordi:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46824

⁷ Grusforekomsten Veggeli:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46818

⁸ Grusforekomsten Prestmoen:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46828

Oreholmen

Verneområdet berører grusforekomsten Vårviken⁹ vurdert av NGU til å ha lokal betydning og Tråen¹⁰ Mogen¹¹, Kloktermogen¹², Sæternes¹³ vurdert av NGU til å ha liten betydning. Vernets påvirkning på grusforekomstene bør vurderes i det videre planarbeidet.

DMF har ingen merknad til de resterende verneområdene.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonssjef

Kristine Bye
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Kristine Bye

Mottakere:

Statsforvalteren i Oslo og
Viken

Postboks 325

1502 MOSS

⁹ Grusforekomsten Vårviken:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46830

¹⁰ Grusforekomsten Tråen:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46832

¹¹ Grusforekomsten Mogen:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46834

¹² Kloktermogen:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46836

¹³ Grusforekomsten Sæternes:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46838

Fra: Gjermund Omholt[gjermund.omholt@gmail.com]

Sendt: 13.08.2023 10:09:02

Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]

Kopi: Mari Kjørstad[mari.kjoerstad@gmail.com]; Roy Stordalen[stordalen@gmail.com]; Hanne Marthe Hoff[hmhoff@doctors.org.uk]; Hanne Svalbjørg[h.svalbjorg@gmail.com]; Bjørn Haavengen[Bjorn.Haavengen@technipfmc.com];

Tittel: Kommentar til «Varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg kommune

Efteløt idrettslag har følgende kommentarer til meldingen angående Presteevja i Efteløt:

Det går en gammel ferdselsåre gjennom Presteevja som i dag blir vedlikeholdt for gående og syklist på sommerstid og skiløype på vinterstid. Motorisert utstyr (traktor på sommerstid og ATV/snøscooter på vinterstid) brukes for å vedlikeholde turnettet sør for Efteløt og for å kjøre skispor.

Efteløt skole bruker også traséen for adkomst til en leirplass.

Efteløt IL henstiller til at dagens bruk kan videreføres og at eksisterende traseer inkludert bruer kan vedlikeholdes.

Vennlig hilsen

Efteløt idrettslag

v/leder Gjermund Omholt

Innspill til arbeid med verneområdet Stærnes - Vårviken i Rollag.

Vi viser til brev fra Statsforvalteren i Oslo og Viken datert 24.5.2023, til grunneierne i området Stærnes-Vårviken.

I brevet informeres vi om at

- Vårt område skal «utredes for et mulig vern etter naturmangfoldsloven».
- Det skal gjennomføres en kartlegging i løpet av barmarkssesongen 2023.
- Området skal etter kartleggingen vurderes «for mulig vern som naturreservat».

Det framgår av brevet at den generelle begrunnelse for det strengeste vernet er knyttet til områder som inneholder «truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt type natur, har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særlig naturvitenskaplig verdi». Man ønsker å verne "Vasstragsnære arealer med naturtyper som bekkedelta og kroksjø, evje og flomdam, mudderbank, myr og sumpmark."

Brevet fra Statsforvalteren utdyper imidlertid ikke hva som er grunnlaget for at vårt område vurderes som framtidig naturreservat. Kartmaterialet det henvises til er ikke godt nok til å vurdere dette. Vi kjenner imidlertid vårt område godt, og ser at det avtegnede området også i betydelig grad inneholder bl.a dyrket mark, skogholt med bebyggelse, og nåværende og tidligere beitemark. Det er vanskelig å se at området som er tegnet inn faller innenfor kriteriene for det strenge vernet som er grunnlaget for prosessen. Et landskapsvernområde ville kanskje vært et riktigere alternativ.

Hensikten med dette brevet er likevel å bidra til at vi får en god prosess framover. Som grunneiere ønsker vi å bidra til at den endelige vurderingen om eventuelt vern baseres på et best mulig data- og kunnskapsgrunnlag. Området betyr mye for oss som bor her, og vi ønsker fortsatt å ta vare på de verdiene det representerer, både for oss og for framtidige generasjoner. Dette gjelder både økonomiske, kulturelle og miljømessige verdier.

Vi vil i det følgende trekke fram noen viktige momenter som bør vektlegges både i den forestående kartleggingen, og i den endelige vurderingen.

Aktiv jordbruksdrift

I det avmerkede området drives det aktivt landbruk, og eiendommene har bo og driveplikt. Flere av eiendommene har gjennomført eller står overfor et generasjonsskifte. Det innebærer at området vil være i fortsatt utvikling som jordbruksområde og kulturlandskap. Strenge vernebestemmelser kan gjøre videre næringsutvikling svært krevende. For de fleste av eiendommene går jordbruksarealene helt ned til Lågen, og elva spiller en viktig rolle for eiendommens bruk og egenart. Her har det gått beitedyr som kyr og sau i vannkanten på de fleste eiendommene gjennom flere hundre år. Selv om omfanget er redusert de senere årene, er det også eksempler på gårder som har tatt opp igjen dyrehold eller som ser for seg at det kan bli aktuelt.

Gjødsling, sprøyting, kalking, grøfting og rydding av vegetasjon er eksempler på nødvendige og kontinuerlige aktiviteter for en normal jordbruksdrift. Installering av nye og vedlikehold av eksisterende vanningsanlegg, vil for mange være en nødvendig forutsetning for videre drift både på kort og lang sikt, ikke minst på grunn av gjentatte tørkesommer. Lågen er den sentrale vannkilden, og motorisert ferdsel i strandsonen vil ikke kunne unngås.

Kommunens vannverk/pumpehus er forøvrig også lokalisert innenfor det aktuelle området. Også master og strømledninger ved elva må kunne vedlikeholdes.

Et landskap i stadig endring

Numedalslågen er sterkt regulert, og med svært variabel vannføring som følge av disse vannkraftsreguleringene. Vassdraget har sin nåværende form og karakteristikk som følge av to svært inngripende naturinngrep, utbyggingene av kraftverkene Djupdal og Mykstufoss

Utbyggingen i Djupdal førte til økt vannstand pga direkte oppdemning og bremsing av vannet helt opp til Tråenholmen og Vårviken. Dette har ført til at områder som tidligere var dyrket mark ble forsumpet eller lagt under vann. Utbyggingen av Mykstufoss forandret vannføringen og temperaturen på vannet vinterstid, slik at isen ikke lenger legger seg. Dette kombinert med avrenning fra landbruket har ført til kraftige gjengroing i vassdraget og med ødeleggende konsekvenser for det som tidligere var en av Norges beste elver for ørretfiske.

Som oftest står deler av jordene i vårt område nå under vann i vårløsningen. Dette betyr at randsonen til Lågen er i stadig endring.

Gammelt kulturlandskap

Området fra Stærnes til Vårviken er et gammelt kulturlandskap og preget av menneskelig aktivitet gjennom generasjoners bruk. Dette innebærer svært lite forekomst av urørt natur.

Fra gammalt av var Lågen regnet som en del av eiendommen, og flere har eiendom på begge sider av elva. Nå framstår eiendoms grensene mot elva som mer usikre, og dette bør avklares som del av utredningen. Mange har brygger og båtstøer, og bruk av båt på Lågen er en del av livet ved elva. Både nyanlegg og vedlikehold av dette er viktig for videre bruk av eiendommene. Det er fortsatt fiske i området, både fra båt og fra elvebredden.

Gjengroing er blitt en betydelig utfordring for flere av eiendommene på grunn av færre beitedyr i området. En begrensning av muligheten for rydding av skog og kratt, vil bl.a. gjøre adkomsten til elva vanskeligere. Dette vil utfordre både jordbruket og friluftslivet. Det er ikke ukjent at kulturpåvirkede områder som etableres som verneområder opplever stor gjengroing og tap av naturmangfold.

Det er også verdt å minne om at en del av det foreslåtte området ligger innenfor området Rollag kirkebygd, ett av flere kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Buskerud, beskrevet i KULA-rapporten fra 2020. (KULA_rapport_Buskerud_web.pdf). I denne rapporten er et av punktene om planlegging og forvaltning at "Det bør stimuleres til fortsatt jordbruksdrift av hele arealet, for å hindre gjengroing og sikre at området beholder sin karakter av jordbruksbygd."

Videre prosess og kunnskapsgrunnlag

Vi er glade for at vi får informasjon om verneprosessen mens den er i en tidlig fase, og vi ønsker at medvirkningen skal være reell. Det betyr at vi som grunneiere må få tilgang til det faktagrunnlaget som den videre prosessen og den endelige vurderingen skal baseres på, slik at vi kan gi innspill basert på reelle lokale fakta.

Vi har så langt fått svært begrenset informasjon om de naturkarakterene Statsforvalteren mener befinner seg i vårt område. Kartmaterialet som er tilgjengelig er svært lite detaljert. Det er nødvendig at en framtidig eventuell beslutning om vern baseres på best-mulig data- og kunnskapsgrunnlag, og denne beslutningen må kunne forsvares både faglig og rettslig. Vi

er selvsagt også opptatt av at det tas tilstrekkelig hensyn til oss som bor og lever her, og som har en viktig del av livsgrunnlaget vårt knytta til Lågen og dens randsone.

Eiendommene på Lågens østside omfattes også av naturreservatet Trillemarka-Rollagsfjell og grunneierne her opplever allerede begrensninger i forvaltningen av egen eiendom knytta til storsamfunnets vernebestemmelser. Dårlige erfaringer med prosessen rundt dette vernet bidrar til at det er betydelig skepsis i grunneiergruppa når det nå legges opp til en ny, omfattende verneprosess, som kan hindre nåværende og framtidig bruk av egen eiendom.

Økonomiske konsekvenser

Det er behov for å avklare hva slags økonomisk dekning grunneierne kan påregne for utgifter til sakkyndig/juridisk bistand i den videre prosessen. Verneprosessen og et framtidig vern vil kunne innebære løpende merkostnader knyttet til tilpasninger av drift og anlegg. Også andre ikke økonomiske ulemper og mulig framtidig verditap i vid forstand for de enkelte eiendommene bør komme fram og drøftes i den videre prosessen.

De enkelte eiendommene

Nedenfor har grunneiere gitt mer spesifikke opplysninger og sine synspunkter til de enkelte eiendommene som befinner seg innenfor det avtegnede området Stærnes-Vårviken.

Nordre Tråen/Håråvenda – 45/2 Ingunn Agnete Ytrehus

Gården har dyrka mark ned mot Lågen, mellom Rollagselva/Søråe på nordsida og en mindre bekk som renner ut i Lågen på sørsida. I alle kantsonene er det trær og behov for rydding mot dyrka mark og for tilgang og utsyn til Lågen. Ned mot Lågen driver beveren sin form for hogst, med påfølgende behov for opprydding.

En del av marka som grenser til bekken på sørsida, er i dag bortleid til eier av Prestmoen gård. Dette jordet brukes til grasdyrking. Resten av marka er bortleid til eier av Søre Bjørge, som bruker det til dyrking av korn.

Lågen flømmer hvert år inn på jordene, hovedsaklig via bekken på sørsida.

Vi har ikke fullstendig oversikt over grøfterør på eiendommen, men det er i hvert fall et rør som munner ut i bekken på sørsida.

Det går en strømforsyning i luftspenn over Lågen med master nært elva.

Elvebredden mot Lågen har tradisjonelt vært brukt til fiske og rekreasjon, også med båt.

Tråholmen er felleseie mellom Nordtråen 45/1 og Nordre Tråen/Håråvenda 45/2. Her er det planta skog. Det er atkomst til Tråholmen med traktor via en steinsatt oppbygd molo.

Eiendomsgrensa mot/i Lågen er ikke avklart.

Nordtråen – 45/1 Mathias Traaen

Jeg ønsker ikke vern i området som gjelder nord Traaen.

Med-Tråen – 45/3 Narve Traaen

Jordene på gården er leid ut til annen gårdbruker som bruker dem til grasproduksjon. Det er dyrket mark nesten helt ned til vannkanten. Det ble lagt på jordmasser i og mot vannkanten i forbindelse med nydyrking for en del år tilbake.

Søre Tråen – 45/5 Knut Halvor Tråen

Eiendommen har dyrket mark som ligger inntil eller innenfor det foreslåtte området. Dette gjelder både nord i området Tisle og lengst sørvest på eiendommen. Det er nødvendig å

kunne drive kantrydding rundt innmarka og området som skal vurderes bør derfor justeres flere steder.

Gården har i dag ikke vanningsanlegg, men gitt usikkerheten man har i dag ift klima, kan dette bli aktuelt i fremtiden. Lågen er da det naturlige stedet å hente vann fra og det vil være behov for å kjøre med traktor helt ned i vannkanten.

Lengst nord er det et skogkledt område som er lagt innenfor det foreslåtte området. Området er i dag klassifisert som skog hogstklasse 4 og er en (tørr) helning. Det bærer fortsatt preg av å være gammel beite- og slåttemark. Slik sett har det de verdiene man søker å bevare gjennom Riksantikvarens KULA-rapport fra 2020.

Området Tisle har gjennomgått flere store forandringer siste hundreåret. Fra gammelt av kom det bekkesig fra øst i tillegg til Vrangebekk som kommer fra sør. Disse to småbekkene ble lagt i rør tidlig på 1900-tallet. I tillegg til at de ble ført ut i en dreneringskanal ned til Lågen. Denne kanalen ligger nå i ytterkant av området mot øst og nord. Utbyggingen i Djupdal på 70-tallet førte til at vannstanden steg nok til å gjøre store arealer for fuktig for maskinelt jordbruk. På 90-tallet ble det utført omfattende gravearbeider for å lage kanaler, jordvoller og en liten øy. Tanken var å skape en viltbiotop hvor bla vadefugler kunne hekke ute på øya i fred for reven. Kort fortalt har området sin karakter på grunn av omfattende menneskelig aktivitet.

Mellom Tisle og Tjuvehaugen er det bygd bilvei ned til Lågen. Denne har en avstikker ned til elvekanten for å kunne sette ut båter med bil eller traktor. Det fortsetter også en gangvei nordover mot funnstedet til Tråenskatten med ei bro over Vrangebekk og en voll over den gamle kanalen (kanalen renner nå ut i bekken). Den har også en avstikker sørover langs toppen av skråningen ned mot elva, og en avstikker inn i Tjuvehaugen som binder sammen med den gamle traktorvegen inn dit. Det er viktig å kunne komme til inn i Tjuvehaugen fra nordsiden for å slippe å kjøre over dyrka mark. Det er nødvendig å kunne rydde skog langs hele dette veianlegget, både småkratt, vindfall eller tørre eller hellende trær som kan utgjøre en fare for passerende. Nedenfor veien ned mot Tisle er det et lite skogbestand i hogstklasse 2 som har kommet innenfor det foreslåtte området, men som er et typisk skogsareal.

Gården har fiskerett i elva og det er derfor viktig å kunne utnytte fiskeressursene. Det er derfor helt nødvendig å kunne bruke bil eller traktor for å få båten på vannet. Båt på elva har også stor verdi som rekreasjon.

Til slutt må nevnes at denne eiendommen allerede har over halvparten av sitt areal båndlagt gjennom tvangsvernet av Trillemarka-Rollagsfjell. Det fremstår som noe umusikalsk at man nå går løs på innmarka på samme måte.

Nedre Skarpmoen – 47/1 Arne Torbjørn Skarpmoen

Jordene på gården leies ut og brukes i dag hovedsakelig til grasproduksjon. Det er dyrket mark så godt som helt ned til vannkanten på en stor del av eiendommens strandlinje. Deler av arealene oversvømmes opptil flere ganger årlig.

Gården er tilpasset dyrehold. At dette fort kan bli en vesentlig del av næringen igjen, kan meget godt tenkes. Det har vært beitet årlig, på både innmark og utmark og i og ved vannkanten, frem t.o.m. 2012, da husdyrdriften ble nedlagt. Det har vært beitet et par ganger etter dette, men det kreves nå mange timer arbeid hvert år, med både motorsag og

ryddesag, for å holde vegetasjonen nede ved vannkanten. Her tas også regelmessig ut noe tømmer til både vedproduksjon og skjæring av plank.

Det er utført gravemaskinarbeid i og ved både Rykkintjønn og tjernet på nedsiden av gårdstunet. Ved Rykkintjønn måtte f.eks. innløpet åpnes for en del år tilbake på grunn av gjengroing. Det er også 2 bekker lagt i rør som kommer ut i nord-delen av tjernet. På nedsiden av gårdstunet ble det laget egen vannkanal for installering av pumpehus og rørnett for vanningsanlegg. Arbeidene som er gjort med anleggsmaskiner i strandlinjen skal være registrert, og dokumentasjon kan innhentes ved forespørsel.

Pumpehuset har ikke vært i drift de siste årene. Det er isteden blitt brukt traktorpumpe som forsyning for vanningsanlegg, og det har da vært behov for å kjøre ned til vannkanten med landbrukstraktor.

Hytta ved Rykkintjønn er utleid til en som er opptatt av fiske, fugleliv og friluftsliv. Leietaker bidrar bl.a. med fuglekasser og uttak av gjedde (svartelistet art) i vassdraget. Området rundt hytta er en friluftspære av de sjeldne, og er dominert av en spesiell furu som må være mange hundre år gammel. Beveren er svært aktiv i området. Slik som for resten av eiendommen ned mot vannkanten, kreves det her kontinuerlig oppfølging, rydding og maskinell skjøtsel for å kunne bevare de naturverdiene som er til stede, bl.a. med tanke på fuglelivet, fiske og som rekreasjonsområde.

For øvrig, ble halve eiendommen naturreservat gjennom det «frivillige» vernet av Trillemarka, der nesten bare dem som var motivert av økonomisk kompensasjon for sine arealer ble hensyntatt og hørt i verneprosessen.

Kunnskapene flere av grunneierne her har om området vårt, er ervervet gjennom generasjoner. Det kan ikke understrekes nok hvor stor betydning den menneskelige påvirkningen gjennom bl.a. et aktivt landbruk gjennom århundrer og oppdemming for kraftproduksjon, har hatt og fortsatt har for utformingen av kulturlandskapet i området Stærnes – Vårviken. Restriksjonene et naturreservat innebærer vil medføre vesentlige ulemper og være ødeleggende for landskapet og mange av oss som bor her. Selv opplevelsen av Rollag sentrum vil endres betydelig ved gjengroing som følge av vernebestemmelsene.

Hos Rolvsøy Velforening (<https://www.rolvsøyvel.net/node/331>) står det: «I en rapport fra 2006 konkluderte Riks-revisjonen med at norske verneområder forvaltes for dårlig. Det er særlig kultur-påvirkede områder, med kulturminner og biologisk mangfold, som er utsatt. Norsk rødliste for truede arter viser at mer enn 25 prosent av de truede artene er knyttet til kulturlandskapet. Artenes overlevelse er altså betinget av en eller annen form for menneskelig bruk.» Det at naturreservat som verneform fører til stor gjengroing og derigjennom tap av naturmangfold når det etableres i uegnede områder, er veldokumentert. At verneområder den dag i dag fortsatt forvaltes for dårlig, er det også enkelt å finne gode eksempler på.

Øvre Skarpmoen – 47/3 Simen Skarpmoen

Området langs med lågen ble tidligere brukt til å så korn og gress, de blir nå brukt som beiteområde. Det ble i 2022 innvilget SMIL-midler for rydding og gjerding mtp innmarksbeite. Det er behov og ønskelig å kunne dyrke opp igjen disse områdene, samt rydde, hogge og gjøre forbedringer, iht gårdsdriften, maskinelt. Det er et eldre pumpehus

ved vannkanten, som ved behov må oppgraderes. Området blir også utleid til birøker. Jeg ønsker ikke verning av dette området.

Mogan – 47/4 Tor Arne Bjørnsrud

Eiendommen har dyrket mark og eng som ligger ned mot Lågen. Deler av dette området blir dekket av vann når det er høy vannføring i elva. Området mellom vannkanten og jordet består delvis av skog og kratt. For å hindre gjengroing av jordekantene, og for å beholde fremkommeligheten til elva, er det nødvendig med jevnlig tiltak for å holde vegetasjonen nede. Beveren er aktiv langs vann- og jordekantene, noe som også gir behov for opprydning.

Området ned mot Lågen blir ofte brukt til ulike fritidsformål. Eier har båt i Lågen, med eget fortøyningspunkt i vannkanten.

Kanalen som går mellom elva og tjernet er opparbeidet med maskiner.

Gården har ikke vanningsanlegg på nåværende tidspunkt. For å kunne ivareta en produktiv drift, vil det være behov for dette på sikt.

Det er viktig for oss å kunne sikre en god og forutsigbar drift av hele jordbruksarealet på gården, også i fremtiden.

Tørrhaug – 48/2 Odd Kristian Juveli

Jeg stiller meg bak det som står i fellesdelen av denne teksten.

Nordre Bjørge – 48/1 Jorunn W. Bjørge

På min eiendom er det en øy og halve øya tilhører gården. Her ligger det et pumpehus som er kommunalt, Rollag kommune leier grunnen av meg. Fra pumpehuset går det en vannledning til Rollag sentrum og til gamle KA. Det går også en egen vannledning opp til min gård. Da er min bekymring; hva om ledningen fra Pumpehuset til gården min må repareres.

Nede på Øya er det en skog, en blanding av gran, furu og bjørk. Dette er en ressurs vi vil bruke. Her har vi også noen hauger med jord som vi henter etter behov. I skråningen før vi kjører over til øya er det et lite sandtak hvor vi henter sand- Hva med dette ved eventuell fredning?

Når det gjelder jordbruket, har vi jorde som går ned til Lågen. Hvordan vil dette påvirke jordbruket vårt i forhold til kantrydding, gjødsling og sprøyting.

Vi har en forandring av klimaet, som gjør at det blir både våtere og tørrere. Vi har de siste årene opplevd at tørkeperiodene blir lengre, for å kunne få en avling er det viktig å ha muligheten til vanningsanlegg fra Lågen. Vannet har vært en viktig ressurs til gårdene langs Lågen. Vil i den anledning nevne at eiendomsgrensene går midt ute i Lågen.

Lurer også på hvordan det blir med bruk av båt, fiske i elven? Båten blir lagret oppe på gården vintertid, men blir kjørt ned til vannet med traktor. Skal det fortsatt være mulig?

I tillegg til at store deler av eiendommen allerede er fredet i Rollagsfjell/Trillemarka.

Søre Bjørge – 48/3 Trond Bjørge

Er en aktiv gård med sau og produksjon av korn. Store deler av gårdens dyrket mark ligger ned mot Lågen. Arealet brukes til dyrking av korn og gras, med vekstskifte mellom korn og gras. Det er også innmarksbeite etter hele Lågen som brukes til gårdens sauer.

Innmarksbeite ble ryddet og gjerdet inn igjen etter noen ti-år uten dyr på gården. Det besto av gjengrodde områder med kratt, skog, lautrær og bukser. Nå er det åpent og fint, flotte beitemarker. Dette tiltaket ble utført med SMIL-midler. En del av området rundt Bjørgetjønn er fylt ut og hevet.

Det går to bruer over Lågen på eiendommen, dette er en bro som brukes som gang og sykkelvei og broa for FV107. Gang og sykkelbroa er en hengebro der brokaret går helt ned i Lågen og broa for FV107 er en betongbro med pilarer ned i Lågen.

Vannledningen fra Rollag Kommune sitt pumpehus er gravd ned over eiendommen og krysser ved utløpet til Bjørgetjønn.

Rollag Elektrisitetsverk har gravd ned høyspent og fiber kabel som ligger inne i det foreslåtte området. Det er også plassert en trafo på eiendomsgrensen mellom Nordre Bjørge og Søre Bjørge. Herfra går det en høyspentlinje som går over på vestsiden av Lågen.

Det er opparbeidet en enkel vei for traktor/ ATV i den nordlige delen av området på eiendommen for tilgang for traktor med beitepusser og utsetting av båt i Bjørgetjønn.

I tillegg leier jeg jord og beiter på følgende eiendommer Nordre Tråen 45/2, Skarpmoen 47/3, Nord Bjørge 48/1, Klukkargarden 76/6, Sagtun 77/6-7 og Midtre Landsverk 76/1. Nesten alt innmarksbeite jeg har til rådighet ligger etter Lågen, her må man kunne skjøtte disse arealene etter normale regler og ingen ytterligere begrensinger. Som følger av klimaendringer med mer tørkeperioder og kraftig nedbør må det være mulig å tilrettelegge for vanning og grøfting av jordbruksarealene som ligger etter Lågen.

Gården ble hardt rammet av vernet av Trillemarka-Rollagsfjell og et ytterligere vern på eiendommen er en alt for stor belastning for hva en gård med aktiv drift kan tillegges, og tåle! Skal man kunne drive aktivt landbruk i området, er man helt avhengig av å kunne bruke den dyrka marka i uten noen form restriksjoner. Man må kunne utføre beiting, jordbearbeiding, høsting, sprøyting, kalking og gjødsling, pussing og rydding av beite og jordeskanter etter gjeldene regler. For min del vil et vern av området og eventuelle restriksjoner for bruken av jorder og beiter i tilknytning til området være meget dramatiske i forhold drifta av gården.

På østsida fra Hov til Søre Bjørge organiseres utleie av beverjakt gjennom grunneierlaget. Det blir også leid ut andejakt i området.

Neset – 49/1 Nils Håvard Nesset

Eiendommen grenser mot lågen fra Rollag sentrum til innerst i Nesevju. Grensa er ca 900m.

Lengst nord er det boligbebyggelse (gbn:49/6) ca 20m fra vannkanten med tinglyst båt/bryggeplass. Det er flere som disponerer båt plass ved adkomsten ned fra vei/kommunalt pumpehus, og området brukes også som badeplass. Langs lågen sørover til Nesevju er det dyrka mark med en kantsone på 3-8 meter. De siste årene har det vært tradisjonell kornproduksjon med noe begrensa jordbearbeiding nærmest lågen. Kantsona er benytta til beiting, både i egen virksomhet og bortleie. Beiteområdet er godt egnet med naturlig tilgang til vann og med større trær som gir skygge og ly. Denne bruken av området har formet kulturlandskapet slik det er i dag. For å ivareta kulturlandskapet blir det gjennomført noe rydding, særlig langs åkerkanten. Det er to mindre adkomstveier til lågen for bla. utsetting og bruk av båt, opprydding (søppel fra vårflom, vindfall etc.), bruk av traktormontert pumpe for vanning av åker og rekreasjon. Lågen brukes hyppig gjennom sommerhalvåret til bading både fra land og flytebrygge, og til fiske. På denne strekningen er det også planlagt vedlikehold av to erosjonsutsatte områder (tidligere godkjent SMIL midler), samt etablering av vanningsanlegg.

Nesevju er også benyttet til beiting og slått på to små teiger. Bakken ned til evju har de siste årene fått god tilvekst av løvtre og trevirke benyttes til ved fra stadig opprydding etter

beveraktivitet. Området benyttes også til både andejakt og gjeddefiske, og det er etablert et egnet område for innskyting av jaktgevær som tidvis benyttes.

Gjennom store deler av året (april til november) er det menneskelig aktivitet (landbruk, forvaltning og rekreasjon) langs lågen. Et vern av en sentrumsnær og begrenset vegetasjonssone virker lite hensiktsmessig og kan potensielt ha stor innvirkning på dagens og fremtidig drift av gården.

Nordhov – 57/1 Ole Lind

Deler av eiendommen har dyrket mark ned til vannkanten, og nord-delen av disse arealene oversvømmes årlig. Jordene leies ut til annen gårdbruker. En nabo har i dag beitedyr på nord delen av eiendommen ned mot vannkanten. Tilgangen til Lågen er viktig, og det er godt fiske for gjedde og tryte. Det ble nylig utført en hogst ved Tjuvholmen. Dette er nå et plantefelt, hvor det igjen vil komme opp ny skog. Maskinell skjøtsel av områdene er viktig for å hindre gjengroing.

Toreshov – 57/2 Hans Lind

Gården her dyrka jord fordelt på 3 teiger hvorav den ene går helt ut mot lågen. Kantsonen er ca 2-3 meter og er grasmark. Jorda leies ut til grasdyrking og beite. Fra tidligere en en betydelig del av gårdens areal båndlagt etter Trillemarka-fredningen.

Mehov – 57/4 Ola Hoff Kaldestad

Garden har dyrka mark ned mot Lågen. Strandkanten vart rydda for skog for ca. 20 år sidan, og har seinare fungert som sauebeite. Frå gammalt av har det vore pumpa vatn opp frå Lågen med sikte på vatning.

Nordhov, Toreshov og Mehov: ble i 2022 ble innvilget SMIL midler til hogst, rydding og inngjerding av området ned mot elven i henhold til naturmangfoldloven, for å sette det tilbake til innmarksbeite. Dette skal ferdigstilles innen 2025.

Ulrikshov – 57/5 Marie Hov

Strandlinja har dyrket mark helt ut til vannkanten med lite vegetasjon og minimal kantsone. Grunnen og «strandkanten» til jordet er bygget opp av skytstein og heva på grunn av oppdemminga av vassdraget i Djupdal. Numedalslågen er ved normal sesong over elvebredden flere ganger og vannstanden er sterkt påverka av regulering av vassdraget. Helt sør på eiendommen er det ei grøft, her er det også etablert et gammelt vanningsanlegg. Med gjentatte tørkesommer er vi avhengige av å kunne anlegge nye vanningsanlegg i fremtiden og gjøre nødvendig vedlikehold av de anleggene som allerede er tilknyttet vassdraget. Helt nord på eiendommen kommer det også ut ei grøft. Viktig at disse kan vedlikeholdes, også maskinelt. Den dyrka marka på gården blir i dag brukt til grasproduksjon og beite. Det er viktig at den matjorda som er, blir tatt godt vare på. Å at vi som bønder ikke blir pålagt noen restriksjoners for drift av den dyrka marka som ligger inntil opptegna området. (maskinell bearbeiding når det trengs, gjødsling, sprøyting og kalking til rett tid for landbruket og rydding av vegetasjon i jordeskanter så jordene ikke gror igjen.) Dette vil i tilfelle gjøre at eiendommen får et vesentlig verditap om ikke jorda kan drives på lik linje som i dag. Eiendommene er lagt etter vassdraget for å kunne dra nytte av elva som et ledd i driftsopplegget.

Nordre Stærnes – 75/1 Turid Stærnes

Jeg har ikke fått satt meg særlig godt inn i saken og ikke hatt mulighet til å være med på

noen av møtene som har vært arrangert, men jeg stiller meg foreløpig bak det meste som skrives i fellesteksten her.

75/1-1 Halldis Aker

Vi har hytte som brukes til rekreasjon. For oss er det viktig at utsikten mot Lågen opprettholdes, at en må hindre gjengroing.

Tekslebygget – 75/16 Anders Eriksrud

Det aktuelle område på eiendommen ligger i skråningen ned mot Lågen mellom bruene på vestsiden av Rollag sentrum. For ca. 7 år siden blei området hogget og rensket for noe eldre skog. Skogen strakk seg inn på bygningene og bru karet på den gamle brua. Næringsplassen blei også veldig skygge utsatt og mørkt på grunn av den tette skogen. Området blei ryddet på eget initiativ i forbindelse med forskjønning av Rollag sentrum.

I framtiden vil det bli jevnlig ryddet for å holde skogen unna bygningene og brukarret, i tillegg til en åpnere landskap i Rollag sentrum.

Søre Stærnes - 75/5 Geir Richard Johansen

Drifts bygningen ligger ca 12meter fra vannet. Som blir brukt til korn tørke med nødvendige installasjoner og som en drifts bygning. Uteområdet brukes til ved produksjon/ lager av redskap.

Gården er i aktiv drift, jordvegen er leid ut til melke produsenten på Sør Lid. Det er gras produksjon og beite. Det blir årlig utført rydding av vegetasjon i jordkantene så jordene ikke gror igjen, for å holde potensialet for matproduksjon. Samt for å beholde utsikten fra sykkel/gang vegen som er anlagt over jordet.

Det er ikke vanningsanlegg på gården, men det brukes stasjonær pumpe ved behov (traktor).

Brønnen til gården ligger ca 3 meter fra vannkanten med nødvendige installasjoner.

Båt og flytebrygge blir satt ut med motorisert redskap etter behov.

Mellom tjern og lågen Ca 25 mål er et gammelt beite som er plantet til på 60 tallet. Før det var det slåtte mark uten trær. Det blir råka av flom hvert år som medfører en del søppel som driver inn, som må ryddes opp.

Rydding av vegetasjon (hogging av ved) er viktig for å hindre gjengroing samt beholde dyrelivet på området.

Et naturvern her vil forringe eiendommen som er ervervet og drives som et gårdsbruk.

Søre Landsverk – 76/3 Vegar Torpengen

Gården har dyrket mark på begge sider av FV 40 langs en stor bekk som renner direkte ut i det foreslåtte verneområdet. Det er avgjørende at disse arealene fortsatt kan drives med nødvendig gjødsling, kalking, sprøyting og annen bearbeiding av jorda ved et eventuelt vern.

Deler av nevnte arealer benyttes også tidvis til beitearealer for husdyr og det er meget viktig for oss at dette kan fortsette i fremtiden.

Innenfor det foreslåtte vernearealet på vår eiendom vokser det tett med lauvtrær godt egnet for vedproduksjon. Vi ønsker sterkt å benytte oss av denne muligheten og forventer kompensasjon for eventuelt bortfall av denne muligheten som følge av eventuelt vern.

Det går gang- og sykkelvei over eiendommen (se utfyllende informasjon under Nordre Landsverk), som også hos oss benyttes som driftsveg og som det ryddes langs.

Eiendomsgrensen mot/i bekken er ikke avklart.

Midtre Landsverk – 76/1 Nils Hagbart Henriksen

Jeg stiller meg bak det som står i fellesdelen av denne teksten.

Nordre Landsverk – 76/5 Knut Landsverk

Eiendommen har kornareal på begge sider av Lågen som drives av eier. På østsida er arealet på ei øy med nærhet til Lågen på alle kanter. Det er anlagt gang- og sykkelveg med støtte fra «Spesielle miljøtiltak i kulturlandskapet; SMIL»- som går 640 m langsmed Lågen over eiendommen. I deler av veitraseen går også kommunal vannledning samt fiberledning. Gangvegen benyttes også som driftsveg i kornproduksjonen. Det blir årlig utført kulturlandskapstiltak (rydding av kratt) for å hindre gjengroing av arealet mellom Lågen og gangveg (bredde ca. 10 m) samt kantareal mot Lågen nord for gangvegen (totalt ca. 8 da tidligere beitemark). Formålet er å holde et åpent kulturlandskap for brukere av gangveien samt øke potensialet for matproduksjon.

Eiendommen har 3 campinghytter i årlig bruk som står 30 m fra vannlinja. Det går en lukket bekk i rør over søndre jordet som munner ut i sumpmark ved Lågen. Eiendommen har eget vanningsanlegg i aktivt bruk med pumpehus nær vannlinja.

Klukkargarden – 76/6 Sigurd Fjose

Garden er i aktiv drift, men jordvegen er leigd ut til brukaren av Søre Bjørge. Han som leigar jorda driv med eng og korn. Det er no ikkje vatningsanlegg på eignedomen. Området ved Lågen er lite tilgjengeleg på grunn av attgroing, og rydding er naudsynt. Bever er aktiv i området med felling av tre. Området ved Lågen utgjør ei viktig reserve av ved for eigarane. Enga på nordre del av eignedomen, nærast Lågen blir råka av flaum kvart år. Området langs med Lågen er eit viktig rekreasjonsområde for eigarane og deira familie.

Sagtun – 77/6-7 Hallvard Berge Bjørnsrud

Hovedhuset på Sagtun ligger ca. 19 meter fra strandsonen. Området mellom huset og elva utgjør ett rekreasjonsområde, som brukes mye. Området er en del av hagen til eiendommen. Det er en flytebrygge i tjernet. Området nedenfor tunet er spesielt viktig og mye i bruk fordi det er skjermet fra trafikkstøyen som kommer fra fylkesvei 40, som går rett på andre sider av tunet. Et naturvern her vil forringe verdien på eiendommen, og jeg ønsker ikke et verneområde i hagen min. Det er opparbeidet brønn med tilhørende pumpe og vanningsanlegg til jordene nærmest vannet. Området ned mot elva er tungt utbygd med blant annet gangvei, kommunalt vann som går langs lågen og diverse andre kabler. Sagtun har også fiskerett i Lågen og grunneier tar også ut ved langs lågen.

Søre Ulstad -77/8,10 og halve 77/1 Stian Sigvart Hestad

Eiendommen vår har dyrket mark helt ned til Lågen, og i den forbindelse er det veldig viktig for oss at vi kan forsette med å kultivere denne jorda med, gjøsling, kalking, sprøyting og annen jordbearbeiding.

Det er også viktig for oss at vi har mulighet til å grave i dyrka mark og inkludert kantsoner for å vedlikeholde nedgravd vanningsanlegg og overvannsavløp.

Det er også viktig at vi fortsatt beholder muligheten til å rydde skog og kratt langs våre kantsoner av alt område som er definert som dyrket mark eller innmark, for å hindre gjengroing av dyrket areal.

Det som også er viktig er at vi beholder retten til å ha liggende flytebrygge/båt for å frakte beitedyr ut på øya midt i Lågen, og i den forbindelse retten til å bruke logen som naturlig drikkevanns kilde for beitende dyr.

Nordre Ulstad – 77/9,11 og halve 77/1 Hanne Jensen

Har dyrket mark helt ned til Lågen. Er avhengig av å kunne rydde rundt jorde. Har ikke vanningsanlegg pr i dag, må kunne ha mulighet for dette med tiden i forhold til klima utviklingen.

Har en brønn rett ved Lågen som vi må kunne rydde rundt å holde ved like. Eventuelt grave rundt ved behov.

Har halvparten av øya i Lågen. Der er det en del gress og skog som vi vil ha muligheten til å kunne benytte oss av.

Må ha mulighet til å komme ned til Lågen med båt.

Har en vei ned til strandsonen som må kunne vedlikeholdes.

I Lågen rett utenfor gården er det mye gress som hindrer fiskebestandene. Dette er noe som bør tas med i vurderingen.

Glitre, gnr. 78/19, 20, 55 Kjell Mogen

Landbrukseiendom, ca. 20 mål.

Innmark med dyrket mark helt ned til vannkanten.

Glitretjønn/Vika mudret opp 1981/82 for å heve jordbruksarealet rundt som kompensasjon for høyere vannstand etter oppdemmingen i Djupdal.

Bratt skråning fra dyrket mark til vannkanten, ca. 1 meter bred, sådd til med strandrør.

Den smale skråningen står stadig under vann på grunn av varierende nivå i Lågen. Det er derfor minimalt dyreliv der. Vi har én gang observert andereir med egg, men disse ble satt under vann i perioder og ble aldri klekt.

Hele området, helt ned til vannkanten, er kulturlandskap.

Aktiviteter og installasjoner:

Hele eiendommen er vår hage, inkludert Glitretjønn. Etter at vi sluttet med sauehold og grasproduksjon, er nå hele området anlagt med plen. Vi har 5 robotklippere som holder plenen i hevd. Det er lagt ned kanttråder for disse i ytterkant av plenen hele veien rundt Vika.

Vestsiden av Vika:

Anlagt sandstrand for bading.

Stupebrett.

Båthus i vannkanten for pram, kano, og kajakk.

Grindebygg ca. 25 meter fra vannkant for oppbevaring av 35 fots 5-børing. Skinnegang/slip ut til dypt vann i Vika.

Flåte med trekketau over Vika.

Plantet gullpil ved vannkanten.

Gjerde fra vannkanten for inngjerding av badeplass med båthus.

Nedgravd strøm kabel til båthus, grindebygg og lyktestolpe.

Flytebrygge med landgang, hengslet og dimensjonert for 6 meters flom.

Stort steinsatt blomsterbed ned mot vannkanten.

Det går en kommunal vannledning i nord-sør-retning gjennom hele eiendommen.

Nordenden av Vika:

Pumpe til vanningsanlegg, senket ned i Vika. Vannrør og strømkabel inn til land. Kum med ventiler for dirigering av vannet til de forskjellige sektorene av anlegget.

Vårbekk med kunstig løp gjennom hevet areal ut til Vika.

Vanningshydrant ved bekken.

Gjerde langs bekken, fra vannkanten av Vika.

Bru over bekken, bygget av sviller, for liten traktor.

Plantet flere gullpil.

Østsida av Vika:

Grillplass med ildsted og møbler i vannkanten på odden, østsida av vika.

16-manns lavvu og bålplasser på odden.

Ladestasjon for 1 klipperobot.

Strømkabel fra vestsida av Vika og inn på land, for forsyning av ladestasjon og strømuttak ved grillplassen.

Plantet gullpil i vannkanten.

Ut mot Lågen:

Landingsplass for båt/kano.

Kjøretrasé for traktor, basert på gammel hevd, for adkomst ut til Vårvikøy ved lav vannstand.

Gjerde i nord, helt ned i vannet.

Port/grind for traktor.

Det er ingen våtmark eller sumpområder på eiendommen. Hele eiendommen er et gjennomarbeidet kulturlandskap helt ned til vannkanten.

Det er ikke akseptabelt at et vern skal legge bånd på bruken av vår egen hage.

Nord-Fetjan – 78/2 Kjetil Johannesen

Det er skråning med skog ned mot vannkanten. På toppen av denne skråningen ligger en turveg, og under denne ligger det nedgravet fiberkabel. Gjengroing av turveg og kantsone mot Lågen kunne hindres med rydding og maskinell skjøtsel. Gravearbeid og annet vedlikehold i forbindelse med fiberkabelen, må kunne påregnes. Beveren er svært aktiv i området og graver huler under turvegen slik at denne kollapser, noe som også må repareres med maskinell hjelp. I tillegg må båtstø fortsatt kunne brukes, vedlikeholdes og være fremkommelig.

Numedal Middelaldersenter – 78/2 Kjell Mogen

Lokalisert i et skogsområde på 25 mål lengst nord på eiendommen Nord-Fekjan, gnr. 78, bnr. 2. «Middelalderskogen» eies av foreningen Numedal Middelaldersenter. Området brukes til kurs, seminarer, konserter og festivaler, med flere hundre personer tilstede i helger eller hele uker. Disse store arrangementene må fortsatt kunne gjennomføres.

Hovedområdet ligger ca. 18 meter høyere enn Lågen. Senteret har imidlertid bruksrett til all skog i skråningen ned til elvekanten. Her ryddes for å åpne opp utsikten mot Lågen.

I den godkjente reguleringsplanen fra 2013 er markert brygge på en lokasjon som fra gammelt av har blitt brukt som båtstø. Arbeidet med å etablere en flytebrygge her må fortsette.

Vårviken – 78/4 Hans Vårviken

I vika ned for gården er det en brønn og to båtstø. Det ene brukes ved liten vannføring. Området har også vært brukt som beite. Det er laget en turvei langs Lågen, fra Holman - Idrettsskolen, med hengebru til østsiden. (Fra Idrettsskolen til Rollag, er det gangvei).

Det er bever som feller trær og undergraver jorde/turvei, som må ryddes/repareres. Vi er avhengig av å bruke maskiner og motorsag, for å reparere. Det ryddes også en del trær/busker, for åpne sikten mot elva.

Lågen er veldig regulert, og Djupdaldammen påvirker vannstand helt opp til Vårviken. 20-30cm.

Har det meste av Vårvikøya. gammelt. beite/ slåttemark. Nå i dag, er det mest skog. Leirplass på øya.

Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Katrine Kammerud	23.06.2023	2012/4947-53/315
		Tidligere dato	Tidligere referanse

Svar på varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner

Vi viser til brev 24. mai 2023 med varsel om oppstart av verneprosess for 16 områder i kommunene Kongsberg, Flesberg og Rollag. Områdene skal utredes for mulig vern som naturreservat. Vi gir hørings svar i slike saker med det utgangspunkt å ta vare på Forsvarets arealbruksinteresser.

Vi ber om at det i forskrift til de enkelte verneplaner inntas nødvendige unntaksbestemmelser som ivaretar hensynet til militær operativ virksomhet. Vi ber også om at det særskilte unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy medtas i forskrift slik at også hensynet til militær luftoperativ virksomhet ivaretas.

Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.

Med hilsen

Bjørn Bergesen
leder arealplan
eiendomsforvaltning

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Fra: Unni Land[unni.land@glitrenett.no]

Sendt: 10.07.2023 14:30:24

Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]

Kopi: Ole Kristian Oftebro[ole.kristian.oftebro@glitrenett.no]; Trond

Eriksen[Trond.Eriksen@glitrenett.no]; Andreas Storvoll

Rief[andreas.rief@glitrenett.no]; nve@nve.no[nve@nve.no];

Tittel: Innspill til Varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner - deres ref. 2023/18622

Protected - Technical information

Hei,

Vi viser til Varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner, med svarfrist for innspill 10/7-23 og med deres refnr. 2023/18622.

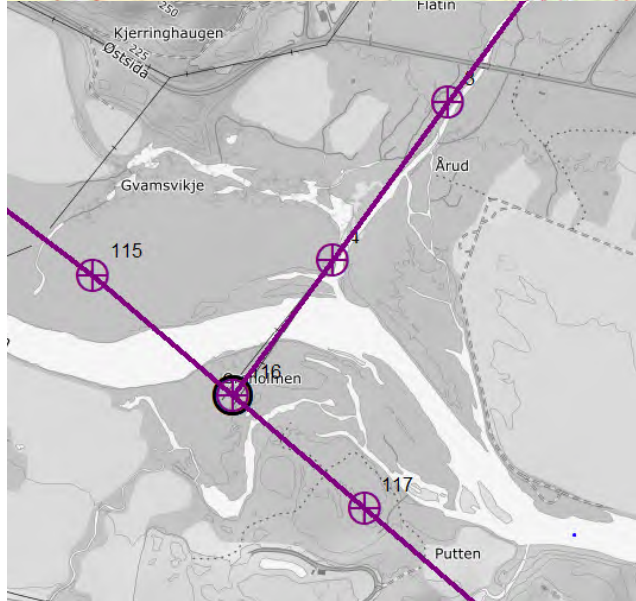
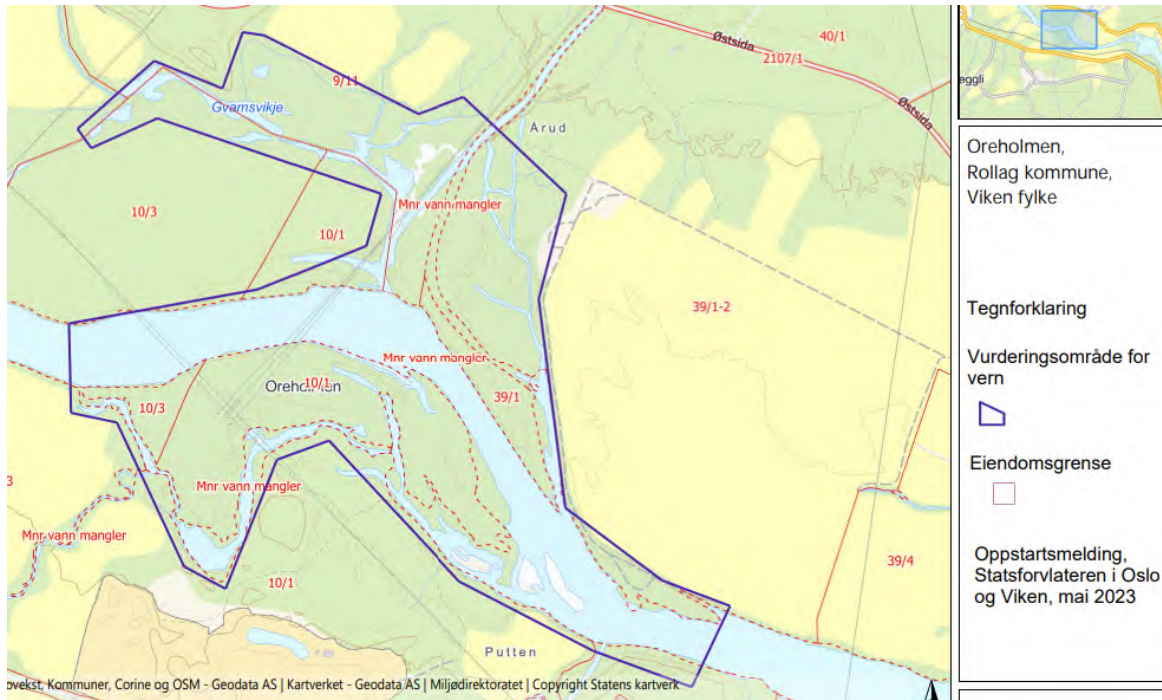
Verneprosessen gjelder følgende steder, og områdene som Glitre Nett har anlegg i har jeg uthevet skriften på:

- Kongsberg kommune: Djuptjern-Elgsjø, Damtjernet, Spiketjern, **Øyenlågen, Senningsvja**, Sandsvær prestegård, Kvernaelva, Ånnestadevja, Fløa, Hvål.
- Flesberg kommune: Høymysengan, Stærenga
- Flesberg og Rollag: Meenga
- Rollag: **Stærnes Vårvik**, Paddevikje, **Oreholmen**

Nedenfor vises kartutsnitt over områdene som blir berørt.

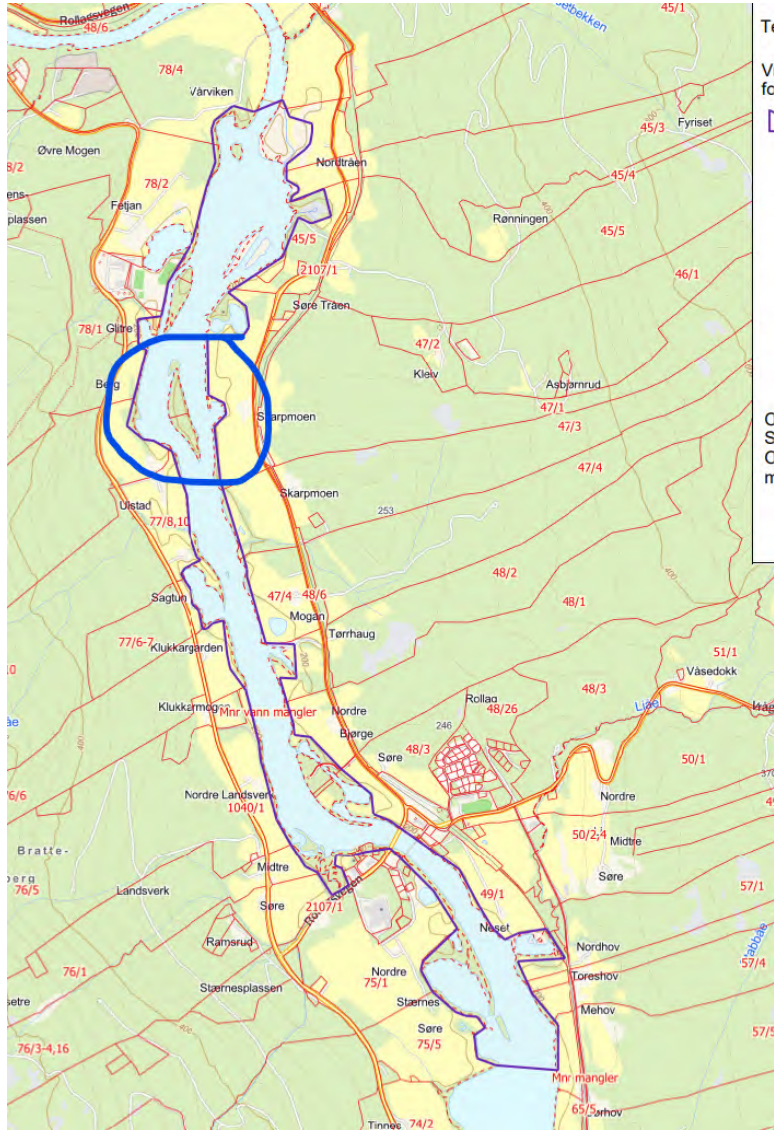
Oreholmen i Rollag kommune

Har anlegg innenfor området.

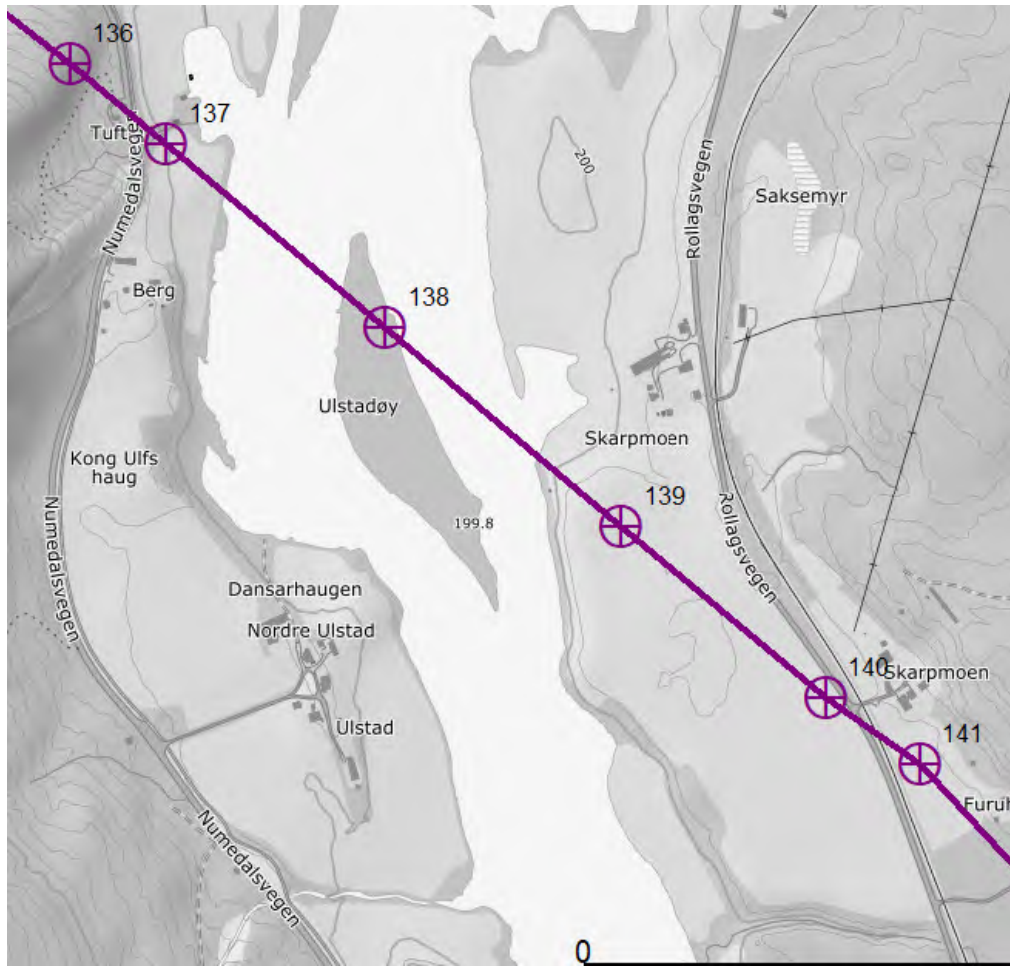
Stærnes - Vårvik i Rollag kommune

Har anlegg innenfor området.

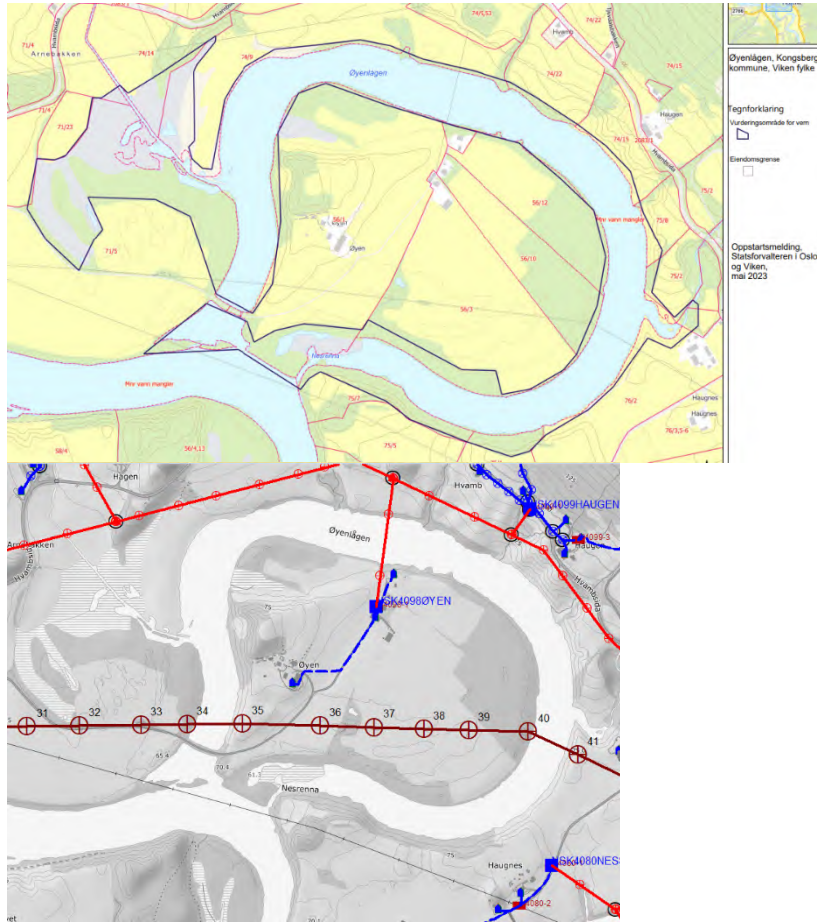
Te
V
fo
[

O
S
O
m

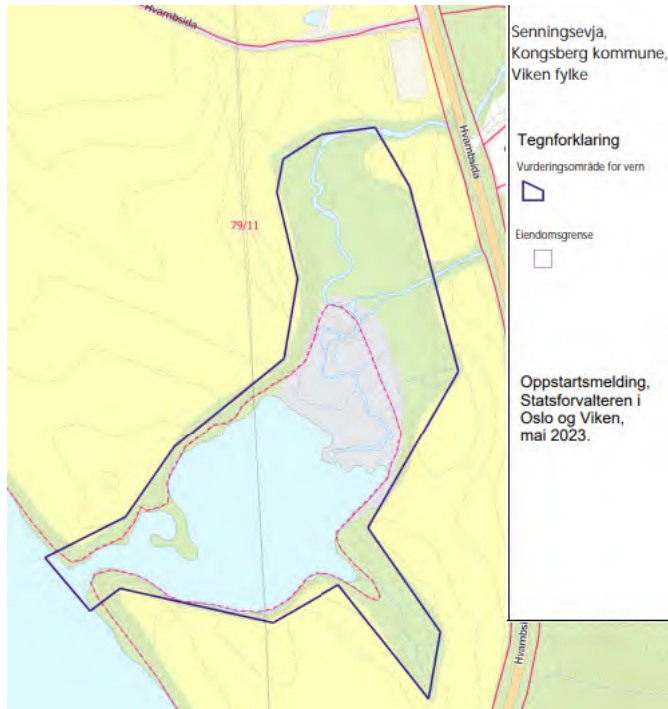
Øyenlågen i Kongsberg kommune

Har anlegg innenfor området.

Senningsevja i Kongsberg kommune

Vi har anlegg i området

I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg, også dersom man må krysse verneområdet for å komme til linjen. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for

å utføre disse oppgavene. Der det er etablert luftledninger tett opp til verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen i tråd med gjeldende føringer knyttet til anleggskonsesjon. Det vil si at vi må kunne foreta hogst i klausulert område samt sikringshogst der vi anser at eventuell vernet skog utenfor dette området ansees for å være fare for leveringssikkerheten. Da selvfølgelig etter avtale med grunneiere og eventuelt myndigheter.

Alle slike arbeider må kunne utføres uten at det må søkes dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Skulle det være behov for flere opplysninger eller spørsmål til oss, er det bare å ta kontakt med undertegnede.

Med vennlig hilsen/Best regards,

Unni Land

Administrasjonssekretær

+4791515485

Protected - Technical information

-----Videresendt melding:-----

Fra: eldfrid.engen@statsforvalteren.no

Sendt: 25.05.2023 09:01

Til: Engen, Eldfrid <eldfrid.engen@statsforvalteren.no>

Emne: [EKSTERN] Melding fra Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår ref. 2023/18622.

Med vennlig hilsen

Eldfrid Engen

seniorrådgiver

klima- og miljøvernavdelingen

Telefon 32 26 68 09

:

E-post: eldfrid.engen@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/ov

10.juli 2023

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 MOSS

**INNSPILL TIL VERNEPLANARBEIDET SOM OMFATTER
MINDRE VANN OG VÅTMARKSOMRÅDER – I ROLLAG
KOMMUNE. SAKSNR 2023/18622**

Viser til brev fra 24.05.2023, med informasjon om oppstart av arbeid med nye verneområder i Kongsberg, Flesberg og Rollag, og vil med dette komme med merknader og innspill fra meg som grunneier på østsiden av Numedalslågen, ved det foreslåtte området Paddevikje.

Området som er foreslått, Paddevikje, omfatter min eiendom på hele østsiden av det foreslåtte verneområdet.

Jeg driver aktivt landbruk på eiendommen, og deler av verneområdet og hele grensen av det, går inn mot fulldyrka beiter på til sammen 150,4 mål. Jeg har storfe som beiter på hele området, også deler av det foreslåtte verneområdet, fra vår til høst, og dette er det eneste beitet jeg har til mine dyr. De fulldyrka beitene gjødsles minst 2 ganger pr beitesesong, for å ha nok beite til dyra.

Numedalslågen en naturlig drikkevannskilde for dyrene, og en sikkerhet hvis vanntilgangen på gården skulle svikte.

Det ble for ca 40 år siden gravd ned røropplegg for vanningsanlegg på deler av strekningen, da grunnen på jordene er mest morenejord som fort tørker ut ved lang tid uten nedbør. Dette har vært utrolig viktig, mange ganger, og sist i juni i år hvor det var på vei til å tørke bort både slåttemark og beiter.

Det gjerdes ut i Numedalslågen på 2 steder for å avgrense dyrene fra å gå utenom beiteområdet sitt. Siden vannføringen i lågen går opp og ned til

stadighet, må gjerdene stå flere meter ut i vannet for å være sikker på at dyrene ikke går forbi ved lav vannstand.

Ved flom i Numedalslågen kan jeg ikke bruke den nørdeste delen av beiteområdet, da vannet da står innpå der til vannstanden blir normal igjen. Derfor blir beiteområdet delt med gjerde på midten, slik at jeg kan sikre dyra ved evt. flom.

Ved et vern, som foreslått her, vil det få store konsekvenser for min drift på gården, i ytterste konsekvens at jeg ikke beholde driften jeg har i dag. Derfor ser jeg på verneforslaget som svært inngripende for mitt vedkommende.

Ber om at jeg kontaktes før befaring skal skje, da dyrene går på området som skal befares.

Mvh

Haldis Prestmoen

Statsforvalteren i Oslo og Viken

PB 325

1502 MOSS

Deres ref: 2023/18622

Innspill til oppstart av arbeide med nye verneområder i Flesberg og Rollag

Viser til deres korrespondanse og e-post

Vi er bosatt på gården Haukeli gnr.7, bnr.2. Hele tunet ble flyttet ned mot Lågen midt på 90 tallet og vi flyttet inn i nytt hus med utsikt over Lågen i 1999.

Mellom våningshuset og Lågen er det plen og et gammelt jorde som for tiden blir benyttet som golfbane. Familien Bergaust på plassen Toresenga benytter golfbanen til sitt sommersted.

1 2016 kjøpte vi nabogården Juvenes gnr.7, bnr. 1. Vi har to barn, og har tro på at de vil bosette seg på hver sin eiendom.

Jeg må få nevne at jeg er litt oppgitt av å gi tilsvar på nok en runde med verneinnspill. Jeg har kommet ut av tellinga på tilsvar til mer og mindre begrunnede verneforslag de siste 25 årene. Det er ingen god følelse å oppleve at det til stadighet er en offentlig myndighet som ser seg tjent med å stresse oss med ulike forslag.

Vi ønsker for alt å opprettholde næringsgrunlaget på eiendommene, og at det skal være så attraktivt som mulig å leve og bo på gårdene. Noe av det viktigste for å skape bolyst, er gode tomter med god utsikt. Når vi valgte å bosette oss var dette et viktig poeng, og flyttet derfor tunet for å få utsikt til Lågen.

Når vi får tilsendt kart med foreslåtte vernegrenser inn på tunet på Juvenes, og foran utsikten til Lågen på Haukeli, oppleves det som svært umusikalsk at dere ikke forstår den frustrasjonen dette skaper. Jeg sa under vårt møte på Lampeland at det oppleves som en provokasjon.

- Min mening er at den type vern som det legges opp til ikke passer inntil bosteder og innmark, men bør beholdes større utmarksområder som ikke skaper så store konflikter.

-Statsforvalteren har fått i oppgave å foreslå områder, men det er også mulig for dere å gi tilbakemelding til direktorat og departement om at denne type vern ikke egner seg til det som er foreslått. Kulturlandskapet som er holdt vedlike av grunneiere i generasjoner har

skapt det miljøet som finnes innenfor de foreslåtte verneområdene. Det er ikke usannsynlig at vern vil skade kulturlandskapet og de verdiene som er der, mer enn det tar vare på det.

Det bør samtidig nevnes at en 75 meters vassdragssone langs Lågen allerede er (vernet) for bygging av både hus og andre aktiviteter, og at vi som grunneiere kun vedlikeholder kulturlandskapet for beite, dyrking av jorder, utsikt og opprettholder så godt vi kan de verdiene som er opparbeidet gjennom generasjoner.

Selv om dere skulle finne områder som har verneverdier er det mulig å inngå forpliktende avtaler om å unngå hogst på tider av året når det er hekketid og lignende. Vi som bor her er interessert i å ivareta miljøet rundt oss, men vil være vesentlig enklere å få med hvis det oppleves som fornuftig og overkommelig.

- Vern vil føre til gjengroing langs Lågen og vil direkte hindre den interessen som har vært i fokus fra kommune, reiseliv, grunneiere og Vegvesenet, som har brukt betydelige midler for å åpne mot lågen og opprettholde kulturlandskapet.
- Vern vil føre til gjengroing og oppbygging av habitat for gjedde. Jeg er formann i Lågen Fiskeforening Flesberg, og vi har de siste årene lagt ned betydelige ressurser på å legge til rette for ørret og redusere områder for gjedde.

Ørreten er en forutsetning for å opprettholde en sjelden bestand av elvemuslig i Lågen, og deres verneforslag står i direkte fare for å ødelegge naturverdier vi alle ønsker å ta vare på.

Ørretfiske er også et tilbud til både turister og fastboende som vi ønsker å styrke.

- Vern vil redusere våre muligheter til å opprettholde jorder og beiteområder. Det har blitt mindre beitedyr, men det er sannsynlig at det i relativt nær framtid vil bli aktuelt med mere beite igjen, ikke minst av beredskapshensyn.
- Vern vil føre til at nødvendige flomsikringstiltak ikke blir utført til rett tid, og at store skader på jorder og infrastruktur blir resultatet.
- Muligheten for båtfeste på begge eiendommene.
- Muligheten for vanningsanlegg på Juvenes
- Mesteparten av de vernearealene som er tegnet inn på kartet er skog. Det er helt uaktuelt å få vern av arealer hvor det står skog, da det er andre gjeldende regler for frivillig vern av skog.

Verneforslag på Stærenga.

Som tidligere nevnt er det lagt ned mye arbeid i å opprettholde kulturlandskapet, spesielt langs Fylkesvei 40 mellom Bekkin og Evju. Et vern av denne strekningen vil i stor grad radere ut tidligere interesser og arbeid.

Vi bor på vestsida av Lågen, nær Tave bekken som renner ut mellom Flatstrand og Haukeli.

Mine foreldre overtok Haukeli i 1973. Noen år senere ble Tavebekken rettet ut, mellom Brekke og Haukeli på vestsiden av Tavebrua, og bekken mellom Haukeli og Flatstrand på østsida av brua. Her gikk elva tidligere i elveslynger. Denne elverettingen ville ikke bli gjort i dag. Vi har som mål å gjenopprette noen av de gamle elveslyngene for å legge til rette for gyting.

Da vi bygde nytt våningshus, gravde vi en dyp brønn nær Tavebekken. Denne brønnen fungerer bra og gir godt vann, men vi er avhengige av å vedlikeholde brønn, rør og vegetasjon i området, og unngå algevekst mm.

På Kjennerudenga, syd for utløpet av Tavebekken har vi et felles vanningsanlegg for gårdene Flatstrand Brekke og Haukeli. Det står oppført et brønnhus nær Lågen, og det er gravd ned relativt grove rør fram til jordene på eiendommene.

Utsikten fra gården Haukeli og sommerstedet Toresenga vil bli helt rasert ved et vern.

Skyggevirkningen av vegetasjon inntil jordet som går ned mot Lågen vil være kritisk.

Vi anser vern av et så mye brukt område, med så mange tidligere inngrep, som helt uaktuelt.

Verneforslag på Meenga / Juvenesenga

Det bor ikke folk på Juvenes akkurat nå, men våre barn er interessert i å bosette seg der i nær framtid. Juvenes har en helt spesielt god beliggenhet med mulighet for utsikt både opp og ned dalen.

Lågen er selve juvelen i bildet, og vern av jordekanten mot elva Juva er helt uaktuelt. Det er pr i dag allerede behov for å rydde vegetasjon mot elva, og det bør vurderes å sikre mot flom.

På nordsiden av elva har det tidligere vært godt og friskt beite med lett tilgang til vann. Som tidligere nevnt bør slike kulturlandskap opprettholdes med tanke på at beite vil bli aktuelt igjen, ikke minst på grunn av beredskapshensyn.

Et varig vern som er foreslått, vil forringe verdien av våre eiendommer og våre muligheter til å bruke områdene, tilgang til vannressursene elva gir og bruk av tilstøtende områder i nåtid og fremtid. Ved utvikling av for eksempel jordbruket eller oppstart av dyrehold vil et vern virke veldig begrensende.

Vi ønsker:

- Kopi av instruksen statsforvalteren har fått fra Miljødirektoratet som er bakgrunnen for forslaget om vern av våtmark og

kopi av instruksen Miljødirektoratet har fått fra Miljødepartementet om samme sak.

- Innsyn i hvilke henvendelser dere har fått fra enkeltpersoner/foreninger og hvilke kilder dere har henvendt dere til i en slik prosess. Vi syntes det er kritikkverdig at ikke Flesberg skogeierlag er en av foreningene som er kontaktet og har fått informasjon om prosessen.

- Å få oversendt hjemmelen statsforvalteren bruker for å gjøre undersøkelser av våtmark når dette er noe vi mener skal følge retningslinjene for frivillig vern av skog og ikke ønsker disse kartleggingene

Før dere jobber videre med forslagene om vern, krever vi at det legges frem en plan for hvordan vi som grunneiere skal bli ivaretatt i en sann prosess. Vi ber derfor om at alle undersøkelser settes på vent inntil vi har tilstrekkelig informasjon og er juridisk ivaretatt som grunneiere, og får dekket disse utgiftene.

Flesberg 20.08.2023

Elisabeth og Hans Endre Fossan

Vestsida 1818

3620 Flesberg

h.fossan@live.no

tlf 90217585

Fra: Hans Wårviken[hopalong@live.no]

Sendt: 03.07.2023 22:43:08

Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]

Tittel: Merknader til oppstart på verneplaner i Rollag.

Som eier av Wårviken gnr78 bnr4, ser det ut som vern kan kollidere med bruk.

I hvert fall med så strengt vern som foreslått.

I vika nedenfor gården, er gårdens brønn og båtstø.

Ved lite vann, har vi et båtstø litt lengre ned.

Elva er regulert med flere dammer. Den som virker mest av de små dammene, er Djupedal kraftstasjon

Ved normalvannstand er det ca 20-30cm forskjell, om den er åpen eller stengt

Det er etablert turvei langs Lågen, som må vedlikeholdes med maskiner.

Det er bever som feller trær og det må ryddes opp. Også i skråning ned mot elva.

Beveren graver seg også inn under dyrket mark/turvei.

Etter flom, kolapper huletaket

Da må vi kjøre til stein og grus for å reparere

Det blir også ryddet for å se elva bedre.

Fra gammelt av var dette et vadested.

Wårvikøy litt lengre sør, lever mest sitt eget liv.

Eneste bruk er litt telting ved steinsatt bålplass.

Gammel slåttemark, men kan kalles skog i dag.

Kanskje egnet for vern?

Mvh

Hans Wårviken

Numedalsv. 5132

3626 Rollag

Gnr 78 bnr 4

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 Moss
Merknader 2023/18622

Flesberg 7.7.2023

Deres ref 2023/18622

Merknader oppstart av arbeid med nye verneområder i Kongsberg, Flesberg og Rollag

Viser til deres brev av 24.5.2023 og informasjonsmøte på Lampeland hotell den 21.6.2023.

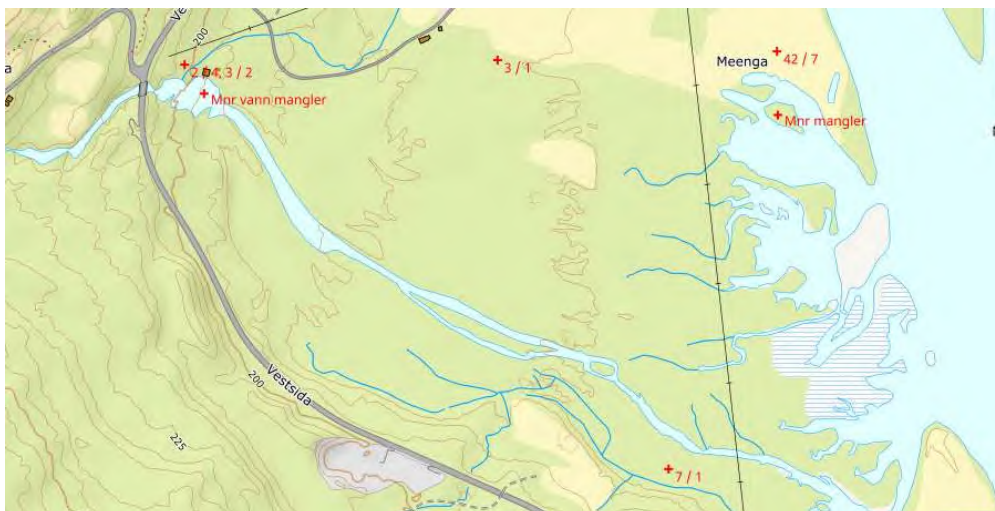
Først vil jeg begynne med kommentar til forutsetningene for dette arbeidet.

Det opplyses blant annet om at det er lite areal med mudderbanker som er vernet. Det mest innlysende å kommentere, er at det er svært store arealer med bakevjer og mudderbanker i norske vassdrag. Dette som følge av at det er mange vassdrag som er regulert. Av den grunn undres jeg over behovet for å verne bakevjer og mudderbanker generelt. Det blir feil å verne i slike områder, i stedet for å se på hva som er trusselen for akuakulturen med flora og fauna i dette vassdraget.

En annen generell kommentar er at det er andre arter som er sterkt truet. F.eks. elvemuslinger som er avhengig av ørret. Regulering av vassdrag er den største trusselen for ørreten. De skaper disse mudderbankene med bakevjer med siv, som er svært godt egnet for gjedde. Gjedde er som kjent en stor trussel i forhold til ørret. Det er lite ørret i Numedalslågen. Et aktuelt tiltak burde være å redusere bestanden av gjedde, for å forbedre vilkårene for ørret og elvemusling. Dere er sikkert kjent med arbeidet med elvemusling, [men her er det en link til NINA på tema.](#)

Konkrete forhold som taler imot å verne Meenga med g.nr/b.nr 3/1 og 42/7 med flere som er i forslaget.

Følgende er lagt frem når det gjelder begrensninger som følge av tiltaket, så langt.

Bilde 1

Tillatt

- Ferdsel til fots (noen unntak i hekkeområder)
- Plukke bær og matsopp
- Rydde stier og løyper
- Vedlikehold av eksisterende anlegg
- Jakte og fiske (noen unntak i viktige fugleområder)
- Beite, evt. begrenset til skånsomt beite

Ikke tillatt

- Hogst eller fjerne vegetasjon
- Skade eller forstyrre dyreliv
- Nye tekniske inngrep (bygninger, brygger, veier, kraftlinjer, drenering)
- Forurensning, opplag av masser
- Motorferdsel (motorbåt tillatt unntatt i enkelte sårbare fugleområder)
- Større arrangementer (kan få tillatelse)

Det er så langt skapt usikkerhet rundt hvorvidt man i fremtiden kan.

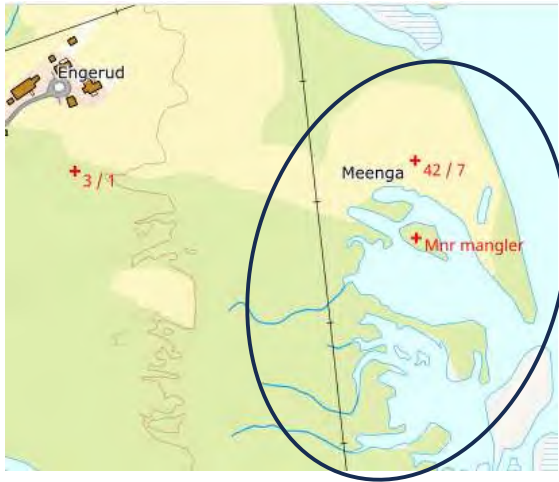
- Gå i området
- Uten å kunne gå vil man heller ikke kunne plukke bær osv i området
- Uten å kunne gå vil man ikke ha behov for stier og løyper
- Uten å kunne gå og med varslede unntak i viktige fugleområder så vil man ikke lenger kunne jakte og fiske i området
- Det har vært beitet i dette området frem til få år siden og det kan igjen være aktuelt, men det vil det kunne bli viktige begrensninger på i fremtiden. Spesielt i forhold til geit og hestehold.

Det er også gitt informasjon om aktivitet som ikke vil være tillatt etter planen.

- Uten å kunne hogge eller fjerne vegetasjon vil vi
 - miste virke til salg til treindustrien eller til videreforedling til ved.
 - miste muligheten for å ha siktlinje til Numedalslågen
- Det er uklart hva man mener med å skade og forstyrre dyreliv
 - Det kan innebære at man ikke kan bruke kajakk, kano og båt. Dermed vil fiske kunne bli enda vanskeligere
 - Usikkerheten i seg selv kan redusere bolyst
 - Denne uklare teksten gjør det vanskelig å være uttømmende på skadevirkninger for oss som grunneier
- Forbud mot nye tekniske inngrep vil
 - Redusere muligheten for å utvikle området med tanke på behov for nye trafoer og linjer til næringsområdet som er satt av til fremtidig næringsvirksomhet.
- Forbud mot forurensning - opplag av masser vil
 - Sterkt reduserer muligheten for å realisere virksomhet som har vært planlagt over svært lang tid på Engerud. Dette er en av få områder satt av til næringsvirksomhet i kommunen. Det er lagt ned mye arbeid i disse planene. Konkret må jeg spørre hva man legger i forbud mot forurensning. Det er sand og grus i grunne i dette området, som gjør at det skal svært mye til før man vil få flyttende forurensning. En hvilken som helst aktivitet kan avvises med tanke på mulig forurensning, slik planen fremstår.
- Motorferdsel er forbudt.
 - Dette gir sterke begrensninger i forhold til alt arbeid og friluftsliv innen planområde. Da inkludert drift av vanningsanlegg.
- Forbud mot større arrangementer
 - Dette kan f.eks. gi begrensninger i forhold den årlige gjeddefestivalen, som jobber med å redusere gjeddebestanden.

Aktivitet som har pågått og som berører planområdet.

Ved å se på utsnitt av bilde 1 opp mot bilde 2, så kan man

Utsnitt av bilde 1

Beiteområder som har vært i bruk til for få år siden, som man trolig ikke kan bruke til beite for hest og geit

Område som ikke kan brukes til hogst/ved/bær etc.

Avskåret siktlinje og adgang til vann fra Numedalslågen.

Bilde 2 Verneplan linjen

Legg merke til plasseringen av område avsatt til næringsliv i kommuneplan (bilde 3) som blir avskåret fra høyspentlinjen.

Videre nærheten i forhold til aktivitet og uavklarte nivåer av støy og forurensning.

Legg merke til høyspentlinjen som ryddes for all vegetasjon som kan true linjene, med blant annet helikopter. I forbindelse med vedlikehold og kontroll brukes det også helikopter i tillegg til snøskuter m.v.

Bilde 3

Oppsummering av berøringen for 3/1 og 42/7

- Dersom planen blir vedtatt vil verdien på landbrukseieendommen reduseres betydelig pga redusert interesse for eiendommen som følge av.
 - o Eiendommen mister siktlinjen til Numedalslågen.
 - o Mister mulighet for å ha og sette ut båt fra eiendommen.
 - o Mister mulighet for å hente vann til vanning av vekster.
 - o Mister muligheter på jakt og fiske.
 - o Mister muligheten for å kunne beite med hest og geit
 - o Mister inntekt fra hogst av tømmer til industrien.
 - o Mister inntekt fra vedproduksjon.
- Areal som er satt av til næringsvirksomhet vil kunne falle til kr 0.- i verdi.
 - o Det er lagt ned arbeid med ny stor avkjørsel fra FV 98 i fjor med jordskiftesak over 8 år forut for dette.
 - o Usikkerhet rundt om man kan bygge og etablere næringsvirksomhet pga kravene i planen.

Dette vil sterkt reduserer muligheten for å selge eiendommen til folk som har interesse for jordbruk, hestehold og næringsutvikling. Noe mindre redusert interesse for de som kun er interessert i eiendommen som en skog eiendom.

Hvor mye dette utgjør trengs det mere tid for å kartlegge, men det er sannsynlig at verdien av eiendommen vil mer enn halveres.

Utkjøp vil kunne bli aktuell.

Når vi ser hva dette kan innebære så lurer vi på om myndigheten forstår følgende:

- Det er den måten vi har drevet jord og skog som gjør at det er så bra fauna og flora som det er.
- Vi er fortalt av ornitolog at det som er viktigst for å beholde det gode fuglelivet er at vi fortsetter å dyrke og slå gress.
- Den største trusselen for aquakulturen i Numedalslågen er å redusert bestanden av elvemuslinger.

Vi tillater oss å foreslå en alternativ måte å bedre flora og fauna i området.

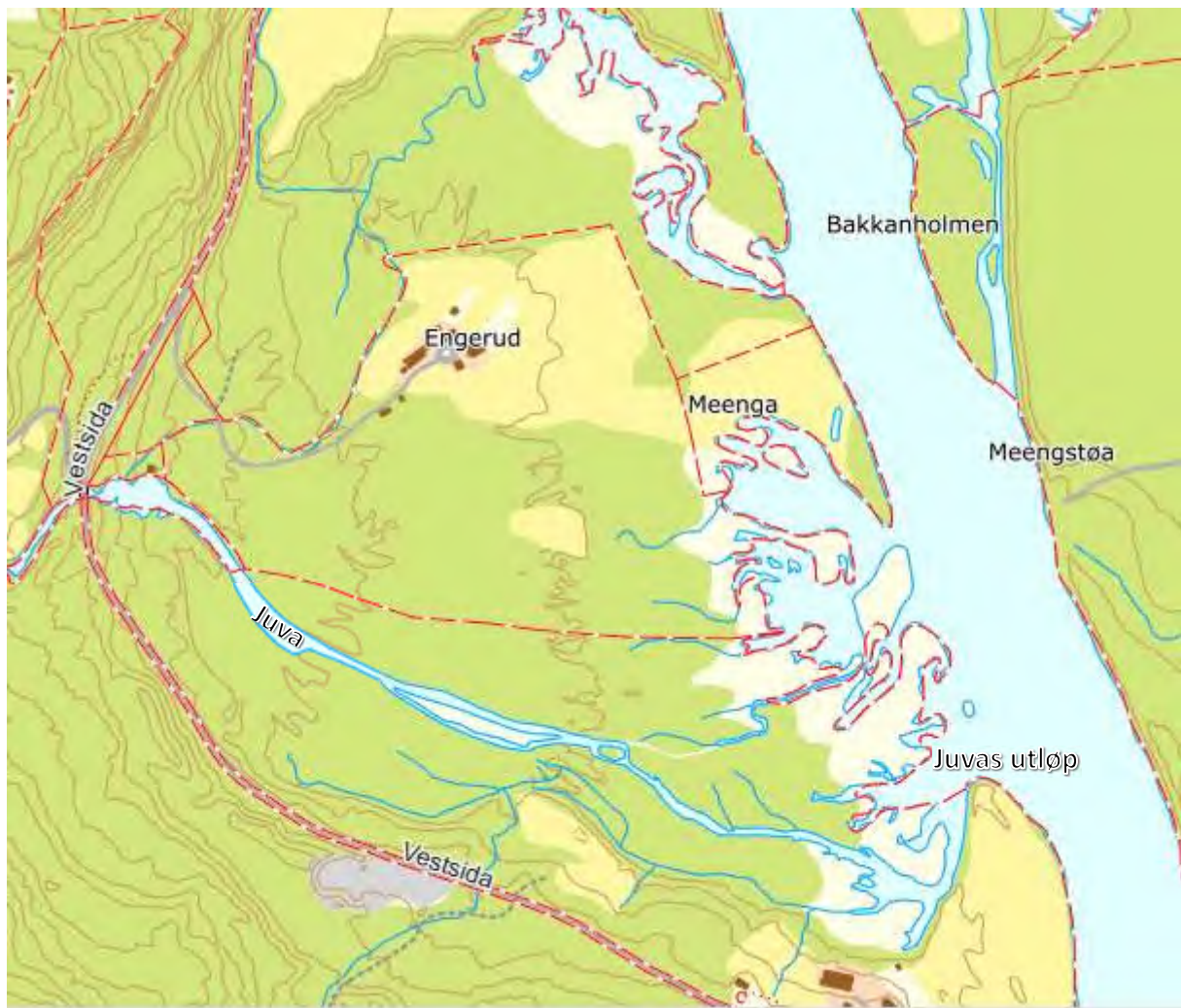
Naturen i og langs Numedalslågen ville trolig bli langt bedre om man gjorde noe med de utfordringene som forefinnes. Da ved også å bruke de mulighetene som forefinnes.

Med en lav bestand av ørret som et utgangspunkt og kjennskap til at ørret er avgjørende for bestanden av elvemusling, så kan en annen tilnærming være aktuell. Juva munner ut i området som er blir kalt Meenga. Vi kjenner ikke alle småelver som munner ut i Numedalslågen, men vi veit at Juva i perioder har svært høy vannføring og at det ikke skjer tilgroing av rullestein. Dvs at det er mulig for ørreten å kunne gjemme seg for gjedda. Juva kan være en viktig yngleplass for ørret. Ved å forsterke med ørret som er infisert med elvemuslinglarver i Juva og andre tilsvarende sideelver vil vi kunne bedre vannkvalitet i hele Numedalslågen.

For å hjelpe til med en slik utvikling, så må vi heller legge til rette for å ta ut gjedde, å redusere områder med mudderbanker tett på elvemunninger, som har de kvalitetene som man finner i Juva.

Vi vil ikke se bort fra at det bør gjøres noen tilpasninger i elva og et arbeid med utlegging av gytegrus.

Bilde 4 Juva med nærmeste områder som inngår i planen.

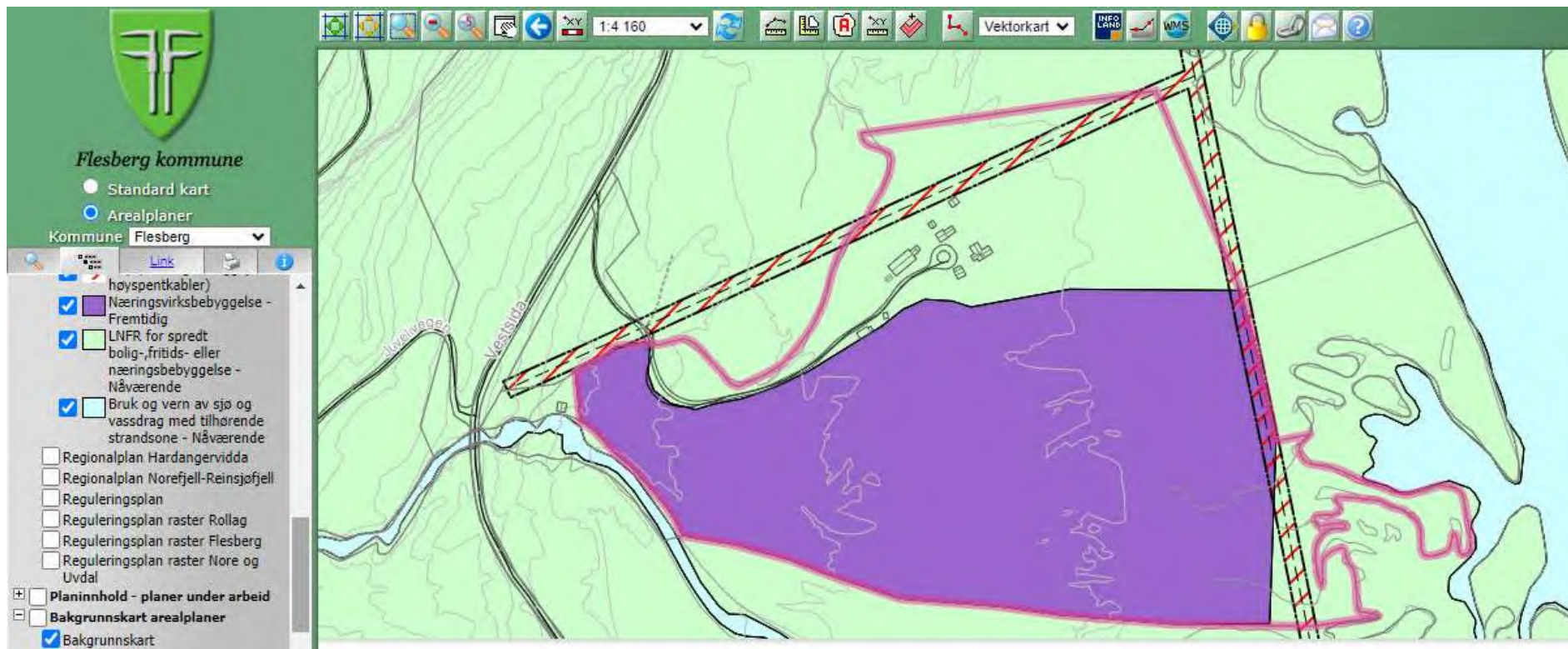

Med vennlig hilsen
på vegne av Janne Nesthorne

Arve Nesthorne

Vestsida 2110
3620 Flesberg
Mobil 930 45 795
an@abio.no

Bilde 3 av eiendommene 3/1 og 42/7

Fra: jnaess@online.no[jnaess@online.no]

Sendt: 10.07.2023 21:58:29

Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]

Kopi: Engen, Eldfrid[eldfrid.engen@statsforvalteren.no];

Tittel: Merknad og innspill til verneplan om våtmarksområder i Kongsberg Kommune

Hei

Jeg er eier av gnr/bnr 75/2 i Kongsberg Kommune

I forbindelse med vern av våtmarksområder er jeg berørt ved Øyenlågen. Dette vassdaraget er konstant i bevegelse og har ofte flomm om vår forsommer slik at her er det lite stabilitet i faunaen.

Men hvis man skal allikevel verne kantsonen så forstår jeg ikke grunnen til at den går så langt opp i bakken. Se vedlagt kartutsnitt med kommentarer.

Det går også totalt 3 vannledninger ut i lågen fra min eiendom som ligger nedsenket ca 1000 meter før den går i land ved gnr/bnr 75/1.

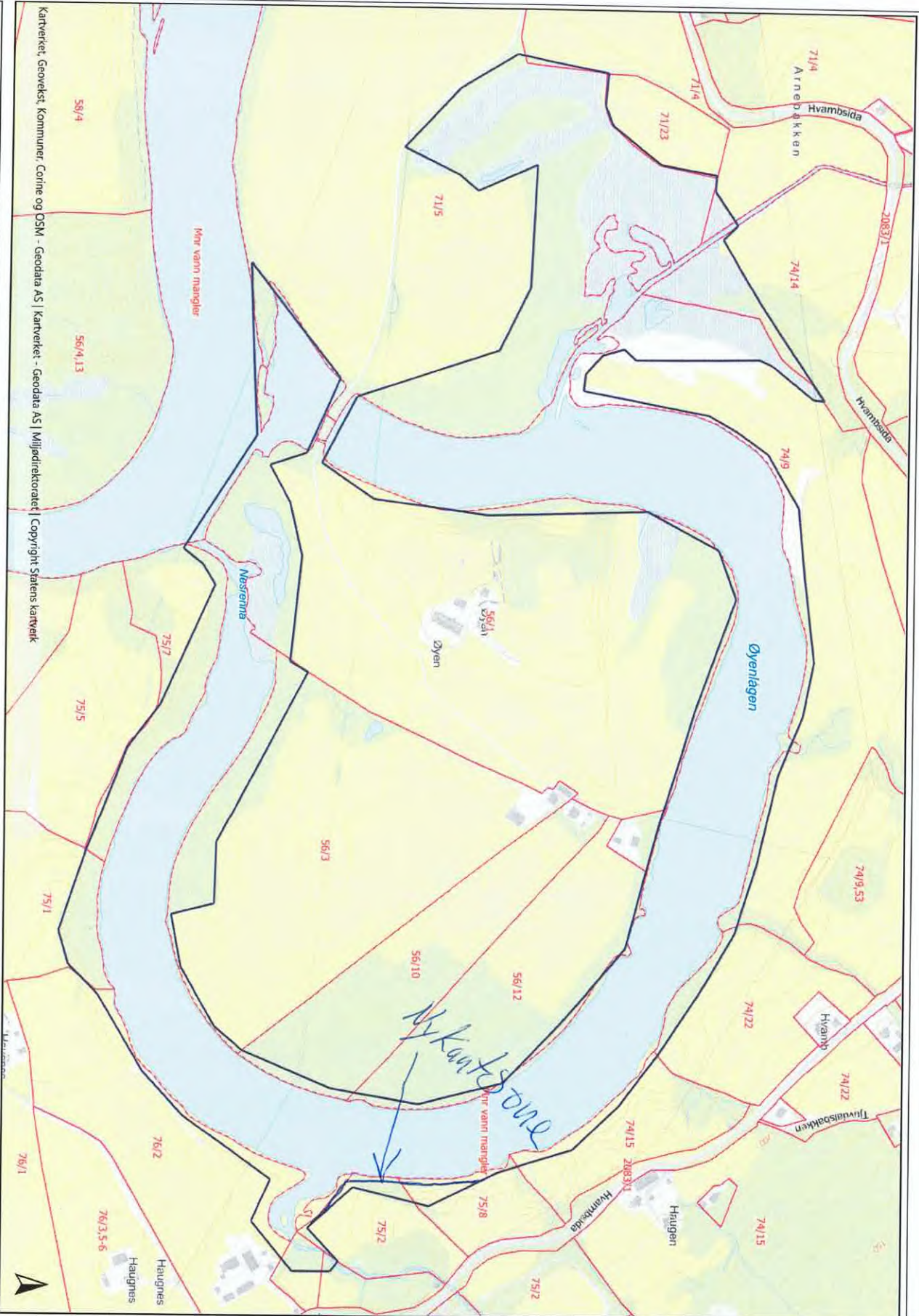
Disse vannledningene er drikkevannskilden og disse må jeg kunne vedlikeholde uten at det skal by på problemer for meg. Se vedlagt kartutsnitt.

For spørsmål ta kontakt

Mvh

Joar Næss

Tlf 99477055

Øyenlågen, Kongsberg
kommune, Viken fylke

Tegnforklaring

Vurderingsområde for vann

Eiendomsgrænse

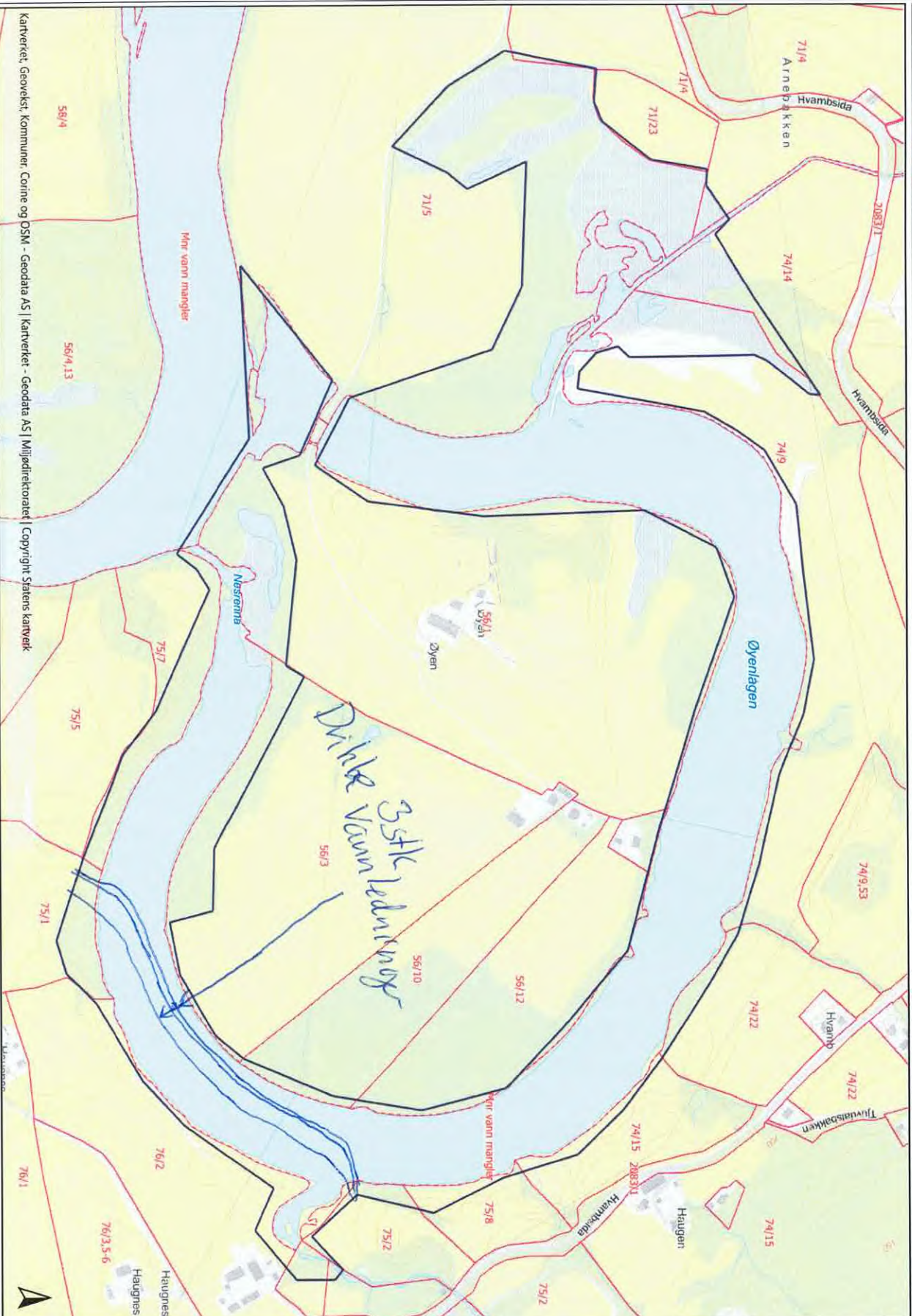
Oppstartsmedling,
Statsforvalteren i Oslo
og Viken,
mai 2023

Kartgrunnlag: Kartverket, Geovekst og kommuner.

Kartproduksjon: Statsforvalteren

Kartverket, Geovekst, Kommuner, Corine og DSM - Geodata AS | Kartverket - Geodata AS | Miljødirektoratet | Copyright Statens kartverk

Kartverket, Geovekst, Kommuner, Corine og DSM - Geodata AS | Kartverket - Geodata AS | Miljødirektoratet | Copyright Statens kartverk

Kartgrunnlag: Kartverket, Geovekst og kommuner.
Kartproduksjon: Statistisentralen

Øyenlaggen, Kongsberg kommune, Viken fylke

Tegnforklaring

Vurderingsområde for vern

Eiendomsgrænse

Oppstartsmedling,
Statistisentralen i Oslo
og Viken,
mai 2023

Innspill til verneområde Stærnes -Vårviken

Bjørge, nordre

Gnr/Bnr: 48/1

Jorunn W Bjørge

Jeg har noen bekymringer i forhold til det foreslåtte verneområdet.

På min eiendom er det en øy og halve øya tilhører gården. Her ligger det et pumpehus som er kommunalt, Rollag kommune leier grunnen av meg. Fra pumpehuset går det en vannledning til Rollag sentrum og til gamle KA. Det går også en egen vannledning opp til min gård. Da er min bekymring; hva om ledningen fra Pumpehuset til gården min må repareres.

Nede på Øya er det en skog, en blanding av gran, furu og bjørk. Dette er en ressurs vi vil bruke. Her har vi også noen hauger med jord som vi henter etter behov. I skråningen før vi kjører over til øya er det et lite sandtak hvor vi henter sand- Hva med dette ved eventuell fredning?

Når det gjelder jordbruket, har vi jorde som går ned til Lågen. Hvordan vil dette påvirke jordbruket vårt i forhold til kantrydding, gjødsling og sprøyting.

Vi har en forandring av klimaet, som gjør at det blir både våtere og tørrere. Vi har de siste årene opplevd at tørkeperiodene blir lengre, for å kunne få en avling er det viktig å ha muligheten til vanningsanlegg fra Lågen. Vannet har vært en viktig ressurs til gårdene langs Lågen. Vil i den anledning nevne at eiendomsgrensene går midt ute i Lågen.

Lurer også på hvordan det blir med bruk av båt, fising i elven? Båten blir lagret oppe på gården vintertid, men blir kjørt ned til vannet med traktor. Skal det fortsatt være mulig?

Hvorfor er dette området valgt ut? Savner mer informasjon og faglig grunnlag for dette. Har egentlig en følelse av å ikke vite noen ting.

Jeg synes også at vi her i Rollag er gode på å ta vare på naturen vi har rundt oss, synes ikke at vi overbelaster den på noen måte. I tillegg Lågen regulert, i perioder kan store deler av øya stå under vann. Ser ikke nødvendigheten av dette verneområdet. Eiendommen blir veldig forringet for fremtidig bruk med dette vernet. I tillegg til at store deler av eiendommen allerede er fredet i Rollagsfjell/Trillemarka.

Med vennlig hilsen

Jorunn W Bjørge

Til

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Postboks 325

1502 Moss

09.07.2023

Merknader og innspill til verneplanarbeidet i Rollag kommune.

Viser til brev av 24.05.2023 og møte 21.06.2023 om oppstart av arbeid med nye verneområder i Rollag kommune, saks nr: 2023/18622.

For gårdene langs Numedalslågen (Elva/ Lågen) er elva og områdene langs den, en naturlig og viktig del av vår daglige drift.

Vi er helt avhengige av å kunne bruke dette uhindret i vårt arbeid på gården.

Vi viser til forslag om opprettelse av Naturreservat for områdene Paddevikje, Oreholmen.

Arealene som nå foreslås vernet er kulturlandskap/ landruskområde, som går hånd i hånd med elva. Område har biologisk diversitet, nettopp på grunn av landbruk/ beitedrift langs vassdrag.

Det gjøres oppmerksom på at kartene som brukes er merket med eiendomsgrense langs elvekanten, dette er ikke riktig da eiendomsgrensen mellom gårdsbrukene går ved djup åla i elva (omtrent midt i elveleiet).

Kartlegging av verneområdene

Da arealene som skal kartlegges er beiteområder for husdyr, må Statsforvalteren påse at utøvende firma ikke beveger seg på innmark/ beitearealer. Vi minner om at det ikke er tillatt med ferdsel på innmark og grunneier forventer at det tas kontakt, dersom det er behov for ferdsel på innmark.

Det forventes at utøvende firma påser at de ikke drar med seg eventuell smitte mellom grunneiendommer, og at utstyr som benyttes i elva er tilstrekkelig desinfisert slik at det ikke tas med smitte fra andre vassdrag.

Landbruk

På begge sider av foreslått vernestrekning drives det aktivt landbruk. Verningen MÅ ikke komme i konflikt med disse interessene.

- Det må være tillatt med beiting i kantsonen helt ned til Lågen, og på grasarealer som til tider blir oversvømt ved flom.
- Det må være tillatt å plassere gjerde ut i elveleiet, dette for å hindre at beitende dyr bruker elva for å rømme beiteområdene. Da vannstanden varierer fra time til time og dag til dag (vannstand kan leses av på Numedalslaugens Brugseierforenings hjemmesider, under Bruhaug), må gjerdene være lange.

- Beitende dyr må ha tilgang til å bruke elva som drikkevann og bruke kantsonen som beite, skygge og le. Dette for å kunne utnytte gårdens ressurser og for å skape et godt miljø for husdyr.
- Det må være tillatt til å hente vann fra elva til vanning av jorder og buskap.
- Det må være tillatt å grøfte jorder og vedlikeholde dreneringsgrøfter som berøres av verneområde. Dette for at jordene ikke forringes og ikke kan benyttes i matproduksjon (FN's bærekraftsmål om å ivareta matproduksjonen)
- Det må være tillat å skjytte kantsonen mot vassdrag og jordene, så ikke større trær rotvelter, bryter opp kantsonen og skaper erosjon. Det er også viktig at kantvegetasjonen ikke forringer jordene, skjøtsel må derfor kunne utføres som tidligere.

Minstevannføring og fisk

Det pågår i disse dager et arbeid med minstevannføring på strekningen Kjerre til utløp Kongsjorden. Foreslått verning må ikke under noen omstendigheter ødelegge for denne prosessen, men heller styrke saken om krav til minstevannføring og biologiske tiltak på strekningen, Kjerre til utløpet ved Kongsjorden. Foreslått verneområde strekker over deler av denne strekningen fra utløpet og til Tundra/ Oreholmen.

Ørreten og da storvokst ørret, er svært sårbar på elvestrekningen pga. de store vannvariasjonene. Elvestrekningen har gått fra å være en av Norges mest kjente fiskeelver for ørret, til en nærmest utdødd ørretbestand (rapporter finnes, utarbeidet av Grønn Dal og vannområdet Numedalslågen). Den lave vannstanden og stadig tørrlegging av elveareal medfører at gyte og oppvekstområder stadig blir tørrlagt og ørretyngel dør ut. Vannregime styrker produksjonsmulighetene for gjedde, som er en betydelig predator på øret, som er en sterkt medvirkende årsak til at ørreten dør ut, dette sammen med manglende vann, gjengroing og sterk sedimentering av elvebunn fra utløpet og sørover.

Det er viktig at verningen er med på å styrke levekårene for ørret på elvestrekningen, og at fiske av gjedde og ørret fremdeles er tillat. Fredning må ikke være til hinder for grunneiers rett til bruk av båt med motor, og utøve fiske.

På strekningen finnes elvemusling og stor steinflue. Begge er oppført på rødlista. Ørretbestanden er viktig for å ivareta overlevelsen av elvemusling.

Vannet, som kommer fra kraftverket holder en unaturlig temperatur. Dette medfører blant annet at den naturlige isdannelsen på vinteren, er sterkt redusert. Manglende isdannelser og spyleflommer (større flommer) medfører igjen at bunnvegetasjon ikke blir revet opp. Dette medfører reduserte oppvekst og gyteareal for fisk.

Vi presiserer igjen at verningen ikke må komme til hinder for:

Uttak av fisk (gjedde)

Arbeidet med minstevannføring og biotiltak på strekningen fra utløpet ved Kongsjorden.

Drikkevann

Numedalslågen utgjør en viktig reservevannkilde for oss som bor langs vassdraget. Veringa må ikke hindre uttak av vann til drikkevann. Det er også bolighus som benytter elveleiet som drikkevann i dag.

Med vennlig hilsen

Asbjørn og Kari Raunholm, eiere av g/bnr: 79/1.

From: Nikoline Deli[Nikoline.Deli@kartverket.no]
Sent: 09.06.2023 12:29:09
To: Line Lysaker Heinesen[line.heinesen@sprakradet.no]
Cc: Engen, Eldfrid[eldfrid.engen@statsforvalteren.no]; Erlend Trones[Erlend.Trones@kartverket.no]; Karsten Lien[Karsten.Lien@kartverket.no]
Subject: Tilråing i navnesak – Prestegarden, Kvernelva, Flåa, Hvålsneset mfl. i Kongsberg mfl. Til Språkrådet!

Takk for kopi av uttalelser ved oppstart av verneprosesser i Kongsberg m.m. datert 6. juni 2023.

Kartverket har her sett gjennom navna for Kongsberg og Flesberg, og ser behov for å kommentere på en del ajourføringer gjort i den forbindelsen:

- *Prestegarden / Sandsvær prestegård*
Språkrådet har tilrådd *Sandsvær prestegård* fra garden, men *Prestegarden* har vært hovednavnet for hovedbruket på garden. De to objektene er nært knytta til hverandre. Kartverket har nå ført *Prestegarden* som hovednavn for både garden og bruket. Vi har videre endra *prestegård* til *prestegard* for funksjonsleddet i undernavnet, i samsvar med uttalen av leddet *-gard-* i stedsnavn i samme kommune, og samsvar med det eksisterende hovednavnet. *Prestegarden* har vært navnet som har vært vist i N50-kart.
- *Kvernelva/Kvernaelva*
Språkrådet har tilrådd *Kvernaelva*. Økonomisk kartverk har vært dokumentasjon for skrivemåten, men førsteutgava har skrivemåten *Kvernelva*. Seinere utgave har *Kvernaelva*. Vi har registrert begge skrivemåtene og prioritert *Kvernelva* inntil videre. *Støleelva* er for øvrig navn på samme elv, og er det navnet som har vært vist i N50-kart. Kartverket har ikke uttaleopplysninger om navnet.
- *Flåa/Fløa*
Språkrådet har tilrådd *Fløa*. Økonomisk kartverk har vært dokumentasjon for skrivemåten, men førsteutgava har skrivemåten *Flåa*. Seinere utgave har *Fløa*. Vi har registrert begge skrivemåtene og prioritert *Fløa* etter rettskriving inntil videre. Kartverket har ikke uttaleopplysninger om navnet.
- *Hvålsneset og Boserudneset*
Språkrådet anbefaler å bruke *Hvålsneset* eller *Boserudneset* i stedet for *Hvål*. De to førstnevnte navna har vært registrert som sidestilte navn på samme sted. Til rein informasjon har vi adskilt de to navna til to ulike deler av neset. Kartverket støtter rådet fra Språkrådet, og meiner *Hvålsneset* er mest dekkende for beliggenheta av verneområdet.

Språkrådet må gjerne gi råd til Kartverket om eventuelle endringer av prioriterte skrivemåter for navna *Kvernelva/Kvernaelva* og *Flåa/Fløa*. Språkrådet får også vurdere om det er ønskelig å gi nytt svar til statsforvalteren dersom nyere opplysninger endrer deres anbefalte tilråing.

Vennlig hilsen

Tlf.: 32 11 80 00
E-post: post@kartverket.no

Nikoline Deli

saksbehandler stedsnavn

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Line Lysaker Heinesen <line.heinesen@sprakradet.no>

Sendt: 6. juni 2023 11.44

Til: Kartverket - Post <post@kartverket.no>

Emne: Varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner – uttalelse fra Språkrådet

VARSEL: Avsenderen er fra utenfra organisasjonen. Vær trygg på innholdet før du trykker på linker eller åpner vedlegg. Er du i tvil tar du kontakt med IT Servicedesk.

Se vedlagte saksdokumenter.

Sjå dei vedlagde saksdokumenta.

From: Erlend Trones[Erlend.Trones@kartverket.no]

Sent: 12.06.2023 15:39:53

To: Engen, Eldfrid[eldfrid.engen@statsforvalteren.no]

Cc: Karsten Lien[Karsten.Lien@kartverket.no]; Nikoline Deli[Nikoline.Deli@kartverket.no]; Line Lysaker Heinesen[line.heinesen@sprakradet.no]; Daniel Ims[Daniel.Ims@sprakradet.no]

Subject: Tilråing i navnesak – Prestegarden, Kvernelva, Flåa, Hvålsneset mfl. i Kongsberg mfl.
Hei

Kartverket har innspel til eit namn til i høyringa om verneprosessen i Kongsberg, Flesberg og Rollag.

I Rollag føreslår de Stærnes - Vårvik med bindestrek og mellomrom, medan Språkrådet tilrår Stærnes–Vårviken med tankestrek og utan mellomrom for å markera at verneområdet gjeld elvestrekkja mellom Stærnes og Vårviken. Formelt sett er Språkrådet sitt framlegg rett, men slik namngjeving med tankestrek har lite tradisjon, og finst ikkje brukt i Sentralt stadnamnregister (SSR) frå før. Den vanlege namngjevingsmåten for namn på verneområde er å nytta eitt eller fleire namn som verkar dekkjande for det aktuelle området, der ein nyttar komma og ordet «og» mellom dei ulike einskildnamna etter vanleg opplistingsmåte i norsk – dersom det er naudsynt med meir enn eitt namn – slik ein finn i t.d. «Kongsberg, Flesberg og Rollag».

For verneområdet mellom Vårviken og Stærnes ville det soleis vera betre om Statsforvaltaren fann eitt eller fleire namn som kan verka dekkjande for det aktuelle verneområdet. Til dømes kunne eit viktig gardsnamn sentralt i verneområdet nyttast, slik som Skarpmoen, ev. eitt eller fleire grunnkrinsnamn som dekkjer den aktuelle strekkja, t.d. *Tråen og Landsverk*, jf. dei tilgrensande grunnkrinsane Tråen, Nordre Landsverk og Søre Landsverk. (Nokon med god lokalkunnskap vil best kunna vurdera kva namn som kan vera dekkjande for den aktuelle strekkja, og forslaga her må berre sjåast på som døme.)

Om de likevel går vidare med endepunkt-namna som de har føreslege, bør namnet skrivast slik Språkrådet tilrår.

Med venleg helsing

Kartverket

Erlend Trones

namneansvarleg

Eigedomsdivisjonen

Tlf.: 32 11 86 43

E-post: post@kartverket.no

Fra: Engen, Eldfrid <eldfrid.engen@statsforvalteren.no>

Sendt: måndag 12. juni 2023 08:37

Til: Line Lysaker Heinesen <line.heinesen@sprakradet.no>; Nikoline Deli <Nikoline.Deli@kartverket.no>

Kopi: Erlend Trones <Erlend.Trones@kartverket.no>; Karsten Lien <Karsten.Lien@kartverket.no>; Daniel Ims <Daniel.Ims@sprakradet.no>

Emne: SV: Tilråing i navnesak – Prestegarden, Kverneelva, Flåa, Hvålsneset mfl. i Kongsberg mfl.

VARSEL: Avsenderen er fra utenfra organisasjonen. Vær trygg på innholdet før du trykker på linker eller åpner vedlegg. Er du i tvil tar du kontakt med IT Servicedesk.

Hei!

Vi har tatt Kartverkets uttalelse inn i saken slik at vi kan følge opp når vi lager høringsutkast.

Med vennlig hilsen

Eldfrid Engen

seniorrådgiver

Statsforvalteren i Oslo og Viken

klima- og miljøvernavdelingen

Telefon 32 26 68 09

:

E-post: eldfrid.engen@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/ov

Fra: Line Lysaker Heinesen <line.heinesen@sprakradet.no>

Sendt: fredag 9. juni 2023 13:12

Til: Nikoline Deli <Nikoline.Deli@kartverket.no>

Kopi: Engen, Eldfrid <eldfrid.engen@statsforvalteren.no>; Erlend Trones <Erlend.Trones@kartverket.no>; Karsten Lien <Karsten.Lien@kartverket.no>; Daniel Ims <Daniel.Ims@sprakradet.no>

Emne: SV: Tilråing i navnesak – Prestegarden, Kverneelva, Flåa, Hvålsneset mfl. i Kongsberg mfl.

Hei!

Det er vel ikke nødvendig å sende ny tilråing. Jeg regner med at Statsforvalteren noterer seg endringene, og sørger for å bruke de skrivemåtene som nå står som prioritert i Sentralt stedsnavnregister, jf. § 14 femte ledd i forskriften til stedsnavnloven.

Vennlig hilsen

Line Lysaker Heinesen

Fra: Nikoline Deli <Nikoline.Deli@kartverket.no>

Sendt: fredag 9. juni 2023 12:29

Til: Line Lysaker Heinesen <line.heinesen@sprakradet.no>

Kopi: eldfrid.engen@statsforvalteren.no; Erlend Trones <Erlend.Trones@kartverket.no>; Karsten Lien

<Karsten.Lien@kartverket.no>

Emne: Tilråing i navnesak – Prestegarden, Kverneelva, Flåa, Hvålsneset mfl. i Kongsberg mfl.

Til Språkrådet!

Takk for kopi av uttalelser ved oppstart av verneprosesser i Kongsberg m.m. datert 6. juni 2023.

Kartverket har her sett gjennom navna for Kongsberg og Flesberg, og ser behov for å kommentere på en del ajourføringer gjort i den forbindelsen:

- *Prestegarden / Sandsvær prestegård*
Språkrådet har tilrådd *Sandsvær prestegård* fra garden, men *Prestegarden* har vært hovednavnet for hovedbruket på garden. De to objektene er nært knytta til hverandre. Kartverket har nå ført *Prestegarden* som hovednavn for både garden og bruket. Vi har videre endra *prestegård* til *prestegard* for funksjonsleddet i undernavnet, i samsvar med uttalen av leddet *-gard-* i stedsnavn i samme kommune, og samsvar med det eksisterende hovednavnet. *Prestegarden* har vært navnet som har vært vist i N50-kart.
- *Kverneelva/Kvernaelva*
Språkrådet har tilrådd *Kvernaelva*. Økonomisk kartverk har vært dokumentasjon for skrivemåten, men førsteutgava har skrivemåten *Kverneelva*. Seinere utgave har *Kvernaelva*. Vi har registrert begge skrivemåtene og prioritert *Kverneelva* inntil videre. *Støleelva* er for øvrig navn på samme elv, og er det navnet som har vært vist i N50-kart. Kartverket har ikke uttaleopplysninger om navnet.
- *Flåa/Fløa*
Språkrådet har tilrådd *Fløa*. Økonomisk kartverk har vært dokumentasjon for skrivemåten, men førsteutgava har skrivemåten *Flåa*. Seinere utgave har *Fløa*. Vi har registrert begge skrivemåtene og prioritert *Fløa* etter rettskriving inntil videre. Kartverket har ikke uttaleopplysninger om navnet.
- *Hvålsneset og Boserudneset*
Språkrådet anbefaler å bruke *Hvålsneset* eller *Boserudneset* i stedet for *Hvål*. De to førstnevnte navna har vært registrert som sidestilte navn på samme sted. Til rein informasjon har vi adskilt de to navna til to ulike deler av neset. Kartverket støtter rådet fra Språkrådet, og meiner *Hvålsneset* er mest dekkende for beliggenheta av verneområdet.

Språkrådet må gjerne gi råd til Kartverket om eventuelle endringer av prioriterte skrivemåter for navna *Kverneelva/Kvernaelva* og *Flåa/Fløa*. Språkrådet får også vurdere om det er ønskelig å gi nytt svar til statsforvalteren dersom nyere opplysninger endrer deres anbefalte tilråing.

Vennlig hilsen

Kartverket

Tlf.: 32 11 80 00

E-post: post@kartverket.no

Nikoline Deli

saksbehandler stedsnavn

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Line Lysaker Heinesen <line.heinesen@sprakradet.no>

Sendt: 6. juni 2023 11.44

Til: Kartverket - Post <post@kartverket.no>

Emne: Varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner – uttalelse fra Språkrådet

VARSEL: Avsenderen er fra utenfra organisasjonen. Vær trygg på innholdet før du trykker på linker eller åpner vedlegg. Er du i tvil tar du kontakt med IT Servicedesk.

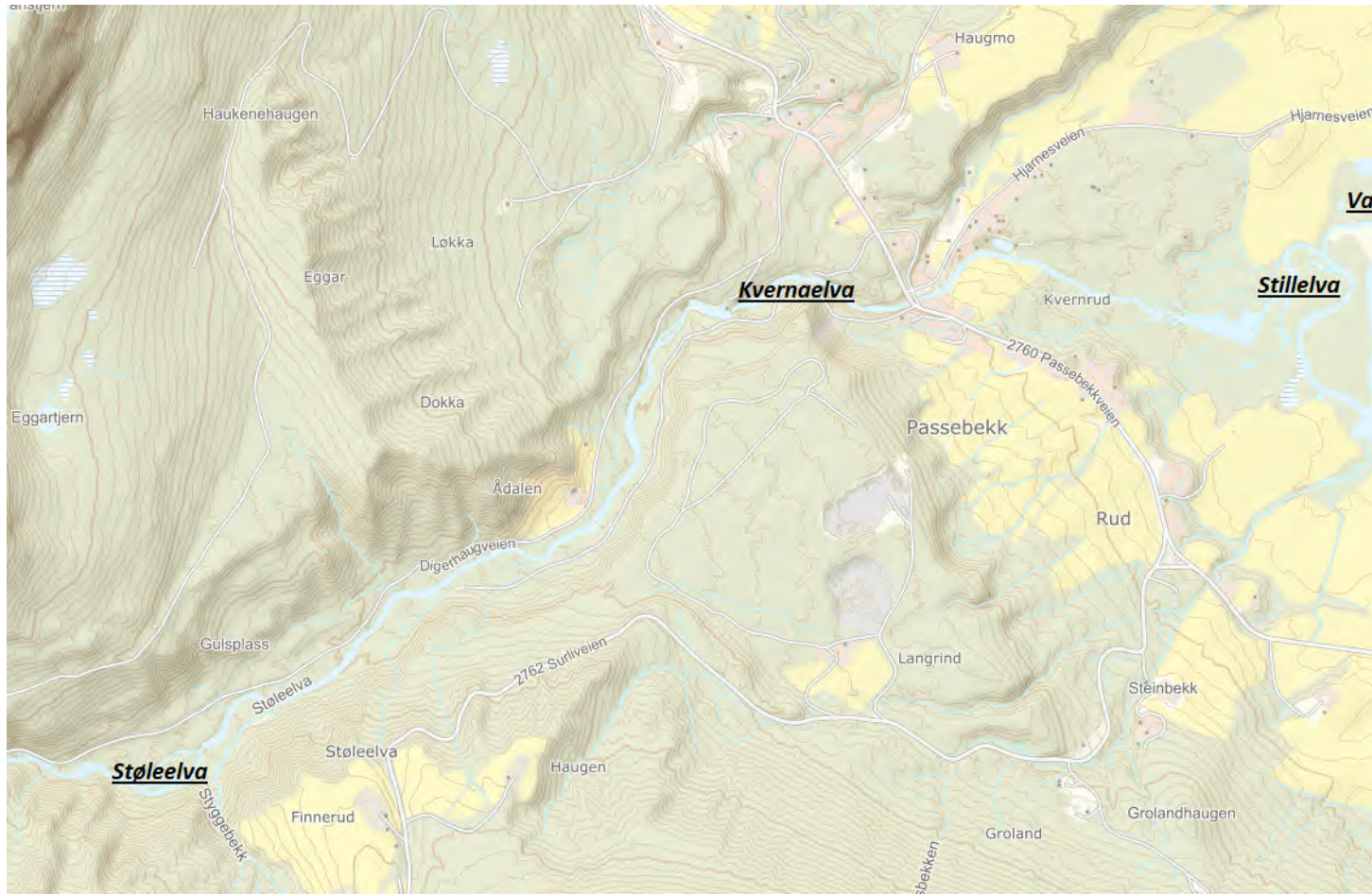
Se vedlagte saksdokumenter.

Sjå dei vedlagde saksdokumenta.

From: Nikoline Deli[Nikoline.Deli@kartverket.no]
Sent: 13.06.2023 14:50:48
To: Engen, Eldfrid[eldfrid.engen@statsforvalteren.no]
Cc: Line Lysaker Heinesen[line.heinesen@sprakradet.no]; Karsten Lien[Karsten.Lien@kartverket.no]; Daniel Ims[Daniel.Ims@sprakradet.no]; Erlend Trones[Erlend.Trones@kartverket.no]
Subject: Høringsuttalelse i navnesak – Kvernelva/Støleelva/Stillelva og Vadlågen mfl. i Kongsberg
Til Statsforvalteren.

Kartverket har undersøkt nærmere uttaleopplysninger for *Kvernelva/Kvernelva/Støleelva*, og fått opplysninger over telefon fra beboere sia 1970-tallet at elva kalles /`still,ærrva/ på flata nederst, fra der hellinga i elva tar slutt, /`kvenna,ærrva/, eller /`kvenn,ærrva/ lenger opp, ved /`kvennane/, og /`størr,ærrva/ over det. Informantene opplyste ellers at evja ved Hjarnes ved utløpet av elva kalles /`va,lågen/. Med de nærmere uttaleopplysningene har Kartverket prioritert *Kvernelva* som skrivemåte over *Kvernelva* i Sentralt stedsnavnregister. Vi har også registrert navna *Stillelva* og *Vadlågen* som foreslåtte navn.

Med bakgrunn i de nye opplysningene og oversiktskartet ved oppstartsmeldinga kan *Vadlågen*, eller *Stillelva*, virke mer dekkende som stedsnavn for området som vurderes for vern, enn *Kvernelva*.

©Kartdata: Kartverket, Geovekst og kommunene

Kartgrunnlag: Kartverket, Geovekst og kommuner. Kartproduksjon: Statsforvalteren

Med hilsen

Nikoline Deli

saksbehandler stedsnavn

Kontor: B 361a

Tlf.: 1 89 54

E-post: Nikoline.Deli@kartverket.no

Fra: Line Lysaker Heinesen <line.heinesen@sprakradet.no>

Sendt: 9. juni 2023 13.12

Til: Nikoline Deli <Nikoline.Deli@kartverket.no>

Kopi: eldfrid.engen@statsforvalteren.no; Erlend Trones <Erlend.Trones@kartverket.no>; Karsten Lien

<Karsten.Lien@kartverket.no>; Daniel Ims <Daniel.Ims@sprakradet.no>

Emne: SV: Tilråing i navnesak – Prestegarden, Kverneelva, Flåa, Hvalsneset mfl. i Kongsberg mfl.

VARSEL: Avsenderen er fra utenfra organisasjonen. Vær trygg på innholdet før du trykker på linker eller åpner vedlegg. Er du i tvil tar du kontakt med IT Servicedesk.

Hei!

Det er vel ikke nødvendig å sende ny tilråding. Jeg regner med at Statsforvalteren noterer seg endringene, og sørger for å bruke de skrivemåtene som nå står som prioritert i Sentralt stedsnavnregister, jf. § 14 femte ledd i forskriften til stedsnavnloven.

Vennlig hilsen
Line Lysaker Heinesen

Fra: Nikoline Deli <Nikoline.Deli@kartverket.no>

Sendt: fredag 9. juni 2023 12:29

Til: Line Lysaker Heinesen <line.heinesen@sprakradet.no>

Kopi: eldfrid.engen@statsforvalteren.no; Erlend Trones <Erlend.Trones@kartverket.no>; Karsten Lien <Karsten.Lien@kartverket.no>

Emne: Tilråing i navnesak – Prestegarden, Kverneelva, Flåa, Hvalsneset mfl. i Kongsberg mfl.

Til Språkrådet!

Takk for kopi av uttalelser ved oppstart av verneprosesser i Kongsberg m.m. datert 6. juni 2023.

Kartverket har her sett gjennom navna for Kongsberg og Flesberg, og ser behov for å kommentere på en del ajourføringer gjort i den forbindelsen:

- *Prestegarden / Sandsvær prestegård*
Språkrådet har tilrådd *Sandsvær prestegård* fra garden, men *Prestegarden* har vært hovednavnet for hovedbruket på garden. De to objektene er nært knytta til hverandre. Kartverket har nå ført *Prestegarden* som hovednavn for både garden og bruket. Vi har videre endra *prestegård* til *prestegard* for funksjonsleddet i undernavnet, i samsvar med uttalen av leddet *-gard-* i stedsnavn i samme kommune, og samsvar med det eksisterende hovednavnet. *Prestegarden* har vært navnet som har vært vist i N50-kart.
- *Kverneelva/Kvernaelva*
Språkrådet har tilrådd *Kvernaelva*. Økonomisk kartverk har vært dokumentasjon for skrivemåten, men førsteutgava har skrivemåten *Kverneelva*. Seinere utgave har *Kvernaelva*. Vi har registrert begge skrivemåtene og prioritert *Kverneelva* inntil videre. *Støleelva* er for øvrig navn på samme elv, og er det navnet som har vært vist i N50-kart. Kartverket har ikke uttaleopplysninger om navnet.
- *Flåa/Fløa*
Språkrådet har tilrådd *Fløa*. Økonomisk kartverk har vært dokumentasjon for skrivemåten, men førsteutgava har skrivemåten *Flåa*. Seinere utgave har *Fløa*. Vi har registrert begge skrivemåtene og prioritert *Flåa* etter rettskriving inntil videre. Kartverket har ikke uttaleopplysninger om navnet.
- *Hvalsneset og Boserudneset*

Språkrådet anbefaler å bruke *Hvålsneset* eller *Boserudneset* i stedet for *Hvål*. De to førstnevnte navna har vært registrert som sidestilte navn på samme sted. Til rein informasjon har vi adskilt de to navna til to ulike deler av neset. Kartverket støtter rådet fra Språkrådet, og meiner *Hvålsneset* er mest dekkende for beliggenheta av verneområdet.

Språkrådet må gjerne gi råd til Kartverket om eventuelle endringer av prioriterte skrivemåter for navna *Kvernelva/Kvernaelva* og *Flåa/Fløa*. Språkrådet får også vurdere om det er ønskelig å gi nytt svar til statsforvalteren dersom nyere opplysninger endrer deres anbefalte tilråing.

Vennlig hilsen

Kartverket

Tlf.: 32 11 80 00

E-post: post@kartverket.no

Nikoline Deli

saksbehandler stedsnavn

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Line Lysaker Heinesen <line.heinesen@sprakradet.no>

Sendt: 6. juni 2023 11.44

Til: Kartverket - Post <post@kartverket.no>

Emne: Varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner – uttalelse fra Språkrådet

VARSEL: Avsenderen er fra utenfra organisasjonen. Vær trygg på innholdet før du trykker på linker eller åpner vedlegg. Er du i tvil tar du kontakt med IT Servicedesk.

Se vedlagte saksdokumenter.

Sjå dei vedlagde saksdokumenta.

Fra: Bjørn Haavengen[bjorn.haavengen@kongsbergir.no]

Sendt: 05.07.2023 13:52:43

Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]

Kopi:

kasseth.kare@gmail.com[kasseth.kare@gmail.com];gjermund.omholt@gmail.com[gjermund.omholt@gmail.com];Kari

Strand[kari.strand.75@outlook.com];per.oivind.eger@ebnett.no[per.oivind.eger@ebnett.no];Johnny Løcka[johnny.loecka@kongsbergir.no];Gunn Marit Storum[gunn.marit.storum@kongsbergir.no];Linda Verde[linda.verde@outlook.com];Rune Fredriksen[Rune.Fredriksen@kongsberg.kommune.no];

Tittel: Kommentar til «Varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg kommune

Kongsberg idrettsråd har sett over planforslaget og har følgende kommentarer til oppstartmeldingen:

1. Presteevja i Efteløt

I dette område har Efteløt IL en rekke turstier (ref. kartutsnittet under). Dette er primært gamle ferdselsårer som i dag blir vedlikeholdt for gående og syklist. Vinterstid brukes traseene som skiløype og blir kjørt med ATV/snøscooter for å lage skispor. KIR henstiller om at dagens bruk kan videreføres og at eksisterende traseer inkludert bruer kan vedlikeholdes. Etter KIR sitt syn er dette viktige «anlegg» som fremmer folkehelse.

Planforslag

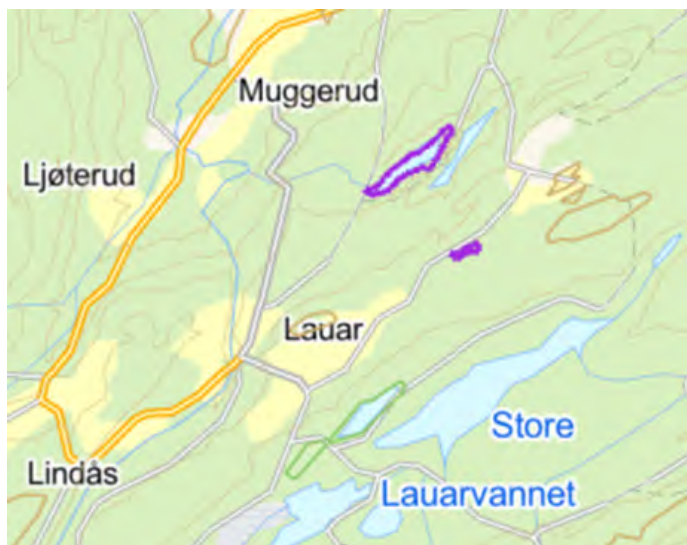

Stikart over Efteløt

2. Områdene ved Lauarvann

Kongsberg o-lag har i dag kart over områdene som brukes til trimaktiviteter og treninger. Normalt vil ikke poster bli satt i våtmarksområder, men plasseres på «fast land». Dersom avgrensningen av verneområdene legges langt utover våtmark, så henstiller KIR om at man vurderer idrettsaktivitet i unntaksbestemmelsene.

Tilsvarende kommentar gjelder også for Prestevja hvor OL Nordpil har et kart fra 80-tallet som man nå vurderer å revidere.

Vennlig hilsen

Bjørn Haavengen

Nestleder Kongsberg idrettsråd

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Pb 325
1502 MOSS

Vår dato: 24.07.2023
Vår referanse: 23/39659 - 2
Deres dato:
Deres referanse:

Innspill til oppstart av verneprosess i Kongsberg - Flesberg og Rollag kommuner, Oslo og Viken

Vi viser til deres brev av 24.5.2023 med melding om oppstart av verneplanprosess for Djuptjern-Elgsjø, Damtjernet, Spiketjern, Øyenlågen, Senningsvja, Sandsvær prestegård, Kvernaelva, Ånnestadevja, Fløa, Hvål, Høymyrsengan, Stærenga, Meenga, Stærnes Vårvik, Paddevikje og Oreholmen naturreservat i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner.

Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Vi beklager at innspillene våre kommer etter fristen (10.7.23), men håper det er tid og rom for å ta med våre innspill videre i prosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer
- Traktorvei i forbindelse med jordbruk
- Støl/seterområde
- Beite
- Reindrift

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Fylkesmannen vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det

bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Fylkesmannens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Trond Svanøe-Hafstad
seksjonssjef

Fredrik Vaadal
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Statsforvalteren i Oslo og Viken Pb 325

1502 MOSS

Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV)
Postboks 325
1502 Moss

Porsgrunn, 25.08.2023

Uttalelse til varsel om oppstart av verneplanarbeid for våtmarksområder i Numedal, i Rollag, Flesberg og Kongsberg kommuner

Lede AS («Lede») viser til varsel om oppstart av verneplanarbeid for våtmarksområder i Numedal av 17.08.2023, med referanse 2023/18622. Varselet ble opprinnelig sendt ut 24.05.2023, men noen adressater ble uteglemt, deriblant Lede.

Høringsfristen er satt til 15. september 2023 og uttalelsen er dermed innen fristen.

1. Om varselet

Varselet informerer om at Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV) vil sette i gang prosessen med å opprette nye verneområder, og supplere det eksisterende vernet i Norge med verdifull natur som er dårlig representert. Dette jf. Forvaltningsloven § 37 og naturmangfoldloven § 47.

Det varsles om oppstart av verneprosess for til sammen 16 områder i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner i Viken fylke.

- Kongsberg kommune: Djuptjern-Elgsjø, Damtjernet, Spiketjern, Øyenlågen, Sanningsevja, Sandsvær prestegård, Kvernaelva, Ånnestadevja, Fløa, Hvål
- Flesberg kommune: Høymyrsengan, Stærenga
- Flesberg og Rollag: Meenga
- Rollag: Stærnes Vårvik, Paddevikje, Oreholmen

Gjennom varselet ønsker SFOV å få innspill til hvilke temaer som bør belyses i videre arbeid med verneplanarbeidet.

2. Elektriske anlegg i, og nær ved, de foreslåtte verneområdene

Lede har elektriske anlegg som er etablert etter anleggskonsesjon i Kongsberg kommune. Dette medfører at Lede har etablert, drifter og vedlikeholder deler av strømmettet innenfor kommunegrensen.

Av de 16 områdene det er varslet oppstart av verneprosess for, er det kun ett område som ligger i nærheten av eksisterende elektrisk anlegg som driftes av Lede. Dette området omtales i varselet som Øyenlågen

3. Eksisterende kraftledninger med klausulert skogrydnings- og byggeforbudsbelte

Øyenlågen krysses av høyspenningsanlegg som er bygget etter anleggskonsesjon gitt av NVE.

I området der Numedalslågen møter Øyenlågen krysser det i dag en 132kV-kraftlinje som går fra Skollenborg til Hof transformatorstasjoner. Denne linjen er oppført i planoppheng, og har en mast (mast 30) på vestsiden, og en mast (mast 31) på østsiden av munningen. Henholdsvis på 3006-71/5 og 3006-75/7.

Linjen har ett klausulert skogrydningsbelte på 28 meter, som måles 14 meter horisontalt og vinkelrett ut til hver side fra senterlinjen i mastearrangementet, og ett klausulert byggeforbudsbelte på 20 meter, som måles 10 meter horisontalt og vinkelrett ut til hver side fra senterlinjen i mastearrangementet.

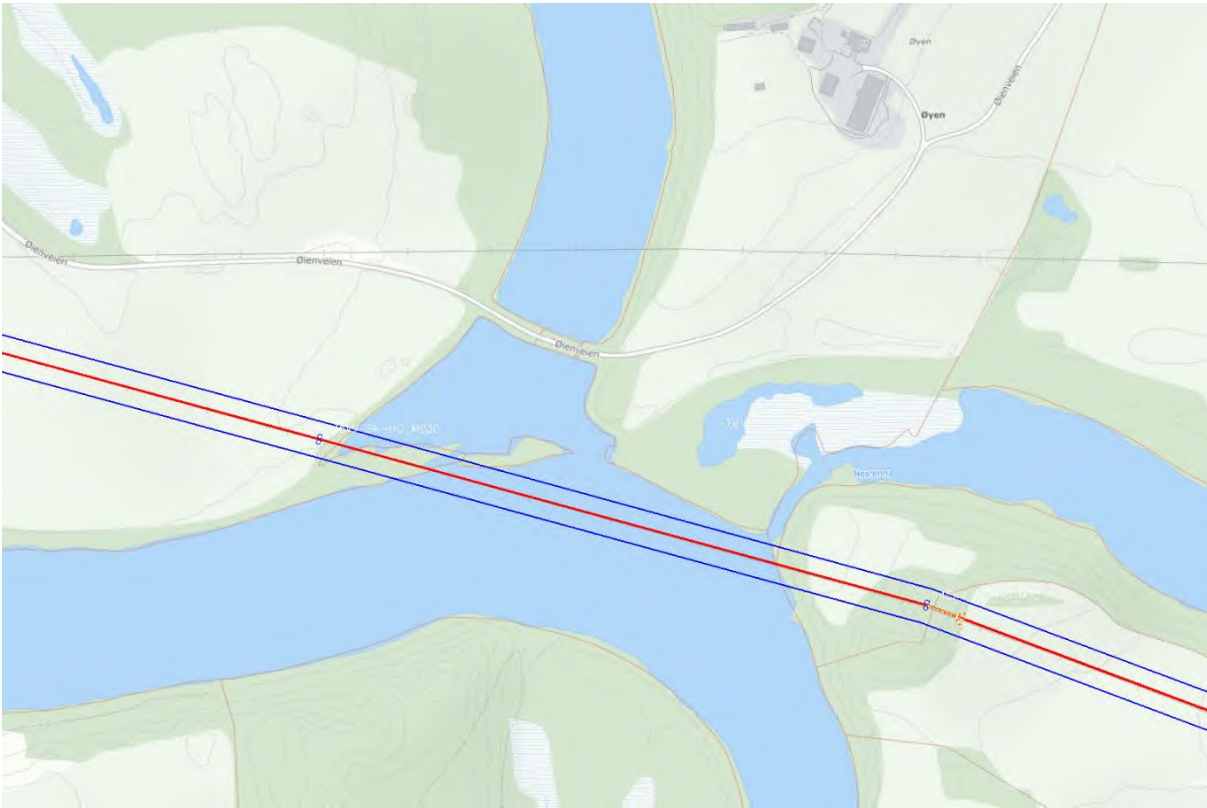
Det er i skjønnsdokumentasjon beskrevet at ledningseier skal ha rett til å gjennomføre sikringshogst i og utenfor ryddebeltet, dette være store trær som anses som farlige for ledningens drift eller fjerning av større grener på trær. Videre at ledningseier skal ha tilgang til eget anlegg langsmed egen trase eller eksisterende stier, skogs- og gårdsveier.

Linjen med tilhørende skogrydningsbelte krysser det foreslåtte verneområdet (se figur 1). Det er viktig at restriksjoner tilknyttet ett evt. vern ikke hindrer tilkomst til, samt drift og vedlikehold av, denne linjen.

I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende energi- og nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre disse oppgavene. Dersom det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen.

Alle slike arbeider må kunne utføres uten at det må søkes dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Vennligst ta kontakt dersom det skulle være noen spørsmål eller uklarheter.

Figur 1: Eksisterende kraftlinje, rødt, med tilhørende skogryddebelte, blått.

Med vennlig hilsen,
Lede AS

—
Kurt-Albert Plassen
Senioringeniør Plan Regionalnett

7. juli 2023

Til Statsforvalteren

Saksnummer: 2023/18622

Merknader til informasjon om utredning av vern av våtmark på vår eiendom gnr. 42/1.

Informasjonen vi har mottatt går ut på at statsforvalteren ønsker å kartlegge områder på vår eiendom til varig vern uten å følge retningslinjene for frivillig vern eller gi noe form for kompensasjon. Det foreligger heller ingen plan for hvordan grunneieres rettigheter skal ivaretas.

Et varig vern som er foreslått vil forringe verdien av vår eiendom og våre muligheter til å bruke områdene, tilgang til vannressursene elva gir og bruk av tilstøtende områder i nåtid og fremtid. Ved utvikling av for eksempel jordbruket eller oppstart av dyrehold vil et vern virke begrensende.

Vi mener at store deler av områdene som er markert og foreslått utredet som verneverdig våtmark på vår eiendom går inn under kategorien produktiv skog og tidligere beite- og slåttemarker. Vi ser det derfor naturlig at retningslinjene for frivillig vern av skog vil være gjeldene i dette tilfellet. I den forbindelse krever vi svar på en del spørsmål før det jobbes videre med kartlegginger/utredninger hos oss og vi ber derfor om:

- Kopi av instruksen statsforvalteren har fått fra Miljødirektoratet som er bakgrunnen for forslaget om vern av våtmark
- Innsyn i prosessen med utvelgelsen av de aktuelle områdene fra det var ca 172 forslag til rundt 40.
- Innsyn i hvilke henvendelser dere har fått fra enkeltpersoner/foreninger og hvilke kilder dere har henvendt dere til i en slik prosess. Vi syntes det er kritikkverdig at ikke Flesberg skogeierlag er en av foreningene som er kontaktet og har fått informasjon om prosessen.
- Å få oversendt hjemmelen statsforvalteren bruker for å gjøre undersøkelser av våtmark når dette er noe vi mener skal følge retningslinjene for frivillig vern av skog og ikke ønsker disse kartleggingene.

Før det jobbes videre med forslagene om vern hos oss krever vi at det legges frem en plan for hvordan vi som grunneiere skal bli ivaretatt i en sårn prosess. Vi ber derfor om at alle undersøkelser på vår eiendom settes på vent inntil vi har tilstrekkelig informasjon og er juridisk ivaretatt som grunneiere, og får dekket disse utgiftene.

Med vennlig hilsen

Morten Enger Gulbrandsen og Maren Sofie Lundteigen

Mette og Jon Barlindhaug

Flesberg 20.08.2023

Vestsida 1370

3623 Lampeland

Jon-bar@online.no

Statsforvalteren i Oslo og Viken

PB 325

1502 MOSS

Deres ref: 2023/18622

Innspill til oppstart av arbeide med nye verneområder i Flesberg og Rollag

Viser til forslag om verning av Høimyrseengan.

Som grunneiere vil vi klage på forslaget om verning av Høimyrseengan.

Vi og vår familie er opptatt av å bruke naturen og opptatt av dyrelivet, vi følger med på fugle og fiskebestanden i nærområdet ved lågen.

Fra gammelt av ble det slått grass på store deler av Høimyrsengane, på 60 tallet ble det deler av engane pløyd opp og plantet til med gran (vi kan ennå se konturene av at det ble plantet i plogfurene)

Vi mener at vi som grunneiere kan forvalte området bedre uten vern og er meget skeptisk til at det på sikt vil kunne bli kun villnis og ufremkommelig i området. Grana som er i området kan fort bli angripet av barkbiller og vil da spre seg videre hvis vi ikke kan gjøre tiltak.

Vi vil påpeke at vi ikke har noen planer om hogst eller andre inngrep i foreslåtte områder.

Vi er interesserte og lydhøre for innspill og samarbeid for at vi på best mulig måte kan ta vare på plante og dyrelivet fremover.

Håper med dette at Høimyrsengane blir tatt ut av verneprosessen, og vi vil ha løpende oppdatering videre i saken.

Hilsen

Mette og Jon Barlindhaug

Statsforvalteren i Oslo og Viken
sfovpost@statsforvalteren.no

Deres ref.: 2023/18622

Vår ref.: 342/bjlv

Dato: 23.06.2023

Merknader til oppstartsmelding vedr. verneprosess i Flesberg kommune

Viser til mottatt varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner.

Midtnett AS har både høyspent- og lavspentlinjer som går gjennom områdene som er foreslått vernet. Vi må ha adgang til disse linjene for drift og vedlikehold, og det må opprettholdes et ryddebelte rundt linjene – dette for å redusere risikoen for skader og feil på grunn av trær på linja. Vår tilgang til områdene må opprettholdes for at vi skal kunne drifte og vedlikeholdet nettet på en sikker og forsvarlig måte.

Vedlagt er kartutsnitt som viser hvordan linjene går i områdene som er foreslått vernet. Rød heltrukne streker er høyspentlinje (22 kV), stiplet rød linje er høyspentkabel (22 kV) og blå heltrukken linje er lavspentlinje (230 V).

Vi har ingen merknader til verneforslaget utover dette.

Med vennlig hilsen
Midtnett AS

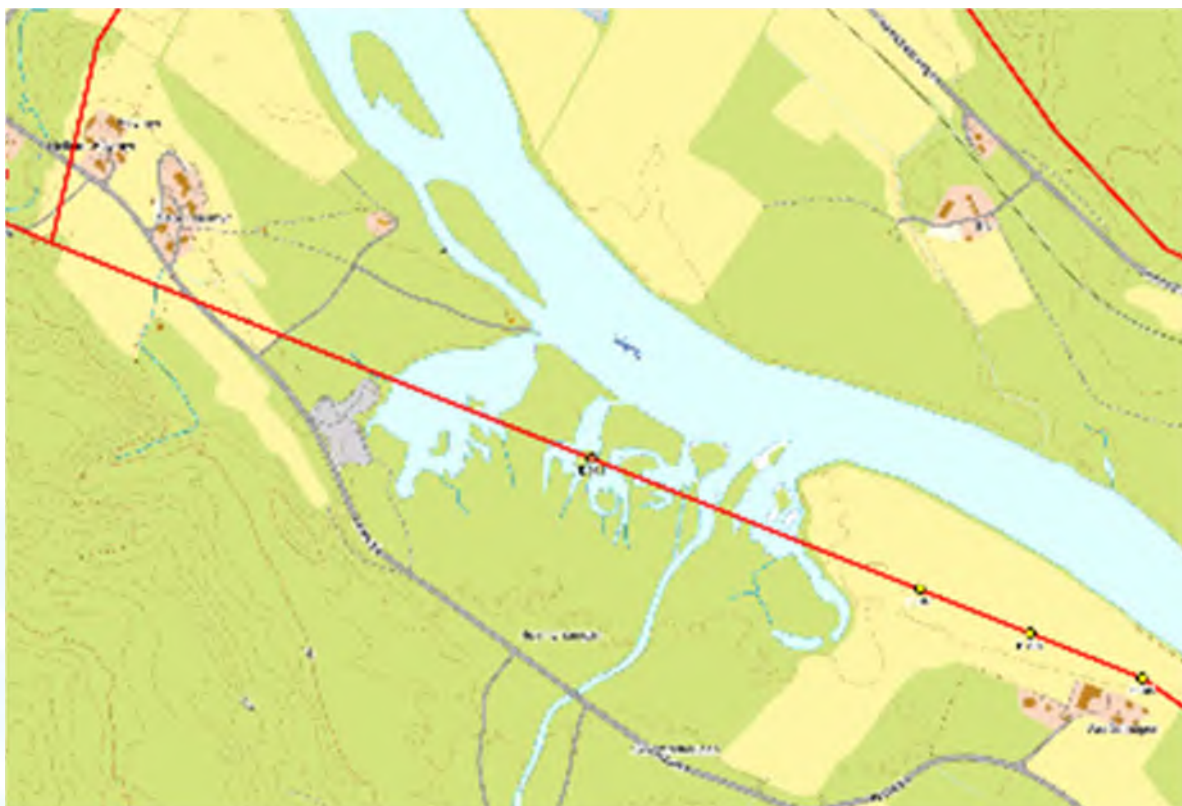
Bjørg Hvidsten
Daglig leder

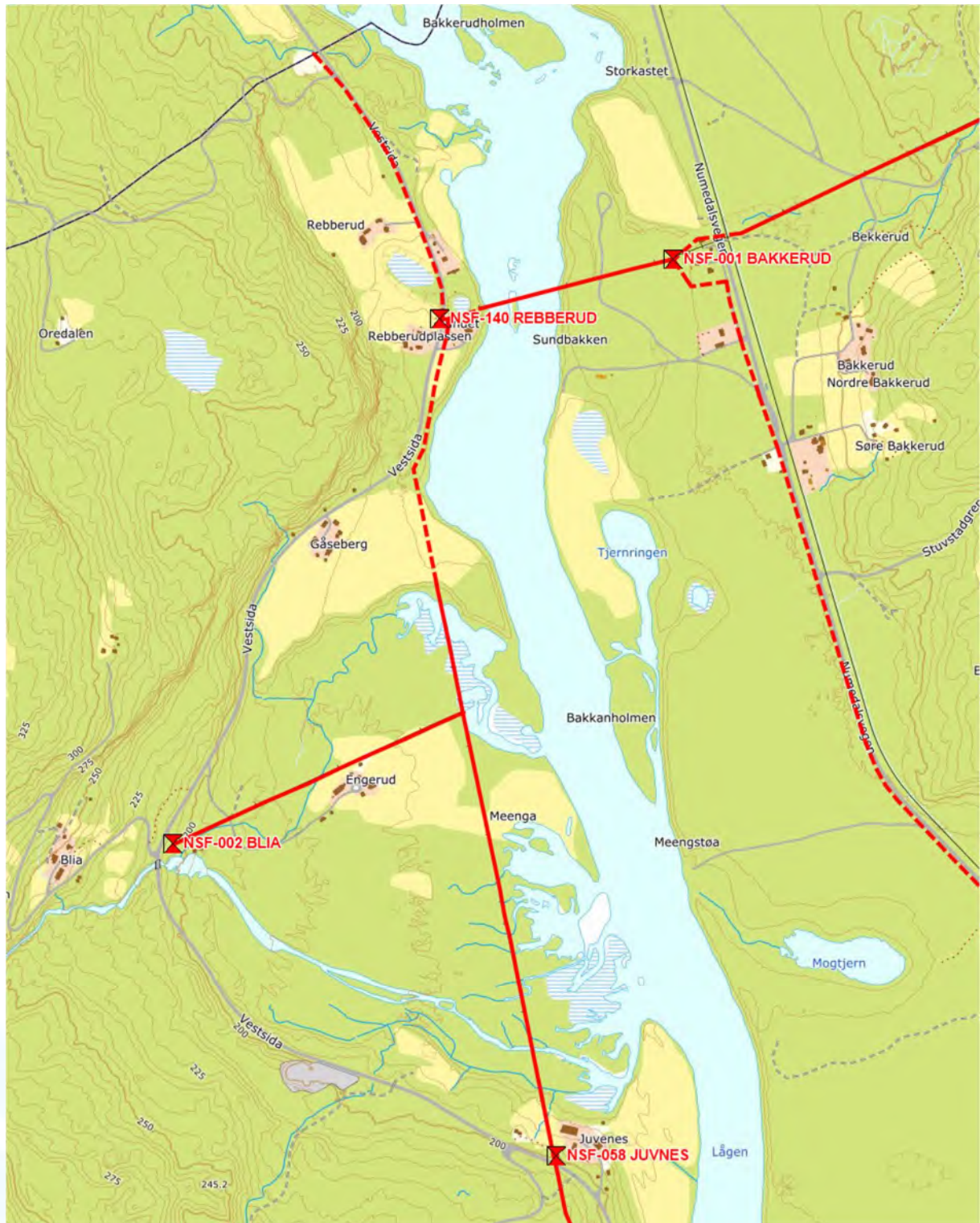
Midtnett

Kart 1: Flatstrand

Kart 2 Høymyrsengan

Kart 3 Rebberud

Fra: Morten Kløvstad[morten.klovstad@gmail.com]
Sendt: 24.06.2023 12:06:42
Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Merknader til vern av Damtjern

Hei

Er i utgangspunkt positiv til verning, men i saken om vern av Damtjern har jeg har noen kommenterer:

- Hvorfor er Damtjern valgt og ikke Skumtjern? Skumtjern (selve vannet) er såvidt jeg vett eid av det offentlige da det ble ekspropriert som drikkevann til Heistadmoen. Randsonen rundt vannet er det fortsatt grunneiere som eier. All infrastruktur for drikkevann er borte og så meg bekjent er den ikke lenger klassifisert drikkevann reserve. Kan ikke se noe stor kvalitetsforskjell hverken økologisk eller naturmessig mellom Skumtjern og Damtjern, for meg hadde det vært ryddigere hvis de offentlige også hadde tatt sin del av ansvaret og vernet sin egen grunn. Spesielt der vi har to i mine øyne sammenlignbare vann ved siden av hverandre.

- Jeg vet at praksis ikke er sånn, men jeg er skuffet at grunneierrettigheter står så svakt at det å ta fra oss rettigheter ikke er verdt noe selv om den økonomiske verdien i dag for Damtjern er begrenset

- Er bekymret for økt aktivitet i området etter et vern. Vei- infrastruktur inn mot Damtjern fra Rogstadåsveien er egentlig begrenset til nyttekjøring for grunneiere, men det er det ingen som respekterer.

- En stor kilde i dag til uvettig ferdsel i område Damtjern og Skumtjern er ulovlig kjøring sommer som vinter i terrenget med ATV og UTV, dette håper jeg det tas mer tak i hvis området blir vernet.

Mvh

Morten Kløvstad

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 MOSS

Vår saksbehandler
Finn Erlend Ødegård
+47 92 85 84 95

Vår dato
10.07.2023
Deres dato

Vår referanse
10/00182-11
Deres referanse

Innspill til oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner

Norges Bondelag viser til nettsiden til Statsforvalteren i Oslo og Viken angående oppstart av verneprosess av 16 områder i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner. Vi ønsker å komme med innspill til problematiske aspekter ved vernearbeidet.

Vi registrerer at de foreslåtte vernesonene er tegnet helt inn til dyrkamark og omfatter landarealer med både skog og beiter. Norges Bondelag vil påpeke at disse arealene er viktige til beiteformål, selv om dagens eier av landbrukseiendommen ikke driver med beitebruk. Tilsvarende er det viktig å sikre tilgang til vannuttak til jordbruksvanning og drikkevann til husdyr. For å kunne drive med landbruk og matproduksjon i framtida er det viktig at slike rettigheter blir tillatt i det framtidige vernet. Videre er det viktig at grunneier kan gjennomføre skjøtsel av kantsonene rundt innmark og hindre at skog lager skygge innover dyrkamarka. I tillegg har mange grunneiere båt plass eller båtslipp ut til vannet i slike vannområder som det er viktig å beholde.

Til slutt viser vi til innspill fra Norges Skogeierforbund, sendt 29. juni 2023. Norges Bondelag støtter skogeierforbundets innspill om at alt skogareal må tas ut av planområdet med henvisning til Stortingets vedtak om at privateid skog skal vernes gjennom frivillig vern.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Simen Solbakken

Finn Erlend Ødegård

Til Statsforvalteren i Oslo og Viken

Innspill til oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner

Vi viser til brev mottatt 24. mai 2023 om oppstart av verneprosess av 16 områder i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner. Vi ønsker å komme med innspill til problematiske aspekter ved arbeidet med «Bevaring av verdifull natur» generelt og denne verneplanen spesielt.

Skogen må tas ut av de foreslåtte områdene

I brevet, og i [Miljødirektoratets anbefaling til KLD](#) fra 2019, vises det til at arbeidet med «Bevaring av verdifull natur» ikke skal omfatte skog, da det skal løses gjennom ordningen frivillig vern av skog. På tross av dette, ser vi mange av de 16 foreslåtte områdene inneholder betydelige mengder skog i utvidede kantsoner til vann og våtmark.

Av flybilder og skogbruksplandata kan man se at deler av skogen og tilgrensende areal skjøttes for skog- eller landbruksformål i dag. Selv om deler av disse kantsonene er omfattet av restriksjoner tilknyttet hogst mm. gjennom skogbrukslov, bærekraftsforskriften, vannressursloven og miljøsertifisering, vil vern som naturreservat medføre langt strengere restriksjoner og båndlegge et vesentlig større areal enn hva som defineres som kantsoner mot vann i gjeldende lover, forskrift og sertifisering.

Dette strider mot Stortingets vedtak om at privateid skog skal vernes gjennom frivillig vern, og Norges Skogeierforbund forutsetter derfor at disse skogområdene tas ut av verneforslagene. Dermed forutsetter vi at disse områdene heller ikke kartlegges for dette formålet.

Uheldig at frivillig vern ikke benyttes som arbeidsmetode

Tidligere i prosessen med supplerende vern/bevaring av verdifull natur utelukket Miljødirektoratet en lang rekke foreslåtte områder fra Statsforvalterne, fordi de inneholdt betydelige mengder skog. Det ble da påpekt at vern av slike saker, hvor verneverdiene knyttet til andre naturtyper ligger i en mosaikk med skog, bør løses gjennom frivillig vern.

Miljødirektoratet foreslo likevel at gjenværende områder skulle vernes gjennom myndighetsstyrt vern. Dette er svært uheldig, da slike prosesser i liten grad involverer

de berørte grunneierne. Erfaringene fra det myndighetsstyrte barskogvernet på 80- og 90-tallet var at slikt vern ble svært konfliktfylt.

Vi anbefaler at vernemyndighetene søker å løse verneprosesser knyttet til arbeidet med «Bevaring av verdifull natur» gjennom minnelige avtaler, etter modellen frivillig vern av skog. Dette er en ordning som har sikret langt lavere konfliktnivå enn myndighetsstyrt vern og som beviselig er mer kostnadseffektivt.

Minnelige avtaler vil gi lavere konfliktnivå

Vi frykter at man allerede har kommet skjevt ut i denne verneprosessen, all den tid det først er ved utsending av denne oppstartsmeldingen at de berørte grunneierne blir involvert. Denne verneprosessen vil dermed ikke oppfattes som frivillig.

Det er imidlertid fullt mulig å gjøre grep for å redusere et potensielt høyt konfliktnivå. Konfliktfylte vernesaker vil ofte innebære store kostnader både i rettsapparatet og ikke minst hos vernemyndighetene. For å unngå dette, bør man søke å komme til enighet med de berørte grunneierne i minnelighet, før vernevedtaket fattes. Både grunneiere og folk flest er av den oppfatning at et hvert areal har en verdi. Det at myndighetene ønsker å beskytte arealene mot en eller annen utnyttelse i framtida, underbygger dette. Det er mange eksempler på at offentlige myndigheter praktiserer bruk av minnelige avtaler for å unngå konflikt (f.eks. Statnett, Statens Vegvesen, Trønderenergi og Sarepta Energi AS).

Ved å søke å løse sakene gjennom minnelighet der staten respekterer at et hvert areal har en verdi, vil en unngå potensielt høye prosesskostnader og hindre at nye store vernekonflikter svekker oppslutningen om norsk vernepolitikk. Det er grunn til å påpeke at grunneierne man møter i disse verneprosessene, gjerne er de samme grunneierne som man søker å oppnå frivillige avtaler om skogvern med.

Med vennlig hilsen

NORGES SKOGEIERFORBUND

Kopi: Miljødirektoratet
Klima- og miljødepartementet

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 Moss
Sfovpost@statsforvalteren.no

Vår dato: 05.07.2023

Vår ref: AAR

Deres ref: 2023/18622

Innspill til oppstartsprosesser om supplerende vern i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner - NORSKOGs innspill

Viser til oppstartsmelding datert 24.05.23 om «Varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner».

NORSKOG har følgende innspill til oppstartsmeldingen.

Merknader til oppstartsmeldingens bakgrunn

Innledningsvis ønsker NORSKOG å gi noen kommentarer knyttet til rapporten "Living Planet Report 2015 (WWF 2016)", som legges til grunn for betydningen av vern. I rapporten fremgår det at verdens dyreliv er mer enn halvert de siste 40 år.

Living Planet Report er internasjonalt en omdiskutert rapport på grunn av at de legger til grunn et geometrisk gjennomsnitt i stedet for det folk flest oppfatter som gjennomsnitt – aritmetisk gjennomsnitt. Denne statistiske modellen er svært sensitiv mot store reduksjoner i enkelt populasjoner. Om for eksempel bestanden av elg i Halden kollapser og går fra 100 til 0 elg, mens en annen elgbestand i Norge har doblet sin populasjon og nå er 200 elg, og man totalt sett derfor har samme antall dyr, vil det geometriske gjennomsnittet vise en reduksjon i den gjennomsnittlige elgbestanden på hele 86%. Det denne rapporten viser er ikke en bred nedgang, men ekstrem nedgang i noen få populasjoner. Disse trenger målrettede tiltak.

Flere forskere stiller spørsmålstegn ved bruk av den statistiske modellen og måten konklusjonen fra rapporten unyansert benyttes i media og av beslutningstakere.

Blant annet er det gjennomført en studie ved navn [Clustered versus catastrophic global vertebrate declines](#) av Leung m.fl. som ble publisert i Nature i 2020 som viser blant annet at om det gjenstår kun 1 % av en populasjon, mens en annen populasjon økes med 4 900 %, eller 393 populasjoner har økt med en prosent, vil det ved bruk av den statistiske metoden som WWF legger til grunn vise en reduksjon i populasjoner på 50 %. Dette gir ikke et riktig bilde av den faktiske situasjonen.

På bakgrunn av ovennevnte ønsker NORSKOG å understreke viktigheten av å bruke forskning på en kritisk og konstruktiv måte. Her har Statsforvalter og andre offentlige aktører et stort ansvar. Forskning må fremlegges objektivt og verdinøytralt, slik at interesseparter får riktig informasjon til best å kunne uttale seg.

Merknader til prosessen

Det vises til oppstartsmeldingen hvor det står at oppdraget er forankret i St. Meld 14 (2015-16) Natur for livet. I samme stortingsmelding (side 7) fremgår det at « (...) supplerende arbeid med vern, der frivillig vern skal prøves ut i flere typer natur enn skog.». I Statsforvalterens oppstartsmelding, kan NORSKOG ikke se antydninger til at dette er forsøkt. Statsforvalteren har hatt møter med kommunene for å innhente en «lokal aksept», hvor grunneier er fullstendig tilsidesatt i prosessen. Grunneierne er kun informert per brev om at eiendommen deres utredes for vern, uten rom og tilrettelegging for å være delaktig i prosessen utover ordinære hørings- og innspillmuligheter. Dette er med andre ord en prosess som ligner mer på det konfliktfylte tvangsvernet på 80- og 90-tallet. NORSKOG er redd for at en slik fremgangsmåte også kan være med på å degenerere og senke tilliten til ordningen med frivillig vern av skog. En grunneier kan ha vært i dialog om et frivillig vern, hvor riset bak speilet plutselig blir tvangsvern av delvis samme areal – til et annet verneformål. Dersom slike eksempler oppstår, vil dette i seg selv forvitte ordningen med frivillig vern av skog.

Frivillig vern av skog er en 20 år lang suksesshistorie, hvor nettopp frivilligheten og grunneiers delaktighet har vært nøkkelen til den lave konfliktgraden. Det har også vist seg å gi lave prosesskostnader og effektivt vern av skog. Grunneier bestemmer selv arealene som tilbys, og får gratis rådgiving og bistand i prosessen, både med myndighetskontakt og erstatningsforhandlingene. Dette gir en trygghet for at deres interesser blir ivaretatt.

NORSKOG er svært kritiske til fremgangsmetoden som er lagt til grunn for arbeidet med supplerende vern. Erfaringene med frivillig vern viser at alt vern av privat eiendom bør skje med utgangspunkt i frivillighet. Vi mener at alt areal har en verdi uavhengig om det er økonomisk utnyttbart eller ikke. At det skal vernes medfører i seg selv at storsamfunnet mener området har en verdi. Skal grunneier avgi arealer fordi staten skal oppfylle sine politiske mål, bør det innføres en minstepris per arealenhet. Det bør forventes at grunneierne får tilbud om gratis faglig og sakkyndig bistand i arbeidet med verneprosessene - på like vilkår som det vi har for frivillig vern av skog

Merknader til områdene

Selv om områdene skal inneholde andre naturtyper enn skog, som gir lite økonomisk utbytte er det allikevel arealer som tilhører en eier, som nå får strengere restriksjoner enn tidligere. Problemet oppstår når staten ønsker vern av arealer uten økonomisk verdi. Dette vil etter erstatningslovgivningen i dag, gi nullerstatninger. En frivillig prosess som leder til null i erstatning vil selvsagt ikke føre frem.

I stedet for å søke seg til gode løsninger gjennom minnelige avtaler med grunneiere som også ville minsket konfliktnivået, legger man seg på linjen om gratis tvangsvern.

Vi registrerer med stor bekymring at flere av arealene som er foreslått inneholder skog, herunder til dels store arealer med skog. Det er uttalt at alt vern av skog skal skje med utgangspunkt i frivillighet. Dette vil ikke skje om man gjennomfører supplerende vern av disse områdene som foreslått. Arrondering av avgrensning av område må skje i samarbeid med grunneierne for å unngå unødvendige ulemper og restriksjoner.

Deler av skogen i forslaget inkluderer økonomisk drivbar skog, plantefelt, samt skog langs jordekanter. Disse arealene må vernes frivillig i tråd med stortingets ønske. Ulempeserstatning for skygge-trær må vurderes. Deler av skogen er allerede omfattet av restriksjoner tilknyttet hogst mm. gjennom skogbrukslov, bærekraftsforskriften og vannressursloven. Et vern som naturreservat medføre langt strengere restriksjoner og båndlegge et vesentlig større areal enn hva som defineres som kantsoner mot vann i gjeldende lover og forskrift.

NORSKOG er skuffet over foreløpig prosess rundt arbeidet med supplerende vern. Vi forventer videre at alle områder blir forsøkt vernet gjennom en frivillig verneprosess, i tråd med Stortingsmeldingen.

Med vennlig hilsen
NORSKOG

Anders Ringstad

Leder av konsulentavdelingen

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325
1502 MOSS

Vår dato: 08.07.2023

Vår ref.: 202308845-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2023/18622

Uttalelse på varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner

Vi viser til varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner.

NVE har sett gjennom meldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

- *Alle de foreslåtte verneområdene ligger i/ved Lågen som er et regulert vassdrag. Glommens og Laagens Brukseierforening har konsesjon til reguleringen.*
- Vi gjør oppmerksom på at Glitre Nett AS, Kraftriket AS og Rollag Nett AS har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene. I verneforslagene *Øyenlågen, Senningsvja, Høymyrsengan, Meenga, Stærnes Vårvik og Oreholmen* er det nettanlegg som krysser områdene.
- Det er digitalt kartlagt småkraftpotensiale nært det foreslåtte verneområdet *Senningsvja*. I *Paddevikje* er det en kanal som tilhører vannkraftverket Mykstufoss som berører området.
- NVE ber om at alle berørte parter blir inkludert i adresselisten. Dette gjelder områdekonsesjonærer, netteiere, kraftselskapseier, grunneiere m.m. Dette er for at de skal få muligheten til å uttale seg om hvorvidt vern påvirker eksisterende eller fremtidige planer. NVE er positive til at Statnett SF og Å Energi AS er inkludert i adresselisten, men vi kan ikke se at Rollag Nett AS, Glitre Nett AS, Kraftriket AS, Lede AS og Glommens og Laagens Brukseierforening har blitt inkludert og ber Statsforvalter inkludere de i adresselisten.

Nettanlegg

Glitre Nett AS, Kraftriket AS og Rollag Nett AS har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. Det er viktig at områdekonsesjonærer og netteiere vurderer om verneforslaget kommer i konflikt med deres eksisterende og fremtidige planer. **Vi ber nettselskapene å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.**

I de foreslåtte verneområdene *Øyenlågen, Senningsvja, Høymyrsengan, Meenga, Stærnes Vårvik og Oreholmen* er det nettanlegg som krysser områdene. NVE ber om at standardbestemmelsene for nettanlegg inkluderes i verneforskriftene, slik at drift, vedlikehold og oppgradering kan gjennomføres. **Vi forutsetter at nettselskapene uttaler seg dersom standardbestemmelsene ikke dekker deres behov.**

Statnett SF har uttalt seg og informerer om at de ikke har transmisjonsnettanlegg eller planer som blir berørt av områdene som vurderes vernet. Statnett har derfor ingen merknader.

- [Øyenlågen](#)
Glitre Nett AS har områdekonsesjon og eier nettanlegg som krysser deler av det foreslåtte verneområdet. Lede AS eier også nettanlegg som krysser området.
- [Senningsvja](#)
Områdekonsesjonær Glitre Nett AS eier nettanlegg som krysser det foreslåtte verneområdet.
- [Høymyrsengan](#)
Kraftriket AS har områdekonsesjon eier et 22 kV distribusjonsnett som krysser det foreslåtte verneområdet.
- [Meenga](#)
Rollag Nett AS og Kraftriket AS har områdekonsesjon. Kraftriket AS har nettanlegg som går innenfor det foreslåtte verneområdet Meenga flere steder.
- [Stærnes Vårvik](#)
Rollag Nett AS har områdekonsesjon og eier nettanlegg som krysser det foreslåtte verneområdet flere steder. Glitre Nett AS eier også nettanlegg som krysser området.
- [Oreholmen](#)
Rollag Nett AS har områdekonsesjon og eier nettanlegg som ligger nært det foreslåtte verneområdet. Glitre Energi Nett AS eier nettanlegg som krysser deler av området og nettanlegg som ligger innenfor området.

Regulert vassdrag

Alle de foreslåtte verneområdene ligger i Lågen som er et regulert vassdrag. Glommens og Laagens Brukseierforening har konsesjon til reguleringen. Når verneområdene omfatter eller grenser med regulerte vassdrag, som i dette tilfellet, er bestemmelsene om rydding ifb. flomsikring standard i konsesjonsvilkår. Regulanten er pålagt eller kan ha behov for å rydde i kantsonen over HRV (høyeste regulerte vannstand), neddemt område og elven nedstrøms. Verneforskriftene må ha bestemmelser som sikrer nødvendig hogst og rydding ifb. regulering og varierende flomvannstander, samt dispensasjon for motorisert transport i forbindelse med dette. Som et eksempel på hvordan slike bestemmelser kan ivaretas viser vi til §4j, 6h og 7r i forskrift om vern av Dokkajuvet naturreservat, Nordre Land kommune <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2021-03-19-793>.

NVE ber Statsforvalter om å ta kontakt med Glommens og Laagens Brukseierforening. Dette er for at de skal få muligheten til uttale seg om behov for tilpasninger i verneforslaget/verneforskriften for å hensynta reguleringen av Lågen.

Kraftverk

I [Paddevikje](#) er det en kanal som tilhører Mykstufoss vannkraftverk som strekker seg ut i det foreslåtte verneområdet. Å Energi AS eier Mykstufoss vannkraftverk. Vi ber Statsforvalter om å sende verneforslaget til Å Energi AS for å unngå at verneforslaget kommer i konflikt med drift, vedlikehold eller oppgradering av vannkraftverket. Det kan også være behov for å rydde kanalen nedstrøms. **NVE ber Å Energi AS å uttale seg om hvorvidt vern vil være i konflikt med drift og vedlikehold av kraftverket. Deres hensyn med tanke på drift og vedlikehold, konsesjonsbestemmelser må bli ivaretatt.**

Digitalt kartlagt småkraftpotensial

Det er digitalt kartlagt potensial for småkraft som kan være av energiinteresse i det foreslåtte verneområdet [Senningsvevja](#). Potensialet utgjør 1,77 GWh/år og har en utbyggingskostnad på ca. 5,3 NOK/kWh (2022-priser). Kraftverket er vurdert til å ligge nær gjennomsnittet av konsesjonsgitt vann- og vindkraftprosjekter. **NVE ber Statsforvalter om å informere grunneier(e) om småkraftpotensialet.**

Med hilsen

Hedvig Kristoffersen
Konsulent

Godkjent av Mette Eltvik Henriksen
Senioringeniør

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Kopimottakerliste:

Glommens og Laagens Brukseierforening

STATNETT SF

Olje- og energidepartementet

Å Energi AS

LEDE AS

Å ENERGI VANNKRAFT AS

KRAFTRIKET AS

ROLLAG NETT AS

GLITRE NETT AS

Jeg er eier av gården Lindem nr 46/1 som grenser mot dem.

Jeg har masse drenering som går ut i denne bekken på oversiden av Passebekkveien. Det er viktig å nevne at denne bekken kommer fra Bjønndalsmyra syd for Lindem seter, her kommer det masse vann ved kraftig regnvær.

Lindembekken og grøfter over jordene har to forskjellige bruer under Passebekkveien og går sammen inne på området til staten, så begge disse utløp må ha tilgang til rensing gjennom Prestegårdsskogen.

Det går også en grøftetrasse som krysser jordene, som tar seg av vannet fra drenering og overflatevann på Lindem gård og Torvstrømyras område som ligger på Statskog sin eiendom.

Amund Ryen med gård nr 47/3-4 har også drenering som kommer over min eiendom og ned i Prestegårdsskogen.

Det samme har også Kjell Gunnar Gravningen med gård 47/1.

Det kommer også overflate vann og vann fra drenering fra disse eiendommene.

Det er derfor viktig at jeg har tilgang med gravemaskin for å rense bekken når det er behov for det, slik jeg har gjort flere ganger tidligere.

Det er heller ikke noe særlig fall på bekken over jordene mine og nedover i Prestegårdsskogen.

Beveren har flere ganger skapt plunder for meg da vannet står og demmer i grøftene mine og innover jordene. Jeg har søkt om og få fjernet disse.

Å få vernet denne bekken vil være en katastrofe for min dyrka mark.

Her må jeg ha tilgang til å rydde bekken når beveren begynner bygge.

Det har jo også rast på brua til Passebekkveien tidligere, også fordi vannet stod og demte mot.

Med vennlig hilsen
Odd Arild Lindem

Fra: Fredrik Lindemann
Sendt: tirsdag 27. juni 2023 12:35
Til: Postmottak SFOV
Kopi: Hans Otto Øverby; Ivar Tollan
Emne: Sandsv'r pg - Kommentarer til verneforslag sendt Statsforvalteren i Viken fylke
Vedlegg: Bilde 1.JPG; Bilde 2.JPG; Bilde 3.JPG; Bilde 4.JPG; 93 Sandsv'r prestegård.pdf

Hei!

Opplysningsvesenets fond (Ovf) viser til oppstartsmelding for nye verneområder i Kongsberg, Flesberg og Rollag.

Et område som er foreslått vernet, ligger i **Sandsvær prg. Skog**, gnr 42 bnr 1 og tilhører Ovf.

Jordbruk

Verneforslaget innebærer at vernegrensen legges i kanten av jordet, se vedlagte kart. Det er en driftsmessig ulempe ikke å få hogge eller rydde kanter for å holde jordene frie for trær og annen vegetasjon. Ovf ber om at grensen for vernet justeres 5 meter fra jordekant og inn i skogen slik at driver av jordveien kan rydde ned skog etter behov.

Skogbruk

For skogbruket er det svært viktig for å få drenert ut vannet fra Lindembekken slik at det ikke demmer innover de omkringliggende høyproduktive skogområdene, bilde 4. Vi har hatt masse problemer med oversvømmelser som følge av beveraktivitet og bygning av demninger. Det har vært gitt tillatelse til fjerning av beverdemning i 2017.

Problemet har vært så stort at vannet sto inn mot brukaret på Passebekkvegen og innover jordet ved gården Skytteren. Eier av jordet, Odd Arild Lindem, gnr 46 bnr 1, er svært opptatt at det ikke skal bli skader som følge av dette. Bilde 3

Slik tiltaket er foreslått berører det derfor både høyproduktiv skog og fulldyrket jord.

Videre berører verneforslaget velteplassen ved jordet og traktor/driftsveg som går inn i skogen. I dag er det høyden på stikkrenne/rør under jordbrua som bestemmer høyden på vannspeilet. Det vil derfor alltid stå vann på innsiden med større nedbørsmengder så går vannet ut. Velteplassen dekker en stor del av skogen og er den eneste aktuelle atkomsten til denne delen av eiendommen. Et vern av denne vil utløse **krav om nybygging av skogsbilveg**. Velteplassen blir også brukt i forbindelse med vedhogst av forpakter samt drift av prestegården. Bilde 2.

Driftsvegen som krysser Lindumbekken må alltid være stor nok til å få over skogsmaskinene – vi har fram til nå klart å bevare trærne som står på siden av veien men det kan være at disse må tas hvis lastetraktorene krever det. Se bilde 1

Lindembekken må holdes åpen slik at vannet kommer ut og evt vern må ikke komme i konflikt med driftsveger og nødvendig tilkomst til skogen. Videre må vernegrensen langs jordet justeres inn 5 meter fra jordekant.

Med vennlig hilsen

Fredrik Lindemann, skogsjef

☎ Tlf 23 08 15 18 / mobil 92 03 16 16 ✉ fredrik.lindemann@ovf.no

Opplysningsvesenets fond Rådhusgata 1-3, Postboks 535 Sentrum, 0105 Oslo

www.ovf.no

From: Ove Bakke[ovebakke@outlook.com]

Sent: 10.07.2023 23:31:38

To: Engen, Eldfrid[eldfrid.engen@statsforvalteren.no]

Subject: Merknader.

Merknader til informasjon om verning av våtmark på 42/2

1 hvis dere verner strandlinjen min uten for huset, så vil jeg miste all innsikt i lågen/ elva!

2 jeg vil ikke kunne nyte utsikten til lågen fra verandaen!

3 vil det bli tatt hensyn til utsikt i lågen?

Mvh Ove bakke grunneier på 42/2

Sendt fra [Outlook for iOS](#)

torsdag 6. juli 2023

Kommentar til supplerende vern Kvernaelva

Gjelder Rud går. Gårdsnr. 37/1-2

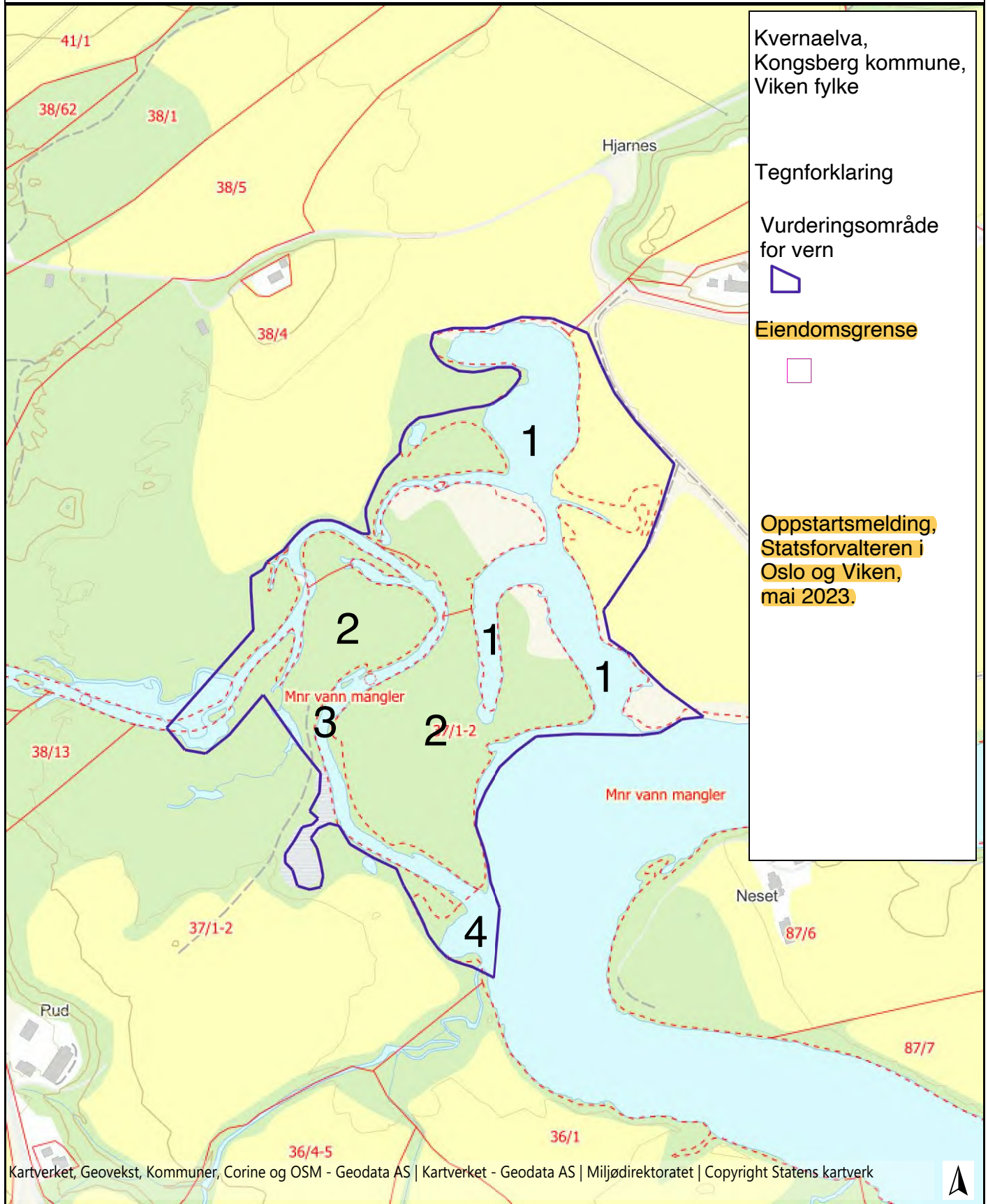
Vedlagt er oversiktskartet fra statsforvalteren med insatte nummer for diverse områder.

1. Område merket «1» er i praksis vernet i dag da det er liten aktivitet her. Vannet er gjengrodd med grass og planter.
2. Området merket «2» er skog og såvidt vi har forstått skal skogområder utelates fra verneplanen.
3. Området merket «3» er i dag en båt plass for flere i bygda. Denne er praktisk da det går veg helt ned til elva. Vi har nå bygget brygge og flåte på området merket «4» og vil flytte båt plassen hit. Dette vil være bedre plassering forvaltningsmessig, da det blir mindre trafikk innover i Kvernaelva

Vi ser derfor ingen umiddelbar grunn til at hele dette området skal inngå i supplerende vern av våtmarksområder da det meste av området av skog og resterende står urørt.

Håper dette vil bli tatt til betraktning. Kommer gjerne med supplerende opplysninger om ønskelig/nødvendig.

Mvh
Sigmund Ruud
Rud gård
92429187

0 100 200
m

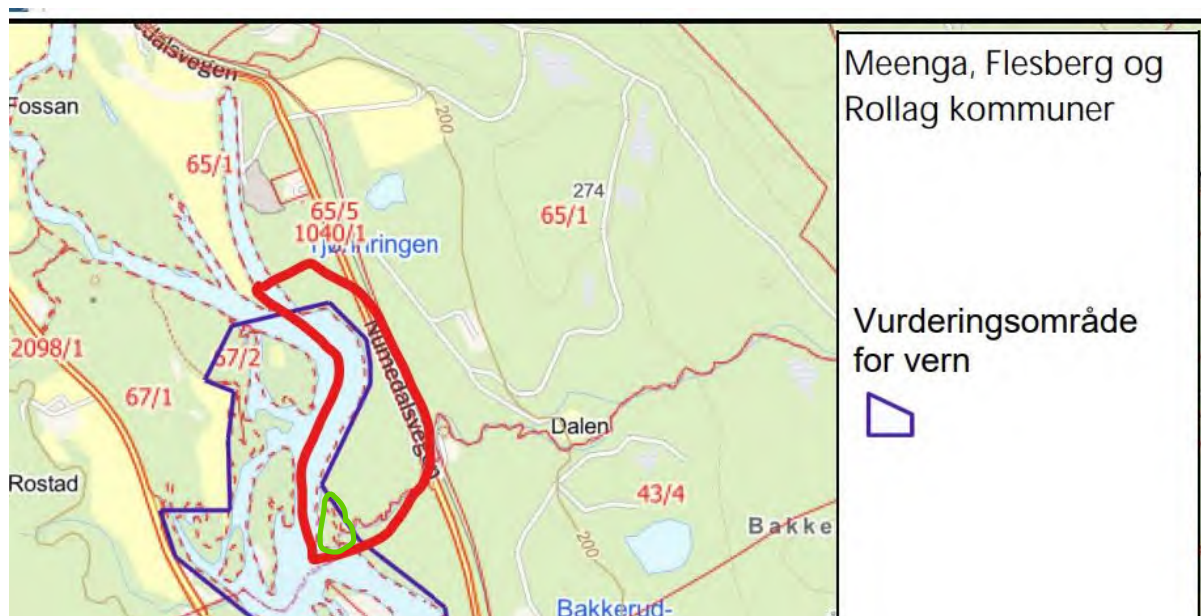
Kartgrunnlag: Kartverket, Geovekst og kommuner.

Kartproduksjon: Statsforvalteren

Innspill til arbeid med mulig vern av våtmarksområder i Rollag og Flesberg

Dette innspillet skrives på vegne av grunneiere og fremtidige grunneier på Fossan gård, gbnr. 65/1 i Rollag kommune. Vi eier den nordligste delen av området dere har kalt «Meenga», på østsida av Numedalslågen – se rød linje på kart under.

Produktiv skog

Det ble tydelig lagt frem av dere (Elfrid Engen og Ellen Lien) under informasjonsmøtet på Lampeland hotell at denne verneplanen ikke skal medta produktiv skog, da vern av skog i Norge kun skjer på frivillig basis. På våre arealer grenser Numedalslågen til produktiv skog innenfor området dere har avsatt. Hvilke konsekvenser vil et eventuelt verneområde få for planting/ungskogpleie/hogst mm. på tilgrensende arealer?

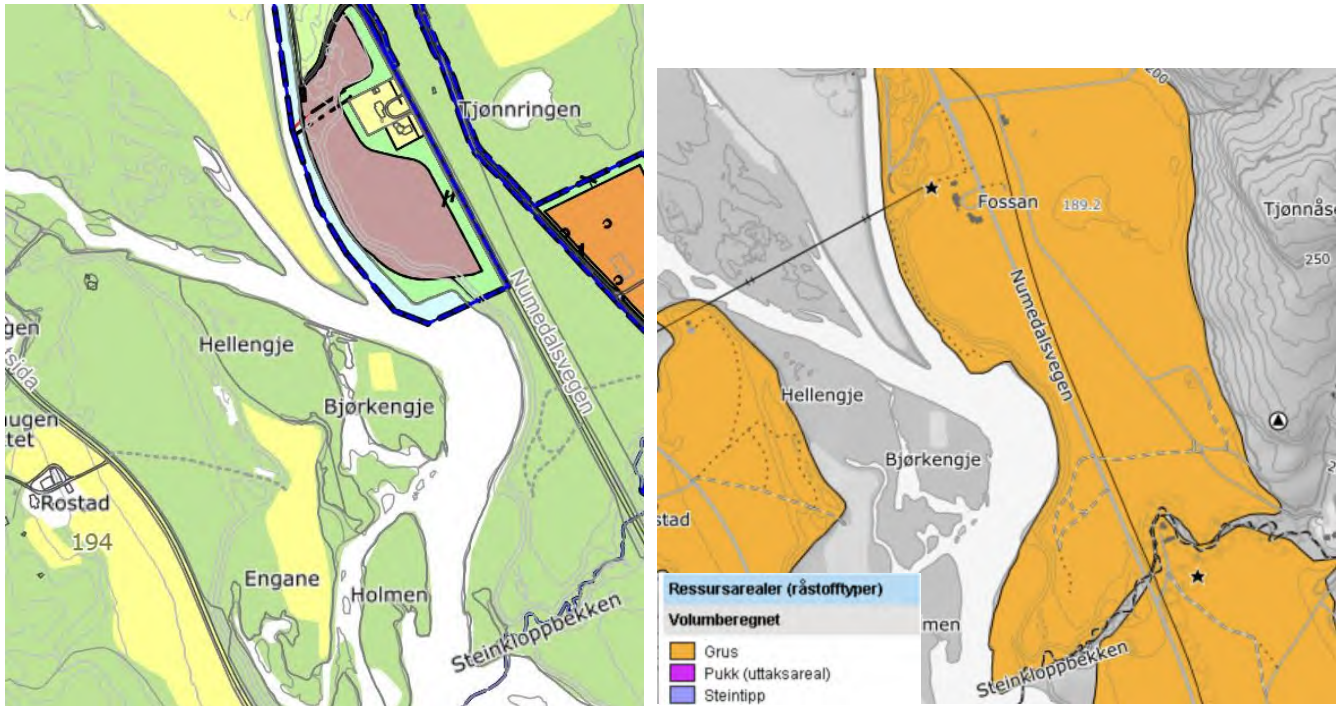
I tillegg har dere tatt med et område innenfor det mulige verneområdet deres, som vi kaller «Stuenga», hvor det i dag er produktiv skog – se grønn linje på kart over. Å ha dette området innenfor vernegrensa, er ikke i tråd med frivillig vern av skog. Vi ønsker at dette området tas ut før den videre planleggingen. Vi vil ikke at biologene gjør registreringer på dette området, da vi er grunneiere og dette området ikke kan vurderes for vern i denne prosessen.

Numedal har en betent historie med ufrivillig vern av skog. Da Trillemarka Naturreservat ble opprettet i 2002, ble det vernet store områder med produktiv skog mot grunneiernes vilje. Verneprosessen medførte stor konflikt.

Grustak

Rett nord for der dere har satt den nordligste grensen for området «Meenga» har vi et grustak som ble regulert i 2017 (Fossan masseuttak) – se venstre kartutsnitt under. I planprosessen ble kanalen (kunstig del av Numedalslågen) ivaretatt i planbestemmelsene i reguleringsplanen. Det er krav om

vegetasjonsbelte mot kanalen og området der grusressursene blir tatt ut skal tilbakeføres til landbruksformål. Grustaket er en del av næringa på gården og det er viktig at området forblir uberørt av et eventuelt vern og mulige bestemmelser som påvirker tilgrensende områder. Tilgrensende områder øst for deres avgrensning av verneområdet har også uregulerte grusressurser – se høyre kartutsnitt under. (NGUs kartløsning). Hvis det blir et verneområde her, vil vi kunne regulere disse områdene til grustak? Dette er en næringsinteresse for gården.

Friluftsliv

Området langs Numedalslågen er et viktig rekreasjonsområde for oss som bor på gården, turister og andre tilreisende. Friluftsliv er svært viktig for folkehelsen. Arealene langs Numedalslågen på vår eiendom er mye brukt til fiskeing (med salg av fiskekort) og tilgangen til disse arealene er viktig. Det er også et område som er brukt av bobilturister ol. for telting, bål plass mm. Reiseliv er en viktig næring for distriktene, som skaper arbeidsplasser og verdier.

Vi bruker områdene langs Numedalslågen til skiturer om vinteren, fiskeing og gåturer om sommeren og vi har en båtutsettingsplass. Det ferdes med både motorbåt, kajakk ol. på Numedalslågen i dag.

Lovverk og hensikt med vern

Til slutt vil vi stille spørsmål ved hensikten av dette vernet. Jf. plan- og bygningsloven § 1-8 er det forbud mot tiltak innenfor 100-meterssonen langs vassdrag. Dette gjør at vassdraget er vernet fra tiltak og bebyggelse uavhengig av et eventuelt vern i sin strengeste form - naturreservat. Ser at nedbygging er et av de viktigste argumentene for denne typen vern i «Natur for livet» (Meld. St. 14, 2015-2016), med blant annet setningen « redusere belastningen på naturen ». Det skrives også

«Regjeringen vil med sin naturmangfoldpolitikk sørge for at den samlede forvaltningen av naturmangfoldet er bærekraftig på sikt». Bærekraft er en sammenstilling av miljø og klima, sosiale forhold og økonomi. Derfor må næringsinteresser og bruk vektlegges i tillegg til miljøet.

Vi ser ikke et vern som hensiktsmessig for verken naturen, biomangfoldet eller bruken av områdene. Grunnen til at arealene langs og i Numedalslågen er så uberørte og godt skjøttet, er fordi grunneierne har tatt vare på dem. Et vern vil kun legge begrensninger på næringsinteresser tilknyttet gården/Numedal, friluftsjakter mm. Vi ser ingen positive ringvirkninger. Et godt alternativ til vern er en skjøtselsplan med tiltak som fremmer artene som finnes i området. Vi ønsker bedre forhold for fisk og andre arter som trives her, og vil gjerne bidra positivt til et slikt tiltak.

Vi vil også stille spørsmålsteget ved at vern av våtmarksområder ikke vil gi noen form for økonomisk kompensasjon. Alle arealer har en verdi og et vern i strengeste form vil legge begrensninger på områdene i form av bruk og næring. Viser til Norges Skogeierforbunds artikkel:
https://skog.no/regjeringen-ma-hindre-konflikter-rundt-nytt-vern/?fbclid=IwAR2g-vhlgqxT9M-khXp5OTooPMi1eWhNK-4e_NxIOXO7cQ11PomgmRPDsi8

Avslutning

Vi deltok på informasjonsmøtet på Lampeland hotell og forventer at rapporten fra biologene som gjør registreringer sommeren 2023 oversendes grunneierne så fort den foreligger.

Basert på dette innspillet stiller vi oss negativt til at arealer på vår eiendom og området «Meenga» vernes.

Hilsen Hellik Fossan, Gunhild Sole Fossan og Sigrid Elise Fossan

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Postboks 325

1502 Moss

sfovpost@statsforvalteren .no

Merknader til oppstart av arbeid med nye verneområder i Kongsberg.

Våre eiendommer er berørt av området kalt Hvål. Riktig navn er vi litt usikre på, men lokale historieinteresserte kilder foreslår Mellomhvålsevja.

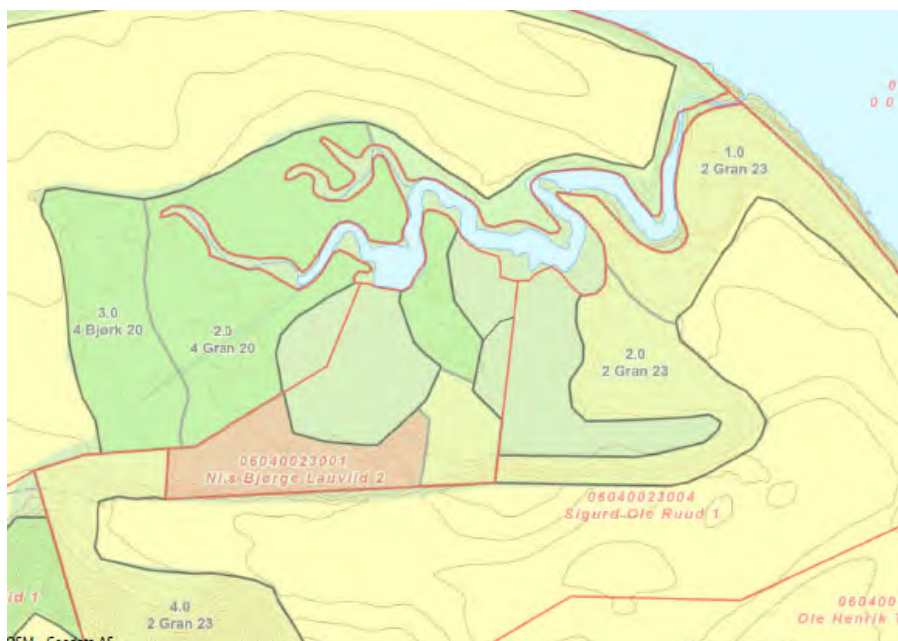
Om verneprosessen

Vi synes det er svært uheldig at staten går i gang med tvangsvern, og sier eksplisitt at det ikke er meningen og gjennomføre et vern hvor det skal utbetales erstatning. Dette er i seg selv konfliktskapende.

Om forholdet til vernegrense

Dersom vernet blir gjennomført, så er det avgjørende at alle buffersoner blir lagt på innsiden av verneområdet.

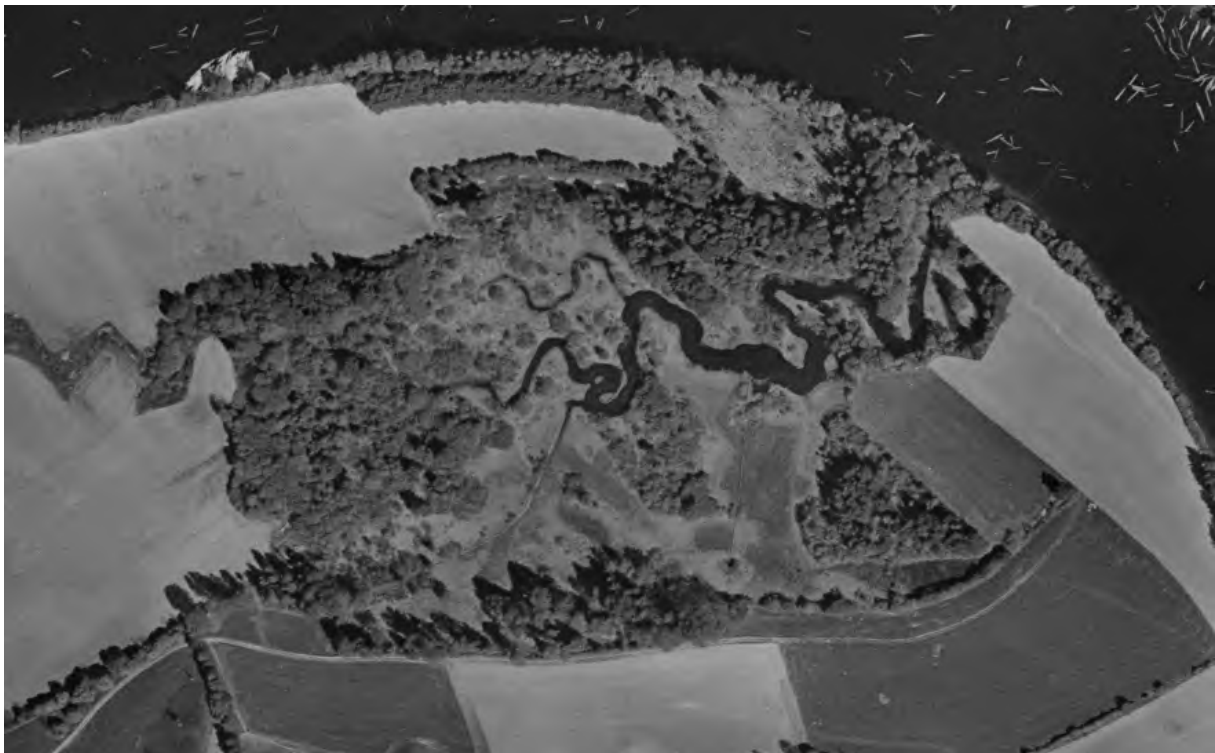
Som bestandskartet nedenfor viser er det aller meste av arealet omkring Evjua, skog.

Det kan se ut som om den antydde avgrensingen av verneområdet i hovedsak er lagt utenfor skogen til Sigurd Ole Ruud, mens dette ikke er tilfelle for de øvrige grunneierne. Vernegrensen er således i strid med hva statsforvalteren sa om at skog ikke skulle inkluderes i det nye reservatet.

Vi ber om at Statsforvalteren allerede nå tar skogarealene ut av den foreslåtte reservatavgrensingen, slik at det ikke blir gjennomført miljøregistreringer i skog. Konsekvensen av miljøregistreringer vil kunne bli båndlegging av arealer uten erstatning - selv om arealene ikke blir med i reservatet. Det vil medføre betydelig økonomisk skade for berørte grunneiere og også skade forholdet mellom grunneiere generelt og Statsforvalteren i fremtidige vernesaker.

Bildet nedenfor, som er fra 1959, viser at før 1959 var jordbruksarealet større enn i dag. Områdene syd for evjua ble tidligere brukt til både beite og slått. Deler av det vestlige området er også grøftet. Der er det nå skog. På kartet her ser man gjerdene som ble brukt.

Om friluftsliv

Evjua og området rundt blir brukt til jakt - både hjortevilt og småvilt.

Om betydning for bruk av tilstøtende arealer

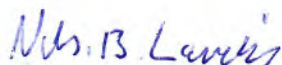
Dersom vernet blir gjennomført er det avgjørende for bruk av jordbruksarealene at de kan drives på linje med alle annen jord i området. Dvs at det ikke legges opp til særlige begrensinger for drenering og bruk av maskiner /redskaper. Dette løses best gjennom en formulering i verneforskriften om at tilstøtende jordbruksarealer skal kunne drives uten andre begrensinger enn hva som følger av de til enhver tid gjeldene retningslinjer for drift av jordbruksområder i regionen. Implisitt i dette ligger at nye grøfter med utløp i/mot verneområdet er tillatt, rydding av kantvegetasjon (evt. i verneområdet) er tillatt og at enhver buffersone ligger på innsiden av vernegrensen.

Om realitetene i jordbruket i bygda.

Det er en målsetting om økt jordbruksproduksjon i landet. Det betyr at verneformålet må hensynta dette. Av eiendommene som hører til blant Hvålsgårdene, er det kun en som driver et jordbruk. De øvrige leier bort jordene sine til andre. Jordbruket er såpass marginalt i økonomisk forstand at det ikke kan investere særlig mye. Den aktive bondens nyeste jordbruksredskap er en kombisåmaskin fra 1984. Resten er fra tidlig 70-tallet. Det betyr at det ikke finnes en gjødselspreder hvor man kan spre kun til en kant. I den grad man skal overgjødsle åkeren, vil man derfor også spre gjødsel utenfor jordet. Det har vært gjort i over 50 år, og det har bidratt til å skape den økologiske tilstanden som er i områdene inntil jordet. Et forbud mot at det kommer gjødsel i randsonen utenfor jordet, vil derfor medføre et forbud mot overgjødsling av åkeren eller tvinge frem innkjøp av nyere og dyrere jordbruksredskaper. Det vil måtte bli møtt med et krav om erstatning.

Generelt er det slik at dersom man overlater all jordbruksproduksjon til leietakere eller entreprenører, så vil en betydelig del av de mindre teigene ikke bli drevet. Det er ikke effektive jorder, som gir lønnsomhet for store maskiner. For kulturlandskapet og for matforsyningen er det derfor viktig at det finnes bønder med billig utstyr som kan ta hånd om iallefall en del av disse mindre teigene. Utviklingen i jordbruket fremover vil avgjøre om det både vil være aktuelt å få leid ut jord fremover, hvilke jordstykker som lar seg leie ut, og i hvilken grad det fortsatt vil være mindre utstyr tilgjengelig på gårdene for å dyrke egne jordstykker.

Hvål, 06.07.2023

Nils Lauvli

Sigurd Ole Ruud

Helge Lindtvedt

Kopi av merknaden sendes også til Viken Skog.

Sindre Kongsjorden
Østsida 301
3628 Veggli

10. juli 2023

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 Moss

Innspill til verneplanarbeidet som omfatter mindre vann og våtmarksområder i Rollag kommune. Saksnr 2023/18622

Viser til brev fra 24.05.2023 om oppstart av nye verneområder i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner. Jeg vil med dette komme med innspill fra meg som en av de berørte grunneierne i området som i saksdokumentet er kalt «Oreholmen». Min del av det foreslåtte området er på omlag 50 dekar landareal, samt tilhørende vannareal i Lågen. Arealet ligger kloss inntil mine jorder, der det for tiden blir dyrka korn. Arealet tilhørende min gård, Kongsjorden Nordre, gårdsnr 39, bruksnr 1 og 2 i Rollag kommune, er i tillegg til flomvoller mot Lågen utelukkende gamle beitemarker. Det har ikke vært beiting på dette arealet de siste 50 åra. Jeg tok over gården i fjor, og går med planer om å starte opp igjen med beitedyr (storfe) for å utnytte gårdens ressurser bedre enn i dag. I mine planer om dyrehold er de gamle beitene nord og vest for dagens jorder en viktig del av fôringsgrunnlaget sommerstid. Det er for mine planer avgjørende at et eventuelt vern ikke vil være til hinder for beiting.

Det står i verneforslaget at hogst ikke er tillatt. Det må bemerkes at det i planområdet på min eiendom ligger en nøkkelbiotop (figur nr 217) på 12,6 daa, der forvaltningstiltak er «fritt uttak av gran». Her ser det ut til at de ulike verneinteressene kolliderer?

Av vesentlig betydning for min eiendom er muligheten til å vedlikeholde elveløpet i elva Tondra. Her fyller elveleiet seg over tid opp med stein, og må fra tid til annen graves opp for å hindre elva i å gå over sine bredder. Storflom i Tondra kan gjøre stor skade på mine jorder, med avrenning til Lågen som resultat – med de miljøkonsekvenser det får for livet i Lågen og de økonomiske konsekvenser det får for meg. Hvis elveleiet kan renskes ved behov kan også faren for flomskader reduseres kraftig. Det er også viktig for meg å kunne vedlikeholde flomvernet mot Lågen. Det er her av tidligere generasjoner bygd opp flomvoller som på plankartet ser ut til å ligge på grensen av og inne i planområdet. Disse vollene må kunne vedlikeholdes for å unngå flomskader på jordene, med erosjon og avrenning til Lågen som konsekvens.

Forslaget om vern på min eiendom føles som et overgrep på meg som privat grunneier, og det må også bemerkes at min eiendom fra før er berørt i vernet av Trillemarka – Rollagsfjell. Det kunne kanskje forventes at vernebelastningen ble litt bedre fordelt, slik at den enkelte grunneier får så lite som mulig av begrensninger på sin eiendom.

Med hilsen

Sindre Kongsjorden

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Eldfrid Engen

Deres ref.
2023/18622

Vår ref.
19/243-77/LLH

Dato
06.06.2023

Varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner – uttalelse fra Språkrådet

Våre merknader til hvert av navneforslagene følger nedenfor. I noen tilfeller er navnene skrevet forskjellig i oppstarts brevet og i detalj kartet. Vi har ikke kommentert dette nedenfor, men det fremgår uansett av merknadene våre hvilken skrivemåte vi tilrår.

Djuptjern-Elgsjø, Kongsberg kommune

Ingen merknader til enkeltnavnene. Sentralt stedsnavnregister (SSR) har registrert *Djuptjern* og *Elgsjø* som eneste godkjente skrivemåte for naturnavnene. Navnet på verneområdet bør skrives med «og» fremfor bindestrek eller mellomrom. Vi tilrår derfor skrivemåten **Djuptjern og Elgsjø**.

Damtjernet, Kongsberg kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Damtjernet* er tilrådd skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Spiketjern, Kongsberg kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Spiketjern* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Øyenlågen, Kongsberg kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Øyenlågen* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Senningsevja, Kongsberg kommune

Navnet er ikke registrert i SSR. SSR har registrert andre sammensetninger med gårdsnavnet *Senning* både med og uten binde-s. Statsforvalteren må avklare med lokalkjente om *Senningsevja* eller *Senningevja* blir riktig sammensetningsmåte.

Sandsvær prestegård, Kongsberg kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Sandsvær prestegård* er godkjent skrivemåte for gårdsnavnet i SSR.

Kvernaelva, Kongsberg kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Kvernaelva* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Ånnestadevjuva, Kongsberg kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Ånnestadevjuva* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Fløa, Kongsberg kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Fløa* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Hvål, Kongsberg kommune

Ingen merknader til skrivemåten, men Statsforvalteren bør vurdere å heller bruke navnet *Hvålsneset* eller *Boserudneset*. Ut fra kartet vil et av disse navnene være mer passende med beliggenheten til verneområdet.

Høymyrsengan, Flesberg kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Høymyrsengan* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Stærenga, Flesberg kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Stærenga* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Meenga, Flesberg og Rollag kommuner

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Meenga* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Stærnes - Vårvik, Rollag kommune

Vi har ingen merknader til skrivemåten av navnet *Stærnes*. For det andre navnet er det gjort vedtak om skrivemåten *Vårviken*, og det er denne skrivemåten som må brukes av det offentlige. Vanligvis tilrår vi å bruke «og» fremfor bindestrek, tankestrek eller skråstrek i denne typen sammensatte navn. Men siden det her er snakk om vern av elvestrekningen mellom Stærnes og Vårviken, blir det riktig med tankestrek her. Det skal ikke være mellomrom før eller etter tankestreken. Riktig skrivemåte for navnet på verneområdet blir dermed **Stærnes–Vårviken**.

Paddevikje, Rollag kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Paddevikje* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Oreholmen, Rollag kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Oreholmen* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Vennlig hilsen

Daniel Gusfre Ims
seksjonssjef

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Statsforvalteren i Oslo og
Viken

Kopi til:

Kartverket	Postboks 600 Sentrum	3507	HØNEFOSS
------------	-------------------------	------	----------

Fra: Rune Garberg[rune.garberg@statnett.no]
Sendt: 13.06.2023 14:10:41
Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]
Kopi: NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT NVE[nve@nve.no];
Tittel: Høringsuttalelse - Varsel om oppstart av verneprosess for 16 områder i Kongsberg, Flesberg og Rolal kommuner - Ingen merknader

Åpen informasjon / Public information

Deres ref: 2023/18622

Det vises til varsel om oppstart av verneprosess for 16 områder i Kongsberg, Flesberg og Rolal kommuner.

Statnett har ikke transmisjonsnettanlegg eller planer som blir berørt av områdene som vurderes vernet. Statnett har derfor ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Rune Garberg
Seniorrådgiver eiendomsforvaltning
NPM – Miljø og tillatelser
M +47 900 80 853

[Statnett.no](https://statnett.no)

Fra: Engen, Eldfrid <eldfrid.engen@statsforvalteren.no>
Sendt: torsdag 25. mai 2023 08:57
Til: Engen, Eldfrid <eldfrid.engen@statsforvalteren.no>
Emne: Melding fra Statsforvalteren i Oslo og Viken

Det er ikke ofte du mottar e-post fra eldfrid.engen@statsforvalteren.no. [Finn ut hvorfor dette er viktig.](#)

OBS: Avsender av e-posten er utenfor organisasjonen.

Vår ref. 2023/18622.

Med vennlig hilsen
Eldfrid Engen
seniorrådgiver

Statsforvalteren i Oslo og Viken

klima- og miljøvernavdelingen

Telefon 32 26 68 09
:
E-post: eldfrid.engen@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/ov

"This email with attachments is solely for the use of the individual or entity to which it is addressed. It may contain confidential or privileged information. If you are not the addressee, please notify the sender and delete this message and all attachments from your files."

Fra: Svenn Anstensrud[svenn.anst@gmail.com]
Sendt: 12.06.2023 18:27:50
Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Merknader verneplan

Det vises til deres ref. 2023/18622

Vedr. mulig nytt verneområde Meenga i Flesberg, så vises det til foreløpig detaljkart som viser område på vår eiendom 2/1 i Flesberg kommune:

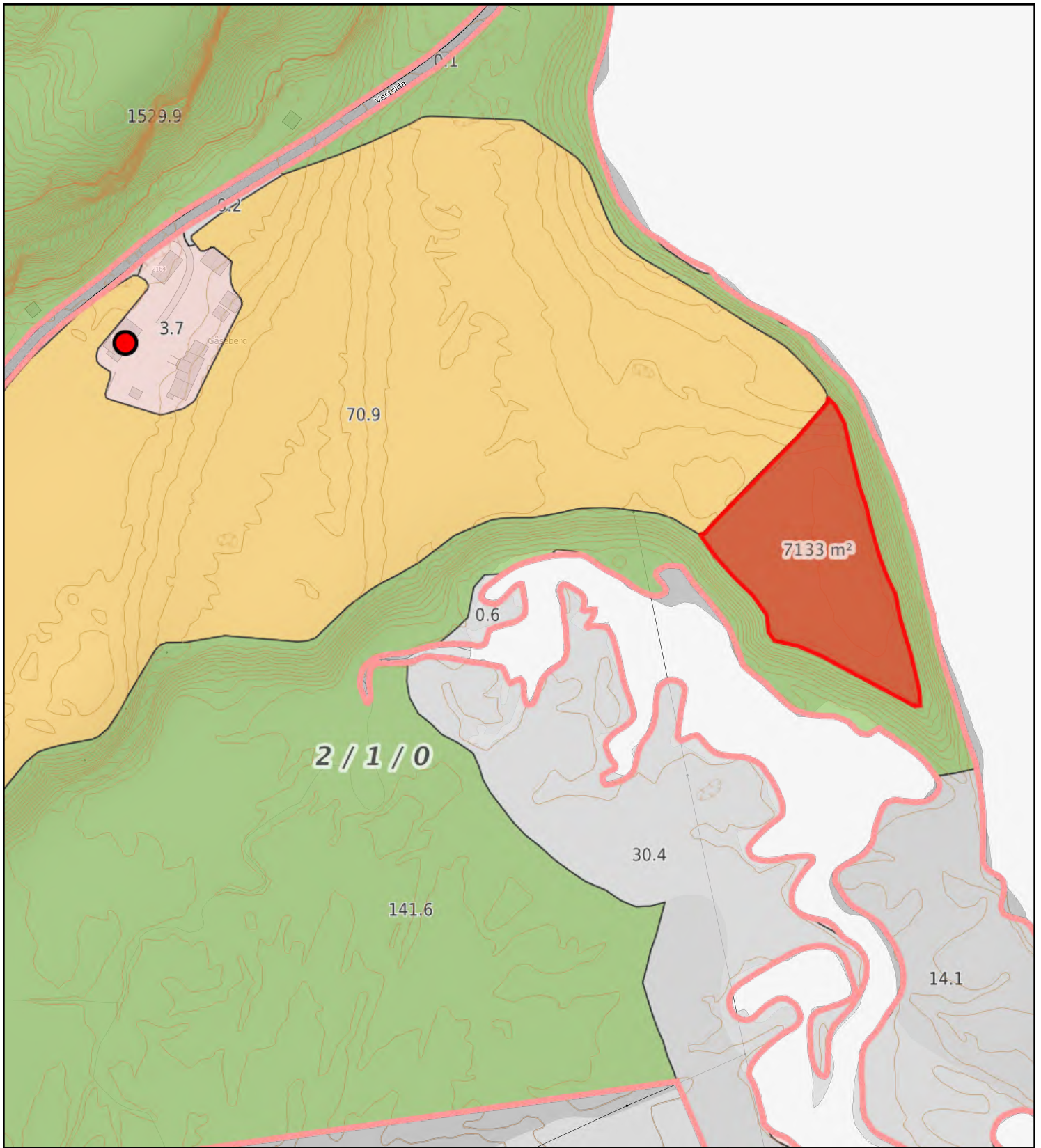
- Det er et betydelig areal som omfatter drivverdig skog iht. skogbruksplan i fra 2017. Skogen er i all vesentlig grad eldre skog. En del av arealet (ca.7 daa, se vedlegg) er godkjent som nydyrking av Flesberg kommune. Det har også vært arkeologiske undersøkelser der, som vi har bekostet (se vedlegg).
Jeg går utfra at dette arealet ikke kommer til å bli med i en evt. verneplan. Nydyrking av dette arealet har jeg ikke kommet i gang med foreløpig.
- Hele vår strekning inntil Lågen blir fredet. Vil dette ha innvirkning på vanningsmuligheter? Dette er svært sentralt ift. vanningsmuligheter for den videre gårdsdrifta.
- Generelt så er dette arealer med høy verdi pga. nærheten til gården og marka har veldig god bonitet.

I tillegg så må jeg stille følgende spørsmål:

- Dere skriver at det skal foregå som et frivillig tilbud fra skogeierne. Er det slik å forstå at skogeier når som helst kan trekke seg fra verneprosessen, eller er dette en form for et "tvangsvern"?
- Det kommer ikke frem hvordan evt. erstatninger skal beregnes? Dette må det jo orienteres om!
- Hvorfor er det tatt med såpass store arealer med drivverdig skog når det er snakk om våtmarksområder?

Jeg imøteser deres tilbakemelding og bistår gjerne ved ytterligere spørsmål

Mvh. Svenn Anstensrud, 90573660

Målestokk 1: 2500 ved A4 utskrift

Utskriftsdato: 23.09.2021 10:17

Eiendomsdata verifisert: 23.09.2021 09:49

GÅRDSKART 3050-2/1/0

Tilknyttede grunneiendommer:
2/1/0

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Markslag (AR5) 7 klasser

TEGNFORKLARING

	Fulldyrka jord
	Overflatedyrka jord
	Innmarksbeite
	Produktiv skog *
	Annet markslag
	Bebyggd, samf., vann, bre
	Ikke kartlagt
	Sum

AREALTALL (DEKAR)

74.0	0.0	3.1	77.1
1899.3	1899.3		
2308.5	2374.4		
0.0	0.0		
4350.8	4350.8		

* Produktiv skog er skog på fastmark og myr med skogbonitet lav eller bedre.

Kartet viser valgt type gårdskart for eiendommen man har søkt på. I tillegg vises bakgrunnskart for gjenkjenning. Arealstatistikken viser arealer i dekar for alle teiger på eiendommen. Det kan forekomme avrundingsforskjeller i arealtallene.

Ajournføringsbehov meldes til kommunen.

Arealressursgrenser

Eiendomsgrenser

Driftssenterpunkt

Flesberg kommune - gbnr 2/1 og 39/3 - Gåseberg - plan for nydyrking - budsjett for arkeologisk registrering

Vi viser til brev datert 21.09.2021 fra Flesberg kommune med oversendelse av plan for nydyrking på gbnr 39/3 til uttalelse. Vi viser også til brev fra kommunen datert 01.10.2021 med plan for nydyrking på gbnr 2/1, og vårt svar på denne saken datert 01.11.2021, samt til telefonsamtaler med kommunens saksbehandler og grunneier.

Kort om saken

Det er søkt om nydyrking av 7 dekar på gbnr 2/1 og 240 dekar på gbnr 39/3. I utgangspunktet er det lille arealet et mindre privat tiltak og arealet på gbnr 39/3 et større privat tiltak, men ettersom det er samme tiltakshaver som har søkt om begge, må de ses i sammenheng, jf Rundskriv T-2/07 *Dekning av utgifter til arkeologiske arbeider ved mindre, private tiltak* og Rundskriv T-2/99 *Undersøkelsesplikt og kostnadsdekning ved nydyrkingstiltak*.

Samlet utgjør de to arealene (247 dekar) ett større privat tiltak, og arkeologiske registreringer av begge arealer må bekostes av tiltakshaver.

Flesberg kommune og grunneier har fått beskjed om at de derfor må se bort fra fylkeskommunens svar til søknaden om nydyrking av det lille arealet på gbnr 2/1. Dette brevet ble skrevet før vi oppdaget at tiltakshaver hadde sendt inn to søknader.

Hensyn til automatisk fredete arkeologiske kulturminner

Vi har ikke opplysninger i våre arkiver om automatisk fredete kulturminner innenfor de to arealene, som begge ligger ned mot Numedalslågen, men på hver sin side av elva. De arkeologiske registreringene som ble gjennomført i samband med utarbeiding av Økonomisk Kartverk er ofte mangelfulle. På LIDAR-kart ses imidlertid strukturer som kan være automatisk fredete kulturminner innenfor begge områder. Vi må derfor gjennomføre en registrering i felt før vi kan uttale oss til planen.

Krav om arkeologisk registrering

Vi viser til Lov om kulturminner §§ 8 og 9 om undersøkingsplikten ved planlegging av offentlige og større private tiltak. Det er en fordel at registrering av automatisk fredete

KULTUR Seksjon for arkeologiske kulturminner

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

kulturminner blir gjennomført på varselstadiet for å unngå konflikt senere i planprosessen. Slike registreringer må gjennomføres på bar og frostfri mark.

Omfang og budsjett for arkeologisk registrering

Utgifter til arkeologisk registrering vil bli belastet tiltakshaver, jf. kulturminnelovens § 10. Vedlagte budsjett er utarbeidet i samsvar med Riksantikvarens retningslinjer for budsjettering og gjennomføring av arkeologiske registreringer (<https://www.riksantikvaren.no/Ansvarsomraader/Arkeologiskekulturminner/Arkeologiskeregistreringer-undersoekelsesplikten>) .

Registreringen av planområdet er beregnet til inntil 17 dagsverk hvorav inntil 12 dager i felt (se vedlagt budsjett). Av disse er 2 dager avsatt til prøvestikking etter steinalderlokaliteter på gbnr 2/1. Tidsrammen dekker forarbeid, feltarbeid og etterarbeid/rapport. Det er også budsjettet med inntil 3 14Cprøver som kan benyttes til datering dersom det er tvil om et kulturminnes alder.

Vi har beregnet et kostnadsoverslag på **kr 145 139,-** . Vi gjør oppmerksom på at dette er et maksimumsbudsjett, og dersom arbeidet tar kortere tid og/eller det sendes inn færre dateringsprøver enn beregnet, vil kostnaden bli redusert.

Fylkeskommunens avgjørelse om omfang av undersøkelsene er ikke et enkeltvedtak, og kan dermed ikke påklages. Tiltakshaver kan likevel be Riksantikvaren om å vurdere rimeligheten i omfanget av undersøkelsene.

Vi ber dere melde fra om eventuelle endringer av planområdet eller annet som kan påvirke kostnadsoverslaget. Ved vesentlige uforutsette forhold kan det være nødvendig å gjennomføre budsjettjusteringer.

Ved registrering av arkeologiske kulturminne vil arkeologene selv gjennomføre innmåling av disse, samt utarbeide kart med kulturminnene tegnet inn.

Vi ber om skriftlig aksept på budsjettet. Tiltakshaver må både akseptere budsjettet og bestille den arkeologiske registreringen hos Arkeologisk feltenhet v/ Linn Marksten, telefon 22 05 56 95 / mobil 976 41 826, e-post: Bestillingfeltarkeologi@viken.no. Fakturaadresse må også oppgis.

Viktig: Først når aksepten og bestillingen er mottatt kan saken bli lagt til registrering. Da det er stor pågang av saker, særlig på høsten, må bestillingen gjøres i god tid i forhold til framdriften i planarbeidet. Arkeologiske registreringer krever at det er snø- og frostfritt, og utføres ikke om vinteren.

Noen typer funn kan frigis under registreringen

Fylkeskommunen har myndighet til å fatte vedtak etter kulturminnelovens § 8, 1. ledd og § 8, 4. ledd. Dette innebærer at fylkeskommunen i enkelte tilfeller også kan frigjøre enkeltliggende kulturminner av vanlig forekommende type direkte under registreringsarbeidet.

Dersom det blir aktuelt å benytte seg av dette i gjeldende planområde vil vi ta kontakt under registreringen for å avgjøre om eventuelle registrerte kulturminner kan undersøkes med det samme.

Forutsetningen er at dette skal skje innenfor gjeldende budsjett, og skal ikke overstige to dagsverk i felt og to dagsverk til etterarbeid. Kulturminnene vil da bli frigitt uten krav om ytterligere arkeologiske undersøkelser senere.

Vennlig hilsen

Morten Hanisch

Seksjonsleder arkeologiske kulturminner

Ellen Anne Pedersen

Rådgiver / arkeologi

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN AVD DRAMMEN

Fra: Svenn Anstensrud[svenn.anst@gmail.com]
Sendt: 26.06.2023 11:52:05
Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Innspill verneområder

Det vises til deres ref. 2023/18622, Meenga

Den 12.06. sendte jeg mail vedr. innspill til oppstart av verneområde på vår eiendom i Flesberg (2/1)

I forbindelse med informativt møte som dere arrangerte den 21.06. på Lampeland vil jeg komme med følgende suppleringer:

På dette møtet ble det lagt frem svært omfattende begrensninger som kan føre til større ulemper på vår eiendom som jeg ikke tok med sist i min første innspillmail:

- Kantsone ned mot Lågen har jo alltid blitt stelt og utgjør et veldig viktig utsiktsbilde fra tunet og gården generelt. Det vil jo bli svært negativt for boplassen på gården dersom

kantsonene gror igjen og tetter all utsikt. I tillegg vil det fall ned trær innover jordet som vil hindre gårdsdriften. **Det må på plass et stell av denne kantsonen i en evt. verneforskrift!**

- Det kom jo frem av innlegg fra Ekanger (Viken Skog) at grensene i vann ikke er riktig etter økonomisk kartverk. Det må sees på.

- Hva med opplag av båt? Det må jo også på plass!

- Det ble gjentatt på møtet at mulig vern ikke skulle omfatte skog. Men jeg kan ikke forstå hvordan grensene da evt. skal bli? Det er vel også derfor betydelige skogarealer er tegnet med i foreløpig arealutkast?

Slik jeg oppfattet det så skal jo evt. skog bli behandlet etter frivillig vern ordningen. Betyr dette at vi får to slags vern: Et frivillig vern og et statlig styrt som blir mer som et tvangsvern? Jeg tok opp dette spørsmålet og fikk egentlig ikke noe godt svar på dette!

Dette er de foreløpige innspill som jeg vil innbringe og jeg tar forbehold om evt. flere som skulle dukke opp i den videre prosessen.

Mvh. Svenn Anstensrud, 90573660

Merknader til fredningsgrenser ved øyenlågen

Generell kommentar, før jeg tar punktene som er nummerert i vedlagt kart.

Vet ikke om grensene er ment å være så generelle som de fremgår av kartet, eller om det er bevisst at de er lagt til jordekantene og ikke kantene av lågen/myrene. Dette er ganske trasig hvis det er toppen av en 8-9 meter høy skråning som skal danne grunnlaget for verning av våtmark. Disse skråningene bruker jeg til hogst av virke til vedsalg. Har bevisst tynnet ut for å få frem bjørk så mye som mulig, og også mye hogst av osp. Kratt og vier blir ikke røst, da dette er fangvekster.

Punkt 1. Her er det en veiskråning ned til lågen, som går å kjøre med traktor, slik at en kan ha en pumpe og vanne jordene. Dette har ikke vært aktuelt på en del år, da jordene har vært leid bort, men i forbindelse med at en har begynt driften igjen selv for noen få år siden, så har jeg sett på vanningsanlegg i fjor, og planlagt dette videre i år. Dessverre ble ikke det kjøpt inn i fjor, men etter denne våren er det høyaktuelt i hvert fall.

Punkt 2. Hvorfor er platået som ligger 2-3 meter over lågen, samt hele veien opp til 8-9 meter tatt med som verneområde.

Punkt 3. Her er det godkjent bygging av et fugletårn. Arbeidene skulle vært i gang, men det ble levert feil stolper, så de er returnert, og byggingen vil trolig starte etter innhøstingen. Det står også at høye trær skal hogges i samråd med grunneier, og det er litt av forutsetningen for fugletårnet at høye trær holdes nede.

Punkt 4. Her er det dyrket litt innover i svingen som gjør at noe av åkern havner i verneområdet.

Punkt 5. Området som jeg har tegnet inn her er en myr som ikke kommer inn i verneområdet? Ser at den kan bli vanskelig, da den ikke vil være naturlig sammenhengende med annen myr.

Punkt 6 Her er også et utkjøringsfelt som er klart for å sette traktor med pumpe til vanning av jordene fra lågen.

Punkt 7. Her er et gammelt felt som vi brøyt opp og dyrket på midten av 80 tallet, men etter noe uklarheter om når det ble brutt opp og manglende søknad om ny bryting, ble det inngått et kompromiss, hvor resten av områdene forble dyrka jord, mot at dette området ble plantet igjen med trær. Det ble da plantet bjørk her. Dette området har det vært dyrket korn på i ca 6- 7, før det nå er et plantefelt med bjørk til vedproduksjon.

Dersom grensene blir dratt slik kartet fremstår og vernesonen går helt i jordekanten, så medfører dette tapte inntekter. Blir det i tillegg pålagt en kantsone på jordene, slik at det må dyrkes gress, forringer dette driften betydelig. Denne gården gir veldig lite av seg, og den eneste jordveien som gir noe positivt er områdene som ligger på flatene langs med lågene. Ca 60% av jordene ligger i bakkene som ikke gir positiv avkastning av seg, så å miste noe av det som er produktivt og bidrar til muliggjøring av gress og kantsoner er ganske negativt for drifta. Ber om at disse grensene settes i det som er fangvekstsonene til lågen og ikke langt vekk fra dette. Samtidig så er det noe myr, som vist på kartet som godt kunne vært omfattet av vernet, men viktig at det meste av området som er plantefelt med bjørk blir unntatt.

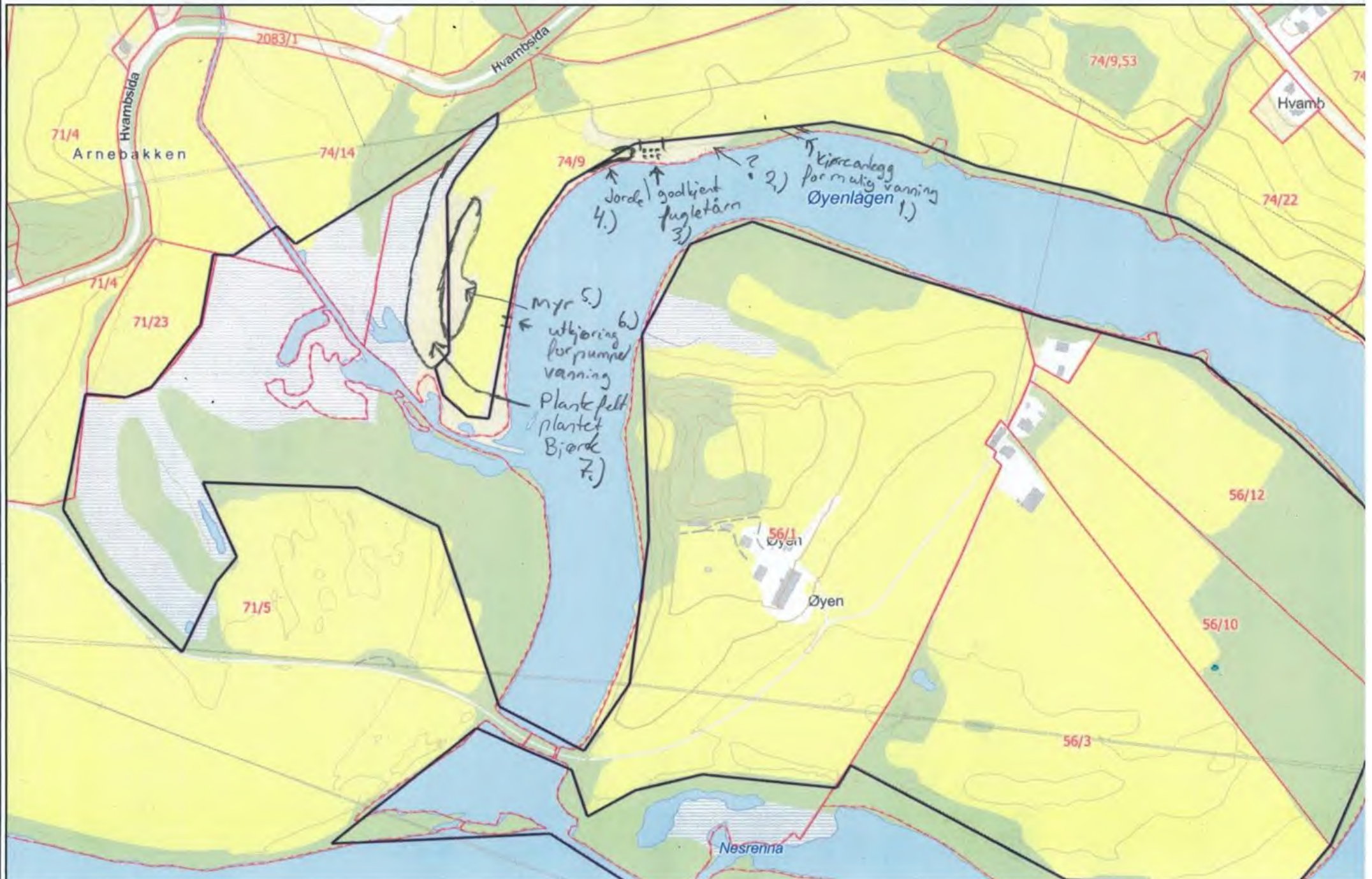
Det som det virkelig burde vært gjort noe med er røret ut til øyen, som sørger for at øyenlågen gror igjen. Det er ikke gjennomstrømning av vannet lenger, og når jeg vasset i vannet på 80 tallet, sank jeg

ned til leggen i mudder. De gamle fortalte at de nedre områdene av jordet mitt var badeplass, og at det var fin sannbunn på 40 tallet, men at dette endret seg straks brua ble erstattet med et rør, og gjennomstrømmingen opphørte.

Så gjelder det Elgsjø (æssjø). Her skal jeg visst nok ha demmerettigheter til vannet, men det har ikke vært aktuelt, da det vil ramme hytter og annet. Jeg har likevel fått vurdert kraftverk av elva, men dette ble ansett som ikke lønnsomt rundt år 2000. Da lå det vel til grunn en pris på kraft på rett under 30 øre, men der er vi jo ikke lenger. Hvordan vil det stille seg med ett inntak ved utløpet av elgsjø hvis den blir vernet?

Håper det kan være en dialog om hva som blir vernet og hvor grensene skal gå. Er egentlig positiv til å verne noe, men kjenner dessverre at jeg blir litt negativ dersom det ikke gir noe fornuftig forklaring på deler av det. Kan og hende at en befaring vil kunne gi forklaring på mye og hvor det er naturlig å verne.

Mvh
Tom Ivar Jæger
Gnr 74 bnr 9

From: Tom Petersen[tpeterrollag@gmail.com]

Sent: 24.07.2023 09:20:37

To: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]

Subject: Oppstart av arbeid med nye verneområder i kongsberg ,flesberg og rollag

Hei

Innspill til videre arbeid med verneområde

Har hytte i Rollagsvegen 55 i rollag kommune

For å kunne fortsatt ha glede av hytta å se elva som familien har tatt i snart 60 år.

Må ha mulighet til å holde gress å tre nede mot elva for å fortsatt kunne se fugleliv og fisk som vaker

Mvh Tom Petersen

From: Bjørn Sending[bjorn.sending@hotmail.com]

Sent: 10.07.2023 21:22:25

To: Engen, Eldfrid[eldfrid.engen@statsforvalteren.no]

Subject: Vern i Kongsberg

Hei, dette gjelder i Kongsberg kommune , vern av øyenlågen . Jeg Bjørn. Sending leier jord av Tore Pedersen som er på Gnr 75 Bnr 1. Her er det på kartet et område som staten vil verne . Det er en skråning på 7.5 mål , som går ned mot øyenlågen. Og som er 170meter lang .Tore som er grunneier , er ikke intressert i å miste 7.5 mål Her er det vært platet bjørke og gran trær . Mvh Tore . Pedersen (bjørn. Sending)

Sendt fra min iPhone

Fra: Torgrim Hallvardson Rygnestad[thsr1951@gmail.com]

Sendt: 02.06.2023 11:03:41

Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]

Tittel: Oppstart av verneplan for våtmarksområder Kongsberg, Flesberg og Rollag

Dette er gode nyheter for disse områdene og noe som må videreføres til andre områder i landet - det kan aldri bli nok vern. Akkurat hva som tenkes verna her vites ikke pr nå, men om det er landskapsområde - friluftsområde eller anna er det bare å sette i gang jo før jo bedre.

Det skulle også være flere nasjonalparker i lavlandet, så hvis det kan gjennomføres er det topp.

Lykke til.

Hilsen

Torgrim

--

Torgrim Hallvardson Rygnestad

Box 186 Bogstadveien

NO-0323 Oslo

NORWAY

92620298

Fra: Vegar Næss[vegar_naess@hotmail.com]
Sendt: 09.07.2023 20:54:57
Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Merknader til vern - Grunneier G.nr/B.nr 76/2, 75/5 /7 og /8

Hei,

Har noen innspill og synspunkter å komme med ifm vern av Øyenlågen for G.nr/B.nr 76/2, 75/5 /7 og /8.

Slik som vernegrense er tegnet idag vil dette få store påvirkninger ifm bruk av eiendommene.

- Eksisterende grøfter/ny-etablering av grøfter (inkludert systemgrøfting) og utslipp fra disse må fortsatt være lov for eiendommer som har jordbruksareal mot vernegrense.
- Idag brukes områdene fra jordkant og ned til vannspeil i Øyenlågen som beite for tunge dyr (kuer), de har Øyenlågen som vanntilgang/drikkevann. En av grunnene er for å hindre gjengroing av arealer. Siden vannstand i Øyenlågen synker/stiger ofte brukes vassgjerdene som følger vannstand slik at dyrene ikke rømmer. Til å sette ut disse vassgjerdene brukes motorbåt.
- Bruk av sprøytemidler mot vernegrense. Særlig der hvor vernegrense er trukket så langt unna vannspeil at sprøyting helt ut ville vært mulig. (Ellers følges eksisterende retningslinjer mot vann)
- Bruk av vanningsutstyr til landbruk hvor Øyenlågen ville vært en naturlig kilde. Hvis dette forbys legger det en begrensning på jordbruksareal slik at dyrking av f.eks grønnsaker vil være umulig. Verdien av areal og dermed verdi av gård totalt vil synke.
- Vern av område vil innebære større tilkomst av publikum. Parkering er ikke tilgjengelig for dette.
- Vedhogst. Busker som velter brukes som ved og hentes ut med traktor. Dette for opprydding.

Kan ikke se at dette område skal være nødvendig for vern. Grunnen til at dette område er blitt som det har blitt er fordi grunneiere har drevet dette område i mange år slik som det blir drevet idag. Det ligger heller ikke i noe plan ifm utbyggelse.

Slik som statsforvalteren la frem dette på møte 15.06-23 skal områdene vernes uten at grunneier får kompensasjon for dette. En slik tilnærming settes under enhver tvil da dette VIL gi begrensninger på bruk av eiendom. Det bees om at man går over disse vernegrensene på nytt på bakgrunn av punkter nevnt over.

God sommer!

Mvh

Vegar Næss

Tlf: 93424827

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325
1502 MOSS

Vår ref.: 555266/2023 - 2023/37523-3

Deres ref.:
Dato: 01.09.2023

Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner Oppstart av arbeid med nye verneområder

Vi viser til brev datert 24. mai 2023 angående oppstart av arbeid med nye verneområder i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner, som vi dessverre ikke har greid å besvare før nå.

De 16 områdene som omfattes av verneprosessen er alle våtmarksområder o.l. Mange slike arealer har tidligere vært i bruk som eng og beite, men er i dag mer eller mindre grodd igjen. I tillegg til kulturlandskapet i seg sjøl kan det inneholde kulturminner som løer, veier/stier, brygger og bruer, i varierende stand.

Vi ønsker at kulturlandskap/kulturmiljøer/kulturminner blir et av temaene som utredes. Vi vil nevne spesielt det foreslåtte naturreservatet Stærnes – Vårviken i Rollag, som ligger delvis innenfor KULA-området Rollag kirkebygd. Det er behov for å finne gode løsninger som både ivaretar kulturminneforvaltningens ønske om rydding av tidligere eng og beite og et vern etter naturmangfoldloven.

Med vennlig hilsen

Kari Charlotte Larsen
seksjonsleder

Jørn Jensen
rådgiver bygningsvern

KULTUR Bygningsmiljø og landskap

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Att. Eldfrid Engen
Postboks 525
1502 Moss

Sendes til e-post sfovpost@statsforvalteren.no og eldfrid.engen@statsforvalteren.no

Kongsberg 3. juli 2023

Deres ref.: 2023/18622

Vår ref.: M686

Oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag - Merknader og innspill

Det vises til oppstartsmelding datert 24. mai 2023 og til informasjonsmøter for grunneiere i Efteløt 15. juni og Lampeland 21. juni.

Vi ønsker å komme med innspill og merknader av generell art til oppstartsmelding for arbeid med «Bevaring av verdifull natur».

Verneprosess – myndighetsstyrt vern eller frivillig vern?

Det er lagt opp til en myndighetsstyrt verneprosess på tross av at både vernemyndigheter og grunneiere har lang erfaring for at frivillig vern «løser flokene» langt lettere. All erfaring fra skogvern viser dette.

Mange foreslåtte områder for vern av verdifull natur har blitt utelukket av Miljødirektoratet fordi områdene inneholdt en mosaikk av skog og andre naturtyper, og det ble anbefalt å finne løsning for disse områdene gjennom frivillig vern.

Det er ut fra dette litt underlig at Miljødirektoratet og Statsforvalteren ikke har valgt å følge sporet med frivillig vern for alle områder. Vi vet at frivillig vern og minnelige avtaler gir langt lavere konfliktnivå enn myndighetsstyrte verneprosesser uten reell medvirkning fra grunneiersiden.

Vi anbefaler på det sterkeste at Miljødirektoratet og Statsforvalteren søker å finne grunnlag for prosess med frivillig vern og inngåelse av minnelige avtaler med berørte eiere i områder med store naturverdier.

Mye skog i verneforslagene

Arbeid med «Bevaring av verdifull natur» skal ikke omfatte skog. Dette framgår både av anbefaling fra Miljødirektoratet og av det utsendte brevet med varsel om oppstart av arbeidet. På tross av dette inneholder de fleste av de 16 foreslåtte områdene til dels betydelige mengder skog, og langt mer enn bare kantskogarealer mot vann og våtmark.

Mye av skogen som inngår i avgrensning av arealer for oppstart av verneprosess, er skog som skjøttes og drives for skogbruksformål. Kantsoner til vann og våtmark er omfattet av restriksjoner etter skogloven og vannressursloven med tilhørende forskrifter og etter gjeldende miljøsertifisering. Vern av skog i det omfang som vises i kart fra oppstartsmeldingen, vil medføre langt strengere restriksjoner på skog og skogbruk enn det dagens forvaltning av kantoner til vann og våtmark tilsier.

Stortinget har forutsatt at vern av privateid skog skal skje gjennom ordningen med frivillig vern av skog. Viken Skog forutsetter derfor at skog trekkes ut av verneforslagene.

Viken Skog forutsetter videre at det uansett ikke iverksettes naturfaglig kartlegging av skog som ikke er tilbudt til frivillig vern.

Innmark i verneforslaget

Grensene i oppstartsmeldingen går flere steder inn over innmark og innmarksbeite. Dette er neppe hensikt med forslaget, men det gir rom for fortvilelse og usikkerhet sett fra grunneiers side.

Det er svært uheldig at arealer for utredning for vern ikke er gjennomgått og avgrenset mot innmark og innmarksbeite.

Det bes om at avgrensning mot innmark og innmarksbeite gjennomgås og at alt areal som benyttes til slike formål holdes utenom videre prosess.

Eiendomsgrenser og verneforslag

I kart som følger oppstartsmeldingen benyttes eiendomsgrenser fra Kartverket. Grenser mot vann er en utfordring.

Kartverket beskriver eiendomsgrenser mot bl.a. vann slik:

Noen grenser har man ikke opplysninger om, og da er det i matrikkelen registrert det man kaller hjelpelinjer (stiplede linjer). Dette gjelder for eksempel mot vei, vassdrag, vann og sjø. Dette er ikke grenser.

Så godt som alle områder i oppstartsmeldingen grenser mot vann/vassdrag med flere tilgrensende eiendommer. Dette medfører at det i materialet blir betydelige arealer med gnr/bnr 0/0 og 0/1. Det er beklagelig at dette ikke er gitt en liten beskrivelse i oppstartsmeldingen, fordi slike forhold er med og skaper frustrasjon hos grunneiere.

Eiendomsgrensene fra Kartverket ligger også slik at det er stedvis en del fastmark som etter matrikkel ligger i gnr/bnr 0/0 og 0/1. Dette må det uansett rettes opp i det videre arbeidet fordi slike feil og avvik påvirker hvilket restriksjonsnivå enkelte eiere vil oppleve.

Erstatningsregler og praktisering av disse

I informasjonsmøtene for grunneiere blir det opplyst om at arealer for oppstart av verneprosess i liten grad berører arealer der det foregår virksomhet av nevneverdig økonomisk art slik at et vern i liten grad vil utløse erstatning. Det ble beskrevet at erstatningsoppgjør vil følge etter et vernevedtak, og det ble gitt følgende informasjon:

Erstatningsoppgjør etter reglene i naturmangfoldloven § 50: «rett til erstatning når et vernevedtak medfører økonomisk tap som følge av at igangværende bruk blir vanskeliggjort.»

Erstatningsreglene i naturmangfoldloven gir grunneier kun rett til erstatning for økonomiske tap som oppstår ved at «igangværende bruk» ikke kan fortsette. For myrer og våtmarker hvor det i dag ikke foregår noen økonomisk aktivitet, vil dette i praksis normalt bety at grunneier rent juridisk ikke har noen rett til erstatning.

Hvis myndighetenes utgangspunkt er at det ikke skal betales for vernet, er det selvsagt ikke noe grunnlag for å inngå minnelige avtaler. Både grunneiere og folk flest er av den oppfatning at et hvert areal har en verdi. Det at myndighetene ønsker å beskytte arealene mot en eller annen utnyttelse i framtida, bygger opp under det forhold at arealer har en (bruks-)verdi. Dersom myndighetene ikke legger dette til grunn, og i stedet står hardt på at grunneierne ikke skal få noen erstatning, er det ikke til å unngå at det blir kraftig motstand mot verneforslagene.

Det er grunn til å understreke at erstatningsreglene i naturmangfoldloven ikke er til hinder for å gi erstatning ved vern av myrer, våtmark og andre arealer uten igangværende bruk. Erstatningsreglene definerer kun når en grunneier har rett til erstatning. Myndighetene kan bestemme seg for å legge til grunn at alle arealer har en verdi, og at det skal kunne gis en erstatning for å kunne oppnå minnelige avtaler. Andre offentlige myndigheter praktiserer dette allerede i dag ved at de opererer med minsteerstatning pr dekar for å oppnå minnelige avtaler om grunnerverv til tross for at de kunne prosedert på at grunneierne i mange tilfeller ikke har noe krav på erstatning etter lovverket, dette gjelder f.eks. ved grunnerverv for framføring av veg, jernbane og kraftforsyning.

Konfliktfylte vernesaker vil ofte innebære store kostnader både i rettsapparatet og ikke minst hos vernemyndighetene. Ved å søke å løse sakene gjennom minnelighet der staten respekterer at et hvert areal har en verdi, vil en unngå disse kostnadene og hindre at nye store vernekonflikter svekker oppslutningen om norsk vernepolitikk. Det er grunn til å påpeke at grunneierne man vil møte i denne verneprosessen gjerne er de samme grunneierne som man søker å oppnå frivillige avtaler om skogvern med.

Teknisk og juridisk bistand til grunneiere

For grunneierne starter alt arbeid med en gang oppstartsmelding foreligger, og det oppstår et behov for å skaffe seg bistand av juridisk og teknisk/sakkyndig art.

Slik prosessen er beskrevet, tyder alt på at vernemyndighetene ønsker at arbeid av juridisk og teknisk art først vil skje etter vernevedtak og i forbindelse med evt. skjønn.

Det er påfallende at vernemyndighetene her opptrer helt annerledes enn i andre saker med offentlig grunnerverv. Selv om vern som naturreservat ikke er et grunnerverv, vil restriksjoner etter et vern kunne bli så strenge at næringsmessig og annen utnyttelse langt på vei forringes. Ved grunnerverv for utbygging av veg anbefaler både Statens vegvesen og Nye Veier AS at grunneierne danner

grunneierlag, og at grunneierlagene gis en finansiering som sikrer at grunneierne kan engasjere advokat/prosessfullmektig og også andre sakkyndige underveis i utredningsprosessen.

Det anbefales på det sterkeste at vernemyndighetene bidrar til at berørte grunneiere kan organisere seg og skaffe juridisk og annen sakkyndig bistand mens prosessen pågår.

Påvirkning fra verneareal på tilliggende innmark

Innmark og innmarksbeite skal ikke berøres av vern, dette er omtalt tidligere i notatet.

Selv om det forutsettes at areal av innmark og innmarksbeite grenses ut, vil et vern på tilliggende arealer fortsatt kunne berøre dette arealet:

- *Skyggevirkning fra kantskog:* Skog i kantsoner mot innmark vil skape skygge på innmarka og dermed gi rom for redusert produksjon. Det må etter et vern være mulig å håndtere skog i kantsoner slik at jordbruksproduksjon ikke berøres nevneverdig. Dette kan enten løses ved at vernegrenser må legges godt unna innmark eller ved at det i vernebestemmelsene åpnes for at skog i kantsoner kan skjøttes og holdes nede.
- *Eksisterende dreneringsgrøfter:* Eksisterende dreneringsgrøfter ender svært ofte ut i kantsoner mot vann og vassdrag. Vernet må ikke være til hinder for vedlikehold av grøfter og utløpssoner.
- *Nye dreneringsgrøfter:* Både økende forventet nedbørsmengder og mulige omlegginger av jordbruksproduksjoner kan gi behov for etablering av nye dreneringsgrøfter. Vernebestemmelsene må ikke være til hinder for å kunne etablere nye dreneringsgrøfter inkl. behov for tiltak i kantsoner mot vann og våtmark
- *Vanningsanlegg:* Det eksisterer i dag helt sikkert vanningsanlegg for innmark som henter vann fra arealer som nå utredes for vern. Videre må det påregnes behov for utbygging av vanningsanlegg i tråd med et varmere klima og forventede lengre tørkeperioder. Vernebestemmelsene må ikke være til hinder for drift og vedlikehold av eksisterende vanningsanlegg. Videre må vernebestemmelsene ikke være til hinder for etablering av nye vanningsanlegg. Tiltak for jordbruksvanning vil kunne medføre behov for maskinelt arbeid for å legge rør til vanningsanlegg i et evt. vernet område.

Tiltak for forvaltning av vilt og fisk

Vern som naturreservat forutsetter at jakt og fiske kan utføres uberørt av vernebestemmelsene.

Vi vet i dag at det har skjedd store endringer i fiskestammene i Numedalslågen som følge av kraftutbygging. For å kunne opprettholde bestand av både ørret og elvemusling vil det være behov for aktiv forvaltning. Det forutsettes at vern ikke vil være til hinder for forvaltningstiltak for arter i tilbakegang.

Jakt og forvaltning for vilt påvirkes også av vern som følge av endringer bl.a. i vannforvaltningen. Det forutsettes at det under jaktutøvelse skal være mulig med enkle tiltak for å opprettholde skuddlinjer gjennom å kunne rydde siktlinjene for mindre vegetasjon. Videre bør vernebestemmelsene inneholde åpning for framtidige tiltak for forvaltning av vilt.

Infrastruktur innenfor verneforslagene

Innenfor områdene der det er meldt oppstart av verneprosess vil det ligge ulik infrastruktur:

- *Veger*: Det forutsettes at veger som berøres av vern skal kunne forvaltes i tråd med fastsatt vegklasse og bruk, herunder håndtering av kantvegetasjon og grøfter.
- *Vannledninger*: Vi er kjent med at det i enkelte områder kan ligge private vannledninger for drikkevannsforsyning og kanskje også avløpsledninger for avløps-/kloakkhåndtering. Slike ledninger må kunne forvaltes og driftes uavhengig av vern, og det må være adgang til å legge nye ledninger dersom det blir et behov eller krav.
- *Kraftforsyning, telekommunikasjon m.m.*: Det går høyspentlinjer innenfor verneforslagene og kanskje også lavspentlinjer. Det er grunn til å tro at det også kan ligge anlegg og kabler for telekommunikasjon innenfor områdene. Berørte nett- og linjeeiere vil sikkert komme med innspill til oppstartsmeldingen om muligheter for drift, vedlikehold og evt. fornyelse. Beboere i området er selvsagt også opptatt av dette som samfunnskritiske installasjoner for egen bruk, og de er for en stor del også eiere av de arealene som berøres av et mulig framtidig vern.

Bruk av vann og vassdrag

Vann og vassdrag brukes til mye forskjellig:

- *Fiske*
- *Bading og rekreasjon*
- *Båt – både næringsmessig og friluftsliv*

Fiske skal kunne utføres etter et vern – det er tidligere i notatet påpekt behov for en aktiv fiskeforvaltning.

Bading og annen rekreasjonsbruk er viktig for mange. Det forutsettes at stier, og badeplasser kan skjøttes og forvaltes for allmenn bruk også etter et vern.

Bruk av båt er tillatt i alle vann og vassdrag. I Numedalslågen er det etter motorferdselsloven tillatt med bruk av motorbåt. Det forutsettes at bruk av båt ikke berøres av vern. Det forutsettes også at eksisterende plasser for båttopplag kan skjøttes og forvaltes, og det forutsettes at vernebestemmelsene må kunne åpne for søknad om etablering av nye båttopplag.

Sosiale hensyn – utsikt

Det bor mange mennesker tett mot områdene som nå utredes for vern. Det er også hytter/fritidsboliger nær flere av områdene. For mange vil opprettholdelse av utsikt til vannet være svært viktig. Det forutsettes at evt. vernebestemmelser ikke skal være til hinder for å opprettholde utsikt mot vann.

Det går offentlige og mye brukte bilveger langs mange av de foreslåtte verneområdene i Numedalslågen. Gjennom flere år er det gjennomført tiltak for å skaffe og bevare utsikt fra veger til Numedalslågen. Det forutsettes at slik utsiktsrydding ikke hindres av et evt. vern.

Videre prosess og samarbeid

Viken Skog organiserer svært mange av de berørte eierne av eiendommer som nå har mottatt varsel om oppstart av verneprosess. Vi kan se for oss mulighet for å bistå våre eiere og andre berørte grunneiere innenfor relevante fagfelt, men det forutsettes i så fall at vernemyndighetene kan bidra til at berørte grunneiere kan få dekket kostnadene som påløper i prosessen.

Med hilsen

VIKEN SKOG SA

Svein Ekanger

SVEIN EKANGER

seniorrådgiver

Kopi:

- *Sandsvør/Kongsberg skogeierlag*: Skogeierlagsleder Tom Erik Landemoen - te@landemoen.no
- *Numedal skogeierlag*: Skogeierlagsleder Lars Simensen - lars@mesterbyggnumedal.no

Fra: Wenke Øvstrud[wenke@nupro.no]
Sendt: 03.07.2023 11:21:15
Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Ang. verneområde tilhørende Gnr/Bnr 85/10 i Rollag

Hei!

Henviser til brev av 25.05.2023 angående oppstart av arbeid om nye verneområder i Kongsberg, Flesberg og Rollag hvor jeg ønsker å komme med merknader/innsspill i forhold til min eiendom i Rollag, gnr./bnr. 85/10.

For meg er det viktig at det er mulig å drive småbruket for de som til enhver tid eier det slik de har behov for. Følgende punkter vil da være viktig:

Ha installasjoner nede ved Numedalslågen slik at det kan hentes vann til jordene. Pr. i dag er det en installasjon, men denne ligger utenom forslaget til verneområdet. Om det skulle være behov for å bruke det andre jordet ved området vil det være viktig med vann her også. Det kan være veldig tørt her da det ofte blåser.

Det må være mulig å ha området som beiteområde. Viktig for fremtidige eiere som kanskje ønsker å drive med dyr.

Det må være mulig å drive skjøtsel/rydde ved strandsonen/kanten for å rydde vekk trær som kan hindre fremkommelighet, eventuelt forårsake at vann finner veier der det ikke er naturlig (f.eks. opp mot jordet).

Om behovet skulle tilsi det må det være mulig å sette opp gjerdet for å hindre at dyr forsvinner vekk fra eiendommen.

Håper innspillene blir tatt hensyn til.

Med vennlig hilsen

Wenke Øvstrud
Numedal Produksjon AS
Tlf.: 92 82 03 87
e-post: wenke@nupro.no

Fra: Aase Bergaust[aase.bergaust@outlook.com]

Sendt: 10.07.2023 12:18:58

Til: Postmottak SFOV[sfovpost@statsforvalteren.no]

Kopi: Gunnar Bergaust[gbergaust@live.no]; Mathias Bergaust[mathias_bergaust@hotmail.com];

Tittel: Fwd: Merknader utkast

Emne: Merknader utkast

Kommentarer til Statsforvalterens brev av 24.05.23, varsel om oppstart av verneprosess i Kongsberg, Flesberg og Rollag kommuner - ref. 2023/18622

Som eier av eiendom gnr. 3050-7 bnr. 102 ønsker vi å knytte noen kommentarer til Statsforvalterens brev av 24.05.23. Eiendommen tilstøter området Statsforvalteren omtaler som Stærenga - et av de områdene som nå kartlegges for verning.

Toresenga, som vår eiendom heter, er en historisk husmannsplass med røtter flere hundre år tilbake. Plassen har tradisjonelt blitt benyttet som dyrket mark og slåtteng.

Vår familie har driftet og benyttet plassen i om lag 100år. Plassen holdes fremdeles ved like som slåtteng og plen. Som grunneier nytter vi oss av tomten ved hogst til ved, jaktrett og plukking av bær og sopp. Vi har avtalefestet fiskerett og har vannpumpe i lågen tilkoblet vanningsanlegg. Videre har vi båtplass.

Dersom verning av nevnte område på noen måte vil gripe inn i vår råderett over tomten, eller våre øvrige rettigheter og igangsatt bruk, vil vi motsette oss verning.

Vi ønsker samtidig å bemerke for Statsforvalteren at vi alltid har vært svært opptatt av en bærekraftig og naturlig ressursutnyttelse på Toresenga og i lågen.

Avslutningsvis ønsker vi be om Statsforvalterens veiledning for den videre prosessen, jf. fvl. 11. Herunder ber vi om henvisning til aktuelt regelverk m/forskrifter og retningslinjer, evt. et utdrag av dette. Vi ber også om henvisning til praksis som kan være relevant. Samtidig ber vi om en beskrivelse av videre prosess og i hvilket omfang grunneiere kan påvirke i prosessen der det konkrete innholdet av en potensiell verning fastslås.

Med vennlig hilsen
Aase Bergaust